

2027

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΩΝ

4.378

ΚΟΡΑΣΙΩΝ

Εἰς εἴκοσι τομίδια,

συλλεγεῖσα

ὑπὸ Δ. Ν. ΦΩΤΙΑΔ

καὶ ἐκδοθεῖσα

ὑπὸ ΑΛ. ΣΠ.

ΔΙΕΥΚΕΛΥΝΤΙΚΗ ΝΩ. ΕΠΕΚΡΑΤ. Ο

Κατ' ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

Ἀρχιεπισκοπὴς
Γερουσίαν
ἀντιπροσώπων

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΥΠΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

— 1853 —

1853.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Τῆς παρούσης Μυθολογίας ἡ ὕλη δὲν ἀποβλέπει πρὸς Φιλολογίαν, ἀλλὰ πρὸς παράδοσιν, καὶ μάλιστα, πρωτοπείρῳ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐκτίθεται τὰ κυριώτερα, καὶ ταῦτα ἐν συντομίᾳ.

Ἐν τοσούτῳ, νομίζω, ὠφέλιμον ἂν τεθῶσιν ἐνταῦθα προεισαγωγικά τινα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἀρχαίων συστημάτων, καὶ αἱ κυριώτεραι ἀρχαὶ τῶν Μυθολογικῶν, πρὸς μικρὰν μὲν ιδέαν τῶν σπουδαζόντων, ἀλλὰ βάσιμον, ὅσον τὸ δυνατόν.

Καλὸν δὲ εἶναι ἂν παραδίδωται τὰ προεισαγωγικά ταῦτα, ὡς μάθημα κύριον, καὶ μὲ πολλὴν ἀνάπτυξιν εἰς τοὺς μαθητὰς, οἱ ὅποιοι ταῦτα καλῶς ἐννοήσαντες, θέλουσιν εὐκόλως προοδεύει εἰς τὰς μετὰ ταῦτα ἐφαρμογὰς, ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου ἀντικειμένου. Ἐὰν, ἐν τούτοις, τὰ προεισαγωγικά ταῦτα, φανῶσι δυσανάλογα μὲ τὰς γνώσεις τῶν Κορασίων, οἱ διδάσκαλοι ἂς τὰ παραλείψωσι διὰ τοὺς ἄρρετας μαθητὰς, καὶ ἂς προβῶσιν εἰς τὰ εὐκολώτερα, ἀφοῦ ἐκθέσωσιν ἐν περιλήψει, τ' ἀρχαῖα συστήματα, καὶ τὰ περὶ τῆς θρησκείας, ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος· ἂς ἀρχίσωσι δηλ. ἀμέσως, ἀπὸ τῆς Μυθολογίας.

Ὅτι δὲ εἶναι ἀναπόφευκτον μάθημα ἡ Μυθολογία, πληροφορεῖται εὐκόλως, πᾶς ὅστις ἀρχίζει ἂν μελετᾷ

Ὁ παραποῶν καταδιώκεται.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

τῶν προγόνων ἡμῶν τὰ συγγράμματα. Διότι ἡ Ἑλληνική Γλῶσσα γέμει ἀπὸ μυθολογούμενα πρόσωπα. Ἀφίρομεν ὅμως ἐνταῦθα τὰς ὑψηλοτέρας θεωρίας, διὰ τὰς διδασκῶσιν εἰς τὰ ἀνώτερα σχολεῖα, φιλολο-
γικῶς ὁ σκοπὸς τῆς παρούσης συλλογῆς εἶναι τὰ δι-
δάσκωνται οἱ πρωτόπειροι τὰ κυριώτερα, ὅσα πρέπει
τὰ γινώσκειν περὶ τῶν Θεῶν ἐν γένει, τῶν Ἡρώων,
τῶν ἡμιθέων, καὶ τῆς Λατρείας τῶν Ἑλλήνων,
διὰ τὰ ἐννοῇ εὐχερέστερα τὰ συγγράμματά των.

Ἐπὶ τέλους ἐκθέτομεν κατ' ἐρωταπόκρισιν ἀληθείας
τινὰς ἐξαγομένας ἐκ τῶν μύθων, καὶ πολλὰ ὠφέλιμα
ροήματα.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1850.

Α. Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΤΙΝΑ

ΤΗΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ.

Η καλλονὴ καὶ ἁρμονία τοῦ παντός ἐπεισεν ὅ-
λα τὰ ἔθνη γενικῶς, καὶ ἕκαστον ἄνθρωπον ἰδίως,
ὥστε νὰ δεχθῶσιν ἀναμφιβόλως τὴν ὑπαρξίν τοῦ
Θεοῦ· καὶ κατὰ τοῦτο ἔμειναν ἡσυχοί. Ἀλλ' ἅπλη-
στος περιέργεια, ἐνέβαλεν αὐτοὺς εἰς τοιαύτην
φαντασίαν, ὥστε ἐτόλμησαν, νὰ ζητήσωσι τὴν λύ-
σιν τῶν δύο μεγίστων, τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἀ-
νωτέρων, καὶ ἀκατανόητων προβλημάτων· ὅποιοι
τίς ἐστὶν οὗτος ὁ σοφὸς δημιουργὸς, καὶ κυβερνή-
της τοῦ παντός, καὶ πῶς ἐπλασε τὴν ὕλην, ἐξ' ἧς
ἐδημιούργησε τὸν κόσμον· ἐπειδὴ δὲν ἐνόησαν τὴν
ἀκατανόητον δύναμιν αὐτοῦ, κατὰ τὸν Προφήτην
Μωϋσῆν, ὅτι ἐπλασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ μηδενός, ἀλλ'
ἐζήτησαν φιλοσοφικῶς καὶ μαθηματικῶς τὴν λύ-
σιν. Οὕτω δὲ ζητοῦντες εὕρισκον ἐρωτήματα ἄ-
πορα καὶ βαθύτατα, ὅπου ἐχάνετο ὁ νοῦς τοῦ ἀν-
θρώπου.

Ἀπελπισθέντες λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας των,
ἠναγκάσθησαν οἱ τότε ἄνθρωποι, νὰ δεχθῶσι δύο
ἀρχὰς ἀνομοίους, ἀνάρχους καὶ αὐθυπάρχτους,
ἵνα ἐλευθερωθῶσιν ἐκ τῆς ἀνωφελοῦς ζητήσεως
των. Τούτων δὲ, ἡ μὲν ἦτο αὖλος, ἡ δὲ ὕλική· καὶ
ἡ μὲν ἐνομίσθη δρώσα, ἡ δὲ πάσχουσα· ἡ μὲν αἰ-

πία ἀποτελεσματική, ἡ δὲ ὀργανική· ἡ μία τοίνυν τούτων ἦτον ὁ θεός, καὶ ἡ ἄλλη ἡ ὕλη, ἐξ ὧν ἐγένοντο πάντα· ἐπειδὴ ἐνόμισαν, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ διαλυθῇ ἡ ὕλη, καὶ νὰ σχηματίσῃ τὴν τοιαύτην καλλονὴν καὶ ἁρμονίαν τοῦ παντός, ἄνευ τινὸς προνοητικῆς δυνάμεως. Αὗται τοίνυν αἱ δύο ἀρχαὶ ἦτον ἡ βάσις τοῦ θεολογικοῦ συστήματος τῶν ἀρχαίων, καὶ ἐντεῦθεν ἐδιαιροῦντο εἰς δύο, εἰς παθητικὴν καὶ ἐνεργητικὴν, διὰ πολλῶν, καὶ διαφόρων ὀνομάτων σημαίνοντο καὶ ἀλληγορούμενοι, κατὰ διαφόρους περιστάσεις, καὶ εἰς τινὰς τάξεις θεῶν διαιρούμενοι.

Πρῶτος μὲν τῆς πρώτης ἐνεργητικῆς τάξεως ἦτον ὁ δημιουργικὸς νοῦς, ὁ σχηματίσας τὸν κόσμον διὰ τῆς δυνάμεως, καὶ διακρατῶν καὶ κυβερνῶν αὐτὸν διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ. Οὗτος δὲ ὁ νοῦς ἦτον τὸ πῦρ· ἐπειδὴ τὸ πῦρ ἐνόμιζον αἷτιον τοῦ λογιστικοῦ μέρους τῶν ὀργανισμένων σωμάτων. Ἐθεοποίησαν τοίνυν αὐτόν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Φθᾶ, οἱ δ' Ἕλληνες εἰς τὸ τοῦ Ἡφαίστου. Τοῦτον οὖν τὸν μέγαν δημιουργὸν ἐξηλληγόρησαν ὕστερον καὶ εἰς χαλκέα, διὰ τὴν διὰ τοῦ πυρὸς κατεργασίαν τῶν μετάλλων· ὅθεν καὶ ἐνομίζοντο ἀριστουργήματα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτον τὸν ἀρχαῖον λόγον ἐλάτρευον τὸ πῦρ καὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Πέρσαι, ὡς μέγιστον καὶ πρώτιστον θεόν.

Δευτέρα δὲ ἦτον ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ σοφία τοῦ δημιουργοῦ· ὅθεν ἔδωκαν αὐτὸν γυναῖκα, καὶ σύνοικον τῷ Ἡφαίστῳ.

Τρίτη δὲ ἡ Ἑστία, ἥτις ἀλληγορεῖται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς, οὐχὶ τὴν δημιουργικὴν, ἀλλὰ τὴν ζωηφόρον, ἥτις ὀνομάσθη στοιχειακὸν πῦρ,

τὴν θερμαίνουσαν τὸ πᾶν, καὶ διατηροῦσαν τὰς κινήσεις τῶν σωμάτων.

Τετάρτη δὲ ἦτον ἡ Ἑκάτη, ἡν ὠνόμαζον οἱ Αἰγύπτιοι Κνήφ, εἰς τὰς ἐκ τῆς δημιουργίας ἀγαθοεργίας ἀλληγορούμενη· οἱ Ἕλληνες ἀλληγόρησαν μὲν αὐτὴν ὕστερον καὶ εἰς τὴν σελήνην, ὅμως πάλιν ἐξ αὐτῆς ἠλπιζον πάντα τὰ ἀγαθὰ.

Πέμτη δὲ ἦτον ἡ Νέμεσις, ἥτις εἰκονίζει τὴν ἐπίσης πρὸς πάντας διανέμησιν τῶν ἐκ τῆς δημιουργίας ἀγαθῶν. Αὗται τοίνυν αἱ νοεραὶ θεότητες εἰκονίζον τὰς ιδιότητας τοῦ δημιουργοῦ. Ἐπειδὴ τὸ ἄπειρον ὄν, εἶχει ἀπείρως σοφόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐγένετο ἐπίσης πρὸς πάντας ἀγαθοεργόν.

Τῆς δὲ παθητικῆς πρώτης τάξεως πρώτη ἦτον ἡ Ῥέα, εἰς τὴν ἀναρχον, αὐθύπαρκτον, καὶ ρέουσιν τότε ὕλην ἀλληγορούμενη, κατ' αὐτούς.

Δευτέρα δὲ ἡ Λητώ, εἰς τῆς νύκτα καὶ εἰς τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως σκότος ἀλληγορούμενη.

Τρίτον δὲ τὸ Ἐρέβος, εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν ὕλην ὁμοῦ ἀλληγορούμενον· ὅθεν ἡ νύξ ἐγέννησε τὸ αὐγὸν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἐρέβους· οἷον, τὸν κόσμον, ἐφ' οὗ ἐγεννήθη ὁ ἔρως, ἡ εὐταξία δηλ. καὶ ἁρμονία τοῦ κόσμου, ὅστις ἦτον ὁ τέταρτος τῆς τάξεως ταύτης.

Πέμτῃ δὲ ἦτον ἡ Ἀφροδίτη, ἥτις ἀλληγορεῖ τὴν ὕλην ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει οὖσαν, ὅτε ἤρξατο ἡ ἔνωσις, ἡ γέννησις καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῶν ὄντων· ὅθεν ἐγέννησεν αὐτὴ ἄλλην ἀφροδίτην, ἥτις ἀλληγορεῖται εἰς τὴν μετὰ ταῦτα γεννητικὴν ἐνέργειαν. Ταῦτα τοίνυν ἦσαν τὰ πρώτιστα ὀνόματα, δι' ὧν ἠλληγόρουν οἱ φυσιολόγοι τὴν κατάστασιν τοῦ παντός.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἠνώθησαν αἱ δύο ἀρχαί, ἡ αὖλος καὶ ὕλική, καὶ ὠνομάσθησαν ὁμοῦ Πρωτεύς, ὅτε ἐφάνη ἡ πρώτη μορφή τοῦ παντός, σχηματιζομένη ἐστὶ ἐν τῇ πράξει τῆς δημιουργίας. Μετὰ δὲ τὴν ἀποτελείωσιν τῆς διακοσμήσεως, καὶ τὸν ἐντελῆ σχηματισμὸν τῶν μερῶν τοῦ παντός, ὠνομάσθη Πᾶν, καὶ αὕτη ἦτον ἡ πρώτη ἀλληγορία τοῦ Πρωτεύως καὶ Πανός. Οὗτοι ἦσαν οἱ μέγιστοι καὶ τῆς πρώτης τάξεως θεοί, οἱ ἀλληγοροῦντες τὰς διαφόρους καταστάσεις τῆς ὕλης μέχρι τῆς διακοσμήσεως τοῦ παντός, ὅτε ἤνωσαν ὁμοῦ τὴν δημιουργικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὕλην· ἐπεὶ δὲ τὸ πᾶν ἐγένετο τότε σῶμα διωργανισμένον, τὰ δὲ ὀργανισμένα σώματα σύγκεινται ἐκ δύο δυνάμεων νοεράς καὶ ὕλικης.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐλάτρευσαν τὰ μέρη τοῦ παντός, ἅπερ ἐνομίσθησαν σύνθετα ἐκ τῶν δύο πρωτοτύπων ἀρχῶν, ὡς ἐξ ἐκείνων γενόμενα· ἐπεὶ δὲ ἡ νοερὰ καὶ αὖλος δύναμις διεχύθη εἰς πάντα τὰ μέρη, καὶ ἕκαστον εἶχε τὸ ἀνήκον μέρος αὐτῆς, τὸ ὅποιον ἐμψυχοῖ καὶ διοικεῖ τὰ σώματα. Οὗτοι δὲ ἐνομίσθησαν τῆς δευτέρας τάξεως θεοί, καὶ πρῶτος τούτων ἦτον ὁ Ἥλιος, ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου πυρός γενόμενος, καὶ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ αὖλου δυνάμεως διοικούμενος, καὶ τὴν τάξιν καὶ ἀρμονίαν τοῦ παντός διατηρῶν. Δὲν ἐλάτρευον τὸν δίσκον τοῦ Ἥλιου, ἀλλὰ τὴν κινοῦσαν αὐτὸν δύναμιν. Ἐπεὶ δὲ δὲ φαίνεται ὡς μονάρχης τοῦ παντός ἰσχυρὸς, πολεμικὸς, καὶ δραστήριος ἀποκτητῆς, στρατεύων, μαχόμενος, καὶ αἰέποτε νικῶν, ὠνόμασαν τὴν ἐνεργοῦσαν ἐν αὐτῷ δύναμιν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τοιούτων πορθητῶν καὶ δραστηρίων βασιλέων καὶ ἡρώων, ὡς καὶ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Διόνυσον

μὲν, ὡς ἐκ τῶν Ἰνδιῶν ἀνερχόμενον καὶ θριαμβεύοντα. Ἡρακλέα δὲ, ὡς τὸν ζῶδιακόν διατρέχοντα, καὶ τὰ θηρία, ἢ τὰ ζῶδια καταδιώκοντα. Ἐπεὶ δὲ διηρεῖτο ὁ ἐνιαυτός εἰς τρεῖς καιροὺς, ὠνόμασαν αὐτὸν τὸ μὲν θέρος Δία, τὸν δὲ χειμῶνα Πλούτωνα· κατὰ δὲ τὸν μετὰ ταῦτα βροχερόν καὶ ὑγρὸν καιρὸν, Ποσειδῶνα.

Δευτέρα δὲ ἦτον ἡ Σελήνη διὰ τῆς Ἰούς, Ἥρας, καὶ Ἀρτέμιδος ἀλληγορουμένη. Ἐπειτα καὶ οἱ λοιποὶ Πλανῆται, ὡς ἐπισημότεροι τῶν ἀπλανῶν πρὸς ἡμᾶς φαινόμενοι. Ὅθεν οἱ Λεκεδαίμονιοι εἶχον ναὸν ἐπτάστυλον, ἀλληγοροῦντες τὸ σύστημα τοῦτο. Τοιαύτην ἀλληγορίαν εἶχον καὶ οἱ ἐπτὰ Κάβειροι· εὐρέθη καὶ πλοῖον ἐξωγραφισμένον φωτὸς πλήρες καὶ ὑπὸ ἐπτὰ ναυτῶν διοικούμενον. Ταύτης τῆς τάξεως ἦσαν καὶ ἡ Κυβέλη, αἱ Μοῦσαι, αἱ Μοῖραι, ὁ Κρόνος, ἡ εἰκὼν τοῦ χρόνου· ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Γῆ.

Μετὰ δὲ τούτους ἄρχονται οἱ θεοὶ τῆς τρίτης τάξεως. Κατὰ τὰς φαινομένας πανταχοῦ φυσικὰς ἀποδείξεις, ἡ γῆ ἐδοκίμασε ποτε γενικὴν κατὰστροφὴν, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον πάντα τὰ ἔθνη κατὰ παράδοσιν. Δὲν ἐγνώριζον ὁμῶς, ἂν ὑπὸ τοῦ πυρός, ἢ τοῦ ὕδατος ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ἀμφοτέρω τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἔχουσι τοιαύτην ἰσχύν, καὶ ῥέπουσι μάλιστα πρὸς τοῦτο τὸ κακόν, ἐπαπειλοῦντα αἰέποτε τὸν κίνδυνον· ὅθεν ἐφοβοῦντο τοὺς Κομήτας. Ὅπως δὲ καὶ ἂν ἐγένετο, αἰτία πρωτίστη ἐνομίζετο τὸ πῦρ· ὥστε ὁ δημιουργὸς ἐγένετο καὶ ἐξολοθρευτῆς τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἐγνώρισαν τοίνυν, ὅτι τοῦτο συνέβη διὰ τῆς συγχύσεως τῆς ἰσορροπίας τῶν στοιχείων, τὸ ὅποιον ἐνομίσθη ἀποτελεσμα τοῦ πυρός, τοῦ ἰσχυροτάτου τῶν στοιχείων.

Ταύτην τὴν σύγχυσιν καὶ καταστροφὴν ἐπλασαν ἔργον τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων, ἀλληγοροῦντες αὐτοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ φρικτὰ φαινόμενα τοῦ πυρὸς ἐν τῇ καταστροφῇ. Ταύτην δὲ τὴν ιδέαν εἶχον πάντα τὰ ἔθνη· καὶ μάλιστα ὅσα εἶχον πλησίον ἡφαίστεια ὄρη, καὶ ἐβλεπον τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα, ἐφαντάζοντο, ὅτι οὕτω συνέβη ἡ καταστροφή τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο ἀνθρωποπλάττουσιν, ἢ ὀνομάζουσι Γίγαντας ταύτην τὴν γιγαντιαίαν δύναμιν τοῦ πυρὸς, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Τοιούτους εἶχον οἱ ἐγκάτοικοι τῆς Περσὸς μεταξύ τῶν πυριπνῶν ὀρῶν ὄντες· τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ Μαγασκάρ, τῆς Τενερίφης, οἱ Σκανδιναβοὶ πρότερον, οἱ Ἀραβες, οἱ Γουάγχοι· οἱ δὲ Ἰάπωνες ἔχουσιν ἔτι. Οἱ πρότερον θεοὶ ἄρα ἐνομίζοντο δημιουργοὶ καὶ κυβερνήται τοῦ παντός, καὶ ταῦτα τὰ ὑπερφύλα τέχνα ἦσαν ἐξολοθρευταί. Ὅθεν ἐπλάσθη ὁ πόλεμος αὐτῶν πρὸς τοὺς θεοὺς τῆς δευτέρας τάξεως, τοὺς διακρατοῦντας τὴν ἀρμονίαν τοῦ κόσμου.

Μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν ταύτην ἀπώλοντο καὶ οἱ πρότερον ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἔπρεπε νὰ γεννηθῶσιν ἄλλοι, ἵνα σχηματίσωσι νέον καλλωπισμόν· ἐδόξαζον λοιπόν, ὅτι ὁ νῦν καλλωπισμὸς τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι πολὺ νέος. Καὶ οὕτως ἐπλασε τότε ὁ Προμηθεὺς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, καὶ οἱ θεοὶ τὴν Πανδώραν. Ἐντεῦθεν ἀρχονται οἱ τέσσαρες αἰῶνες· ὁ χρυσοῦς, ἀργυροῦς, χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς, οἵτινες εἰκονίζουσι τὰς ἐποχὰς καὶ τοὺς βαθμοὺς τοῦ πολιτισμοῦ τῶν νέων τούτων ἀνθρώπων, καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν ὁμωνύμων μετάλλων. Εὕρεται δὲ τούτων ἦσαν οἱ Κύκλωπες, Τελχῖνες, Κορύβαντες, καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. Ἐπειτα δὲ ἡ Δήμητρα, ἡ Περσεφόνη, καὶ

ὁ Τριπτόλεμος ἐπενόησαν τοὺς καρπούς, ὁ Βάκχος τὸν οἶνον, ὁ Ἑρμῆς τὰς τέχνας, κτλ. Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ τῆς τρίτης τάξεως θεοὶ, ὥστε τῆς μὲν πρώτης τάξεως ἦσαν δημιουργοὶ τοῦ παντός· τῆς δὲ δευτέρας, κυβερνῆται αὐτοῦ, τῆς δὲ τρίτης, εὐεργέται τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς τῶν Τιτάνων, οἵτινες ἐνομίσθησαν ἀποστάται κατὰ τῶν θεῶν, καὶ ἐξολοθρευταὶ τῶν ἔργων αὐτῶν· ὅθεν καὶ δὲν ἐτιμήθησαν, ὡς ἐκεῖνοι.

Τοιοῦτον ἦτον τὸ πρωτότυπον σύστημα τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων, ὡς μαρτυροῦσι πολλὰ τεκμήρια, καὶ μάλιστα αἱ τελεταὶ καὶ τὰ μυστήρια δεικνύουσιν, ὅτι ἐλάτρευον τὴν φύσιν. Ἐμῖξαν μὲν ὕστερον διαφοροὺς ἀλληγορίας, ὅμως ἔμειναν καὶ τὰ πρωτότυπα ὡς μυστήρια, καὶ πανταχοῦ φαίνονται τοιαῦτα ἔχνη.

Τετάρτη δὲ τάξις θεῶν εἶναι ἡ ἀποθέωσις, οἵτινες ἐνομίζοντο ἥρωες μάλιστα, καὶ οὐχὶ θεοί· ὡς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Παλαίμων, ἡ Λευκοθέα, καὶ ἄλλοι τινές, οἵτινες δὲν ἐλάτρευόντο ὡς θεοί, ἀλλ' ἐτιμῶντο ἐναγίζόμενοι, ὡς θνητοί, διὰ πολιτικά αἷτια. Οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων μετεχειρίσθησαν κατὰ κόρον καὶ ἀλόγως τὴν ἀποθέωσιν, διὰ κενοδοξίαν μόνον. Ἴδε εἰς τὸ τέλος τὸ περὶ ἀποθεώσεως. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

Πάντες λοιπόν οἱ ἄνθρωποι ἐδέχθησαν ὁμοφῶως καὶ ἀναμφιβόλως τὴν ὑπαρξιν τοῦ δημιουργοῦ, ἐπεὶ δὴ τὸ θεῖον εἶναι ἀναμφίβολον· καὶ κατὰ τοῦτο μόνον ὁμοφρόνησαν, οἱ μὴ ὁμοφρονοῦντες εἰς οὐδὲν ἄλλο. Κατὰ τοῦτο ἔδωκαν τὴν πρώτην ψῆφον τῆς ὁμοφωνίας, καὶ ὑπετάχθησαν ἐθελουσίως ὑπὸ τὸν ἱερὸν ζυγὸν τῆς λατρείας αὐτοῦ, προσφέροντες φόρον τὰς ἀπαρχὰς τῶν ποιμνίων καὶ καρπῶν, ἀ-

μιλλώμενοι καὶ φιλοτιμούμενοι, τίς νὰ φανῇ προθυμότερος, εὐπειθέστερος καὶ εὐσεβέστερος, ὥστε ἐθυσίασαν καὶ τὰ φίλτατα τέκνα αὐτῶν, ὡς δῶρον πολυτιμώτατον πρὸς τὸν εὐεργέτην, νομίζοντες, ὅτι τὸ θεῖον ἔχει χρεῖαν τῶν τοιούτων, καὶ δέχεται αὐτὰ εὐμενέστατα. Τινὲς δὲ νουνεχέστεροι καὶ φιλότιμοι μεταξὺ τῶν νηπιοφρόνων ἐκείνων, ἐπιθυμοῦντας τὴν ἀρχὴν, ἣ καὶ τὴν ἐξημέρωσιν καὶ κοινὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων, ἐζήτησαν κοινὴν λαβὴν, ἵνα ἐλκύσωσιν αὐτοὺς εἰς σύστημα πολιτικόν, εἰς βίον ἡμερον καὶ κοινωνικόν, καὶ εἰς τὴν κοινὴν καὶ ἀμοιβαίαν ὠφέλειαν. Ταῦτα τοίνυν παρατηροῦντες, εὗρισκον τὸν ἄνθρωπον πλήρη παθῶν ἐν ἑαυτῷ ἐναντίων πρὸς ἄλλον δὲ θεωρούμενος, ἐδείκνυνεν ἀνεξιχνίαστον τὸ κακόν, ὅπερ δὲν ἐδυνήθη ἔτι νὰ ἐξιχνιάσῃ, οὔτε ἡ φιλοσοφία διὰ τῆς πείρας καὶ θεωρίας, οὔτε ἡ πολιτικὴ διὰ τῆς αὐστηρότητος, οὔτε ἡ θρησκεία διὰ τῶν ἀπειλῶν· ἀλλ' ἐμετρίασαν αὐτὸ μόνον, ἡ μὲν δι' ὀρθῶν συλλογισμῶν, ἡ δὲ διὰ σκληρῶν τιμωριῶν, ἡ δὲ διὰ μεγάλων ἐπαγγελιῶν. Οὗτοι τοίνυν οἱ τρεῖς ἰσχυροὶ καὶ ἀπόλυτοι τύραννοι σύμμαχοι ὄντες, καὶ ἀείποτε ἔνοπλοι ἐπαγρυπνοῦντες, καὶ παρατηροῦντες τὰ κινήματα τοῦ ἀνθρώπου, μόλις ἠνάγκασαν αὐτὸν, νὰ χρύπῃ τὰ πάθη, καὶ νὰ ὑποκρίνηται τὴν ἀπάθειαν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον· καὶ τοῦτο ἐνομίσθη τρόπος ἐπαινετός, καὶ πρὸς κοινωνίαν σύμφορος· ἡ δὲ δι' ὅλου ἐξάλειψις τῶν παθῶν ἐφάνη μέχρι τοῦδε ἀδύνατος, φύσιν τοιαύτην μὴ ἔχοντος τοῦ ἀνθρώπου, ἐξ ἐναντίων, καὶ ἀείποτε κινουμένων, καὶ πρὸς ἀλλήλα μαχομένων φοιχείων συντεθειμένου ὄντος. Καὶ ἂν φανῇ πρὸς ὥραν ἀπαθής, τοῦτο εἶναι συμβεβηκὸς περισστικόν· ἐπειδὴ

ἄλλη τοιαύτη περίστασις ἐξυπνᾷ πάλιν τὰ κεκοιμημένα πάθη, καὶ ἄλλη πάλιν γεννᾷ καὶ ἄλλα νέα· ὅθεν ὁ Ἀριστοτέλης δὲν ζητεῖ ἀπαθῆ φιλόσοφον, ἀλλὰ μετριοπαθῆ.

Τούτους οὖν τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ἐξετάζοντες ἐκείνοι οἱ πρῶτοι πολιτικοὶ καὶ νομοθέται, εὔρον αὐτοὺς πάντας μόνον ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ ὁμοφώνως καὶ ἐκούσιως κατὰ σειρὰν συνδεδεμένους, ὡς ἀπὸ τινος κλωστής, λαβὴν ἀρμοδίαν πρὸς τὸ σκοπούμενον παρεχούσης· ὅθεν λαβόντες αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λαβῆς ταύτης, ἐπέτυχον τὸν σκοπὸν, καταστήσαντες συστήματα θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ μετ' ἀλλήλων συνδεδεμένα, καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπικεκυρωμένα. Καὶ ἐντεῦθεν γνωρίζονται ποῖοι μετεχειρίσθησαν πρὸς κοινὸν ὄφελος τὴν κοινὴν θέλησιν καὶ ἐκούσιον ὑποταγὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ποῖοι πρὸς ἴδιον ὄφελος, καὶ βλάβην κοινὴν καὶ ἀνήκεσον τῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο εἶναι ἔργον ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, ἐπειδὴ ὁ πολιτισμὸς, ἡ καλλιέργια, καὶ ἡ ἐξημέρωσις τῶν ἀνθρώπων ἔχει ἀρχὴν καὶ βάσιν τὴν θρησκείαν· ἡ δὲ θρησκεία κρατεῖ σταθερὰν τὴν πολιτικὴν, καὶ ἄνευ τῆς θρησκείας οὐδὲν ἐγένετο κοινόν, οὔτε γίνεται, διότι μόνον αὕτῃ εἶναι ἡ κοινὴ θέλησις τῶν ἀνθρώπων, καὶ δι' αὐτῆς καλλιέργοῦνται τὰ ἔθνη κατὰ τὴν διοίκησιν αὐτῶν. Τοῦτο πρέπει νὰ ζητῶμεν, καὶ οὐχὶ τί ἐλάτρευον· ἐπειδὴ πάντες ἐλάτρευον τὸν δημιουργὸν εἰς διαφόρους εἰκόνας ζωγραφιζόμενον, καὶ διαφόρως ὀνομαζόμενον· ἀλλὰ πῶς ἐλάτρευον αὐτόν, καὶ ἂν ἡ λατρεία αὕτῃ εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα γνωρίζωμεν τοὺς πρώτους εὐεργέτας τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ πρώτιστα αἷτια, ἅπερ ἐκίνησαν τοὺς πρώτους

πολιτικούς εἰς τοῦτο, ἦσαν δύο, ἡ εὐεργεσία καὶ ἡ φιλοδοξία· ἐξ ἧς γεννῶνται πολλαὶ θυγατέρες· εἰς αἰτίαι ἀλλήλαις, εἰς δύο εἶδη ἀναγόμεναι κενοδοξίαι, ματαιοδοξίαι, φιλοτυραννίαι, δεσποτισμοὶ καὶ ἄλλα, ὅσα ἀποβλέπουσι πρὸς δόξαν τοῦ ματαιοδόξου μόνον, καὶ βλάβην κοινὴν τῶν ἄλλων. Καὶ αὗται εἰσὶ τοῦ ἐνός εἶδους. Τοῦ δὲ ἄλλου εἶναι, ἡ εὐεργεσία, ἀνδρεία, ἀρετὴ, καὶ ὅσα ἄλλα γίνονται πρὸς δόξαν τοῦ φιλοδόξου, καὶ ὠφέλειαν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οὗτος εἶναι ἀληθὴς φιλόδοξος, καὶ εἰλικρινὴς φιλότιμος, ἐπειδὴ μηδόλως ἐπαίρομενος, καὶ ματαίως καυχώμενος, ἀγωνίζεται γὰρ ὠφελῆσαι πρῶτον, ἔπειτα γὰρ δοξασθῆ καὶ γὰρ τιμηθῆ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀξίως διὰ τὴν εὐεργεσίαν. Καὶ τοιοῦτους φιλοδόξους ζητοῦσι τὰ ἔθνη, ἵνα τιμήσωσιν αὐτοὺς προθύμως. Ὁ δ' ἄλλος ὁ κενοδόξος ζητεῖ δόξαν δι' ἀπάτης ἀνευ ἔργων, κομπάζων καὶ καυχώμενος μόνον ἀναιδῶς· ἢ ζητεῖ δόξαν διὰ τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς τυραννίας, καταθλίβων, καὶ τυραννῶν τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ μὲν οὖν Ἀσιατικοὶ πολιτικοὶ τοιαύτην φιλοτύραννον καὶ δεσποτικὴν μωρίαν μᾶλλον, ἢ δόξαν ποθοῦντες, κατέστησαν τὸν δεσποτισμὸν, καὶ ἐκραταίωσαν αὐτὸν διὰ τῆς θρησκείας καθήμενοι κεκλεισμένοι, καὶ προσκυνούμενοι ὡς θεοὶ ὑπὸ τῶν δυστυχῶν ὑποκειμένων, οὔτε περὶ πολιτισμοῦ, καὶ ἐξημερώσεως αὐτῶν φροντίζοντες, οὔτε περὶ νόμων καὶ μαθήσεων, ἀλλ' ἔχοντες νόμον τὴν θέλησιν αὐτῶν, καὶ διδάσκαλον τὸν θυμὸν. Καὶ τοῦτο ἐνόμισαν αὐτοὶ δόξαν καὶ εὐγένειαν, καὶ εὐδαιμονίαν, ὅταν δὲν βλέπουσιν αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι, οὔτε αὐτοὶ τοὺς ἀνθρώπους· ὥστε ὁ βασιλεὺς καὶ ἀρχιερεὺς τῆς Ἰαπωνίας, κάθεται ἔτι κεκλεισμένος ἐν τῇ θαλάμῳ αὐτοῦ, καὶ

μόλις καταβαίνει ἐνίοτε μέχρι τοῦ κήπου, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ αἴκου ὄντος· καὶ τότε προειδοποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι, ἵνα μὴ τύχη καὶ φανῇ τις ἔξω, καὶ ἰδῇ τὴν ἀγῳσύνην του, ὅστις τῷ ὄντι δὲν εἶναι ἄξιός γὰρ τὸν ἰδῇ ἄνθρωπος. Καὶ οὕτως, οὔτε τὸν ἥλιον εἶδε ποτὲ ὁ δυστυχῆς, οὔτε ἀέρα καθαρὸν ἀνέπνευσεν. Τοιαύτην δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐδαιμονίαν χαίρεται ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν πρέπη γὰρ τὸν ὀνομάσῃ τις ἄνθρωπον. Οὕτω τοίνυν ἀνατρεφόμενοι καὶ παιδαγωγούμενοι ἐνέσπειραν εἰς πᾶσαν τὴν Ἀσίαν τὴν ἀμάθειαν, τὴν ἀγριότητα, τὴν ὠμότητα, τὴν μισανθρωπίαν τὸ αἱμοβόρον ἦθος καὶ ἀκοινωνήτητον, καὶ τὴν δουλείαν, τὴν κοινὴν δυστυχίαν τῶν ὑποκειμένων. Ὅθεν λέγει ὁ Ἰάσων παρὰ Ξενοφῶντι· οἶδα γὰρ τοὺς Πέρσας δουλείαν μᾶλλον, ἢ ἀνδρείαν μεμεληκότας. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι κατέστησαν θεοκρατίαν, καὶ ἐβασίλευον οἱ ἱερεῖς ἐπ' ὀνόματι τῶν θεῶν.

Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες πᾶν τὸ ἐναντίον· μηδόλως οἰκαιοποιοῦμενοι ἀναξίως τὴν εἰς τὸ θεῖον μόνον ἀνήκουσαν τιμὴν, ἵνα προσκυνῶνται αὐτοὶ, πρὸς κοινὴν δυστυχίαν τῶν ἀνθρώπων, κατέστησαν λατρείας καὶ τελετὰς πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, καὶ νομοθεσίας εἰς εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων· διέκριναν τὰ δίκαια αὐτῶν, εἰσῆγαγον ἐλευθερίαν ἐννομον, ἰσότητα ὁμότιμον, μαθήσεις, τέχνας, ἐπιστήμας, καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς ἐξημέρωσιν, πολιτισμὸν, καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου, μεταχειριζόμενοι ὁσίως καὶ εὐσεβῶς τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τοῦ γένους, τὴν κοινὴν περὶ τοῦ θεοῦ γνώμην, καὶ ἐγένοντο πατέρες φιλόστοργοι, καὶ διδάσκαλοι, οὐχὶ μόνον τοῦ γένους αὐτῶν, ἀλλὰ πάντων τῶν πεπαιδευμένων ἐθνῶν. Διότι, ὅ,τι καλὸν καὶ ἄν ἔχωμεν,

παρ' ἐκείνων τὸ ἐλάβομεν. Ὁ μὲν Ζεὺς, μονάρχης τῆς Ἑλλάδος γενόμενος, διέταξεν ισότιμον καὶ δημοκρατικὴν πολιτείαν, ἐξωλόθρευσε καὶ τοὺς ληστὰς τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἄλλους πολλοὺς τοιούτους ταραττοντας τὴν κοινὴν ἡσυχίαν· ἐπενόησε καὶ ἄπειρα καλὰ εἰς ἐξημέρωσιν καὶ πολισμὸν τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν ἡ φιλοδοξία αὐτοῦ ὠφέλησε κοινῶς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμήθη ὑπὸ πάντων ὁμοφώνως. Ὁ δὲ Διόνυσος ἐπενόησε τὴν οἰοποιίαν, ἡ Δήμητρα τὸν σίτον, ὁ Τριπτόλεμος τὸ σπείρειν, ὁ Ἑρμῆς τὰς τέχνας, ἡ Ἀθηνα τὴν ἐλαιουργίαν κτλ. ὁ Ποσειδῶν τὴν ναυτικὴν καὶ Ἱππικὴν, ὁ Ἀπόλλων τὴν μουσικὴν καὶ Ἱατρικὴν καὶ μαντικὴν, ὁ Ἄρης τὴν πολεμικὴν, ὁ Πᾶν τὴν ποιμενικὴν, ὁ Ἀσκληπιὸς τὴν χειρουργικὴν, ἐτελειοποίησε καὶ τὴν Ἱατρικὴν· ὁ Χείρων κατέστησε σχολεῖον τῶν Ἑρώων εἰς τὸ Πήλιον· ὁ Μίνως ἐγγράψε νομοθεσίαν ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς· ὁ Ραδάμανθυς καὶ Αἰακὸς κρίνουσι δικαίως καὶ ἐν νόμῳ τοὺς Ἕλληνας, εἰσάγοντες τὴν δικαιοσύνην· ὁ Κάδμος κατέστησεν ἱερὸν ἄσυλον καταφύγιον τῶν δυστυχούντων, καὶ ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ ἀγριωτέρων τυράννων καὶ ληστῶν βιαζομένων· ὁ Ὀρφεύς, Μουσαῖος, Εὐμολπος καὶ ἄλλοι τρέχουσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καταφρονούντες πάντα κίνδυνον, καὶ περιφέρονται ἀνθολογοῦντες, ἵνα κοσμήσωσι τὴν Ἑλλάδα, καὶ τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῶν. Ὁ Ἡρακλῆς καὶ Θησεὺς ἐξολοθρεύουσι τοὺς τυράννους καὶ ληστὰς, οἱ Ἀργοναῦται πλεύουσιν εἰς τὴν Κολχίδα, ἵνα λάβωσι τὰ ἀδίκως κρατούμενα κτήματα τῶν Ἑλλήνων· ὁ Ἡρακλῆς καταστρέφει τὸ Ἴλιον διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν βαρβάρων· ὁ Βελλεροφόντης καὶ Περσεὺς ἐξολοθρεύουσι τὰ ἄγρια καὶ

βάρβαρα ἔθνη, τὰ μὴ δεχόμενα τὸν πολισμὸν· ὁ Κέκροψ νομοθετεῖ τὴν μονανδρίαν· ὁ Μελέαγρος συγκροτεῖ συμμαχίαν κατα τοῦ ἀγρίου καὶ παραχοποιοῦ Κάπρου· ὁ Ἀδραστος κατὰ τῆς ἀδικίας, ὁ Ἀμφικτύων τὴν Ἀμφιτυονικὴν σύνοδον, τὸ θεῖον καὶ ἀπαραδειγμάτιστον ἔργον· ὁ Πίερος κατὰ γαί τὰς Μούσας ἐκ τῆς Μακεδονίας εἰς τὰς Θεσπίας, καὶ ἄλλοι ἄλλα. Καὶ τέλος τὸ πᾶν ἡγωνίζετο, καὶ θεοὶ καὶ ἄνθρωποι εἰς ἐξημέρωσιν, καὶ καλλωπισμὸν τῆς Ἑλλάδος, εἰς σύστασιν τῆς ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, εἰς αὔξησιν τῶν μαθήσεων, καὶ τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας.

Ὅθεν αἱ πόλεις ἐκτίζοντο αὐτομάτως μόνον διὰ τῆς μουσικῆς ἁρμονίας· ἐπεὶ οἱ λίθοι, τὰ ξύλα, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν κτίσιν ἤρχοντο αὐτόματα εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν, θελγόμενα καὶ ἐλκνόμενα ὑπὸ τῆς μελωδίας. Τὰ δένδρα ἐχώρευον, τὰ ὄρη ὑψοῦντο, οἱ ποταμοὶ ἴσταντο, τὰ θηρία ἐξημεροῦντο, τὰ ὄρνεα καθεῖλκνόντο ὑπὸ τῆς ἁρμονίας καὶ μελωδίας τῶν Μουσῶν. Διὸ ἐκαθαρίσθη, ἐκαλλωπίσθη, ἐπολίσθη, καὶ εὐνομήθη ἅπανα ἡ Ἑλλάς, ὡς κῆπος πάντερπνος, ὡς ναὸς ἱερώτατος, καὶ ὡς πόλις εἰς κάλλος ἀπερίγραπτον κεκοσμημένη, εὐναιομένη, καὶ εὐνομουμένη, ἐν ἣ οἱ πολῖται ἐχαίροντο ἐπίσης τὰ δίκαια τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τῆς γλυκυτάτης ἰσονόμου καὶ ἰσοτίμου ἐλευθερίας. Ὅθεν ὁ βαρύτερος γενόμενος, ἢ φαινόμενος ταύτης τῆς ἰσότητος, ἐνομίζετο τύραννος, καὶ ὁ ἰσχυρότερος μισητός. Ὁ μὲν καλλωπισμὸς τῆς Ἑλλάδος ἐφθασεν εἰς τοιαύτην ἀκμὴν, ὥστε, ἴσως δὲν συγκρίνεται πρὸς ἐκεῖνον, ὁ κάλλιστος κῆπος τῆς Εὐρώπης, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πausanias, καὶ ἄλλοι. Ἑπτακοσίους γαλκοῦς ἀνδριάντας ἔλαβεν ὁ Νε-

ρῶν (α) ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, καὶ ἔμειναν ἐτι ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας, ἔργα τῶν ἐνδύξων τεχνιτῶν. Ποῦ γίνονται τοιαῦτα ἤδη; Ἡ δὲ εὐνομία ἦτον τοιαύτη, ὥστε οἱ Ἑλλεῖοι ἐψήφισαν νὰ μὴ διαβαίνωσιν αἱ γυναῖκες τὸν Ἀλφειὸν, ὅτε ἐορτάζονται τὰ Ὀλύμπια· ἂν δὲν εὑρεθῇ τις τότε πέραν τοῦ ποταμοῦ, ρίπτεται ἀπὸ τινος κρημνοῦ, κατὰ τὸν νόμον. Ἑπτακοσίους χρόνους ἐκράτησε τοῦτο, καὶ δὲν εὑρέθη γυνή, νὰ παραβῇ τὸν νόμον τῆς πόλεως. Καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα εὐρίσκονται ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ ἄξια, τῆς εὐνομίας καὶ ἰσονομίας ἀποτελέσματα, ἅπερ οὐδέμία βία καὶ αὐστηρότης τυραννίας καὶ δεσποτισμοῦ δύναται νὰ κατορθώσῃ, ἀλλὰ μόνον ἡ οἰκεία καὶ κοινὴ θέλησις καὶ προαίρεσις. Ἐπειδὴ δὲν ἐδογματίζεε τοὺς νόμους ὁ τύραννος, ἡ δὲ δεσποτισμὸς διὰ τῆς τυραννικῆς μαχαίρας, ἀλλ' οἱ πολῖται κοινῶς κοινὴ γνώμη καὶ βουλήσει, ἐκήρυττον αὐτὸν ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ.

Εἰς διατήρησιν τοῦ συστήματος ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς, καὶ τῆς ἰσονομίας καὶ ἡσυχίας ἀπαιτοῦνται ὅπλα καὶ στρατιῶται. Καὶ τίς γίνεται στρατιώτης; Πάντες οἱ πολῖται· οἱ πολῖται βουλευταὶ κατὰ νόμον, οἱ πολῖται κριταί, στρατηγοί, Ἱερεῖς, μάντιες, κήρυκες, τεχνῖται γεωργοί, στρατιῶται. Κοινὸν γὰρ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' οἱ στρατιῶται πρέπει νὰ εἶναι ἐξήσκημένοι καὶ γέγυμνασμένοι εἰς εὐρῶστίαν σώματος, εἰς εὐκίνησιν, εἰς ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν τῶν ἐν πολέμοις δεινῶν, εἰς χρῆσιν ὅπλων, καὶ ὑπακοήν. Ὁ ἡγεμὼν πρέπει νὰ μάθῃ, πῶς νὰ προστάζῃ, καὶ ὁ στρατιώτης, πῶς νὰ ὑπακούῃ, νὰ πείθεται, καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ προσαττόμενον.

(α) Σκροφάν. Περιηγησ. ἐν Δελ.

Καὶ ποῖος πολίτης παραβλέπει τὰ οἰκιακά ἔργα, ἐξ ὧν τρέφει τὰ τέκνα αὐτοῦ, νὰ διατρίβῃ τὸν καιρὸν ἐνασχολούμενος εἰς τὰ τοιαῦτα; Ὁ χρησμός εἶπε, νὰ γυμνάζωνται οἱ παῖδες τῶν πολιτῶν εἰς τιμὴν τῶν Θεῶν καὶ Ἑρώων. Ἐγένετο τοίνυν τὸ γύμνασμα νόμος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προσταττόμενος, καὶ ἐκτισαν γυμνάσια τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Ἑρακλέους· ἡ δὲ συνήθεια καὶ ἡ χρῆσις κατέστησεν αὐτὸ μάθημα ἔθιμον, ὥστε ἐγυμνάζοντο οἱ παῖδες προθύμως καὶ φιλοτίμως εἰς ὥραν διωρισμένην τῆς ἡμέρας, ὡς ἐγυμνάζοντο καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τὰ ἄλλα μαθήματα. Εἰς χρῆσιν δὲ τούτων καὶ ἐξαψιν τῆς φιλοτιμίας, κατέστησαν ἀγῶνας δημοσίους, τελετὰς, πανηγύρεις, πομπάς, ὅπου προεπορεύοντο οἱ παῖδες καὶ αἱ παρθένοι τῆς πόλεως ἐν τάξει καὶ ῥυθμῷ μουσικῆς, ψάλλοντες ὕμνους εἰς σεμνοπρέπειαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἡδύνωνται, καὶ συνηθίζωσι τὴν μουσικὴν, τὸ ἥδιστον μάθημα τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Ἐτι δὲ καὶ τὴν ὑπομονὴν, καρτερίαν, εὐταξίαν, καὶ κοινωνίαν. Οἱ δὲ πολῖται ἐβάδιζον ἐνοπλοὶ πεζοί τε καὶ ἵππεις ἐν ῥυθμῷ σάλπιγγος, ὡς εἰς ἐκστρατείαν, ἵνα μιμηθῶσιν τὸν θούριδος ἀλκῆς. Αἱ δὲ Ἑλληνίδες ἐπόμπευον κεκοσμημέναι πολυτελέστατα, εἰς αὔξησιν τῆς θαλασσιουργίας, πρὸς διατρίβην καὶ ἀσχολίαν αὐτῶν· εἰς εὐχαρίστησιν τῆς γυναικείας φυλῆς, εἰς καλλωπισμὸν τῆς πομπῆς, καὶ εἰς ἐμφύχωσιν ἀμοιβαίαν τῆς παρατάξεως. Μετὰ δὲ τὴν τελετὴν, καὶ δοξολογίαν εἰς τὸ Θεῖον, ἐγένετο εὐωχία πάγκοινος, τέρψις, εὐφροσύνη, χαρὰ, ἀγαλλίασις, χορὸς, μουσικὴ, εἰς τὰς πεδιάδας καὶ σκηνάς, ὡς εἰς στρατόπεδον. Μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν, ἐπίδειξις ἀρετῆς, καὶ μελέτη πολέμου· ἀγῶνες δρόμου, πάλης, παγκρατίου, ὀσχοφορίων, λαμπα-

δοφορίων, καὶ λοιπῶν, εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ· καὶ τέλος ναυμαχία τριηρῶν εἰς τὸ Σούνιον εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος.

Εἰς τί ἀπέβλεπον ἄρα ταῦτα; Ἡ μήπως ἐνόμιζον οἱ πολιτικοί, ὅτι ὁ Ζεὺς ἦτον φιλοθεάμων, καὶ εὐφραίνεται θεωρῶν ἀγῶνας καὶ πομπάς; Οἱ μὲν πολλοὶ οὕτω πως ἐπίστευον, ἀλλ' οἱ πολιτικοὶ ἄλλως. Τί διαφέρουσι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ γενόμενα νῦν στρατόπεδα ἐν καιρῷ εἰρήνης, εἰς γύμνασιν καὶ ἐξέτασιν καὶ δοκιμασίαν τῶν στρατιωτῶν, τῆς ἑορτῆς τῶν Καρνείων, ὅτε ἐστρατοπέδευον οἱ Σπαρτιάται εἰς τὰς πεδιάδας καὶ σκηνάς, γυμναζόμενοι τὴν τακτικὴν καὶ πολεμικὴν ἐννέα ἡμέρας εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος; Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέδωκαν χρησμὸν, ὅτι ἡ Ἄρτεμις ζητεῖ ἱερείας παρθένους, καὶ ἐψήφισαν, νὰ ἱερατεύωσιν αἱ παρθένοι τῶν πολιτῶν, ἀπὸ τῶν πέντε χρόνον τῆς ἡλικίας αὐτῶν μέχρι τῶν δέκα. Καὶ ὅσαι δὲν ἱερατεύσωσι τὴν ἱερωσύνην ταύτην κατὰ τὸν νόμον, δὲν ἔχουσιν ἄδειαν, νὰ ὑπανδρευθῶσιν. Ὅποιαν ὑπουργίαν ἐδύνατο νὰ ὑπουργήσῃ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς θεᾶς ἡ τῆς τοιαύτης ἡλικίας παρθένος, ὅτε ἔχει αὐτὴ χρεῖαν ὑπουργίας παρὰ πάντων; Ὅποιον ἄρα πολιτικὸν σκοπὸν εἶχεν ὁ νόμος οὗτος; Τὰ ἱερὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἦσαν παρθενῶνες ἱερώτατοι, ὅπου δὲν ἐπλησίαζον ἄνδρες διὰ τὴν σωφροσύνην τῆς θεᾶς, ἔχοντες παράδειγμα τὴν δυστυχίαν τοῦ Ἀκταίωνα. Οὗτος ἠθέλησε νὰ ἰδῇ λουομένην τὴν Ἄρτεμιν, καὶ μετεβλήθη εἰς ἐλαφον, τὴν ὁποίαν κατέφαγον οἱ κυνηγητικοὶ τοῦ σκύλλοι, λυσσῶντες· ἔτρεφε δὲ πλείους τῶν πεντήκοντα. Περίφημος κυνηγός. Ἐκεῖ εἶχον ἱερείας πεπαιδευμένας καὶ σώφρονας, αἵτινες εἶχον πάλιν παράδειγμα τὴν δυστυχίαν τῆς Καλλιστοῦς. Με-

τεμορφώθη καὶ αὕτη εἰς Ἄρκτον. Αὐταὶ τοίνυν ἀνέτρεφον, καὶ ἐπαιδαγῶγουν τὰς παρθένας τῶν πολιτῶν πέντε χρόνους, διδάσκουσαι αὐτὰς τὰ τῆς θρησκείας, καὶ ἄλλα ἀνάλογα τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ τὴν μουσικὴν, ἵνα φάλλωσιν ὕμνους εἰς τὴν Ἄρτεμιν τὴν σώφρονα καὶ παρθένον. Οἱ δὲ ὕμνοι ἦσαν ἐγκώμια τῆς παρθενίας καὶ σωφροσύνης, διότι ταῦτα ἦσαν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς θεᾶς. Καὶ οὕτως ἐνέσπειρον εἰς τὰς ἀπαθεῖς καὶ τρυφεράς ψυχὰς τὴν ἰδέαν καὶ τὴν δόξαν τῆς τιμῆς καὶ σωφροσύνης. Ἐπειδὴ αὐτὰ ἐδόξασαν τὴν Ἄρτεμιν καὶ ἐκάστη διδασκαλία, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐναργὲς παράδειγμα τοῦ τέλους.

Ἵνα καταπαύσωσι δὲ τοὺς συνεχεῖς ἐμφυλίου πολέμους, ἐξέδωκαν χρησμὸν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἐπιθυμεῖ, νὰ θεωρῇ τοὺς Ἕλληνας ἀγωνιζομένους, καὶ τερπομένους ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ τῆς Ὀλυμπίας. Μόλις ἐξεδόθη ἡ φωνὴ τοῦ θεοῦ, καὶ εὐθὺς ὤρμησαν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος, Ἀσίας, Αἰγύπτου, Λιβύας, Ἰταλίας, καὶ ἀπανταχόθεν, ὅπου εὐρίσκοντο διεσπαρμένοι Ἕλληνες. Ἐπειδὴ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἐζήτησε τοὺς δὲ βαρβάρους δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ἰδῇ εἰς τὸν ἱερὸν αὐτοῦ ἀγῶνα. Μόνον τοὺς Ἕλληνας ἡγάπα· αὐτοὺς ἐβοήθη ἐπιμελῶς, καὶ ὑπερασπίζετο κραταιῶς· διότι μόνον αὐτοὶ τὸν ἐλάτρευαν κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτοῦ. Μόνον γὰρ οἱ νουνεχεῖς λατρεύουσι μεγαλοπρεπῶς τὸν νοῦν· ὅθεν καὶ ὁ νοῦς ἀγαπᾷ μόνον τοὺς νουνεχεῖς, ὥς καὶ ἡ τύχη τοὺς τυχερούς. Ὅθεν ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου θεοπρεποῦς ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ πλησίον τοῦ ἀγῶνος, ὅπου ἐξῆσεν αὐτὸν ὁ Φειδίας, κατὰ τὴν Διοποιάν τοῦ Ὀμήρου, νεύων τὰς ὀφρῦς, κρατῶν τὸ σκήπτρον καὶ τὸν κεραυνόν, καὶ ἐπα-

πειλῶν τοὺς ἀσεβεῖς, ἐπιόρκους, τυράννους, βιαίους καὶ παρανόμους. Συναχθέντες οὖν οἱ εὐσεβεῖς Ἕλληνες ἐνώπιον αὐτοῦ, συνεθυσίασαν, συνεδοξολόγησαν, συνευωχήθησαν, συνηγωνίσθησαν, συνεχάθησαν εἰς τὰ κοινὰ θεάματα, συνεγνωρίσθησαν, ἐφιλιώθησαν, ἔπαυσαν τοὺς ἐμφυλίους καὶ φθοροποιούς πολέμους. Τοιαύτην δραστήριον ἐνέργειαν ἐνεργεῖ ὁ δραστήριος νοῦς εἰς δραστηρίους ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἄν ὅμως συνέβαινον ὕστερον ἐμφύλιοι πόλεμοι, τούτων αἰτία ἦτον τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα ἐκάστης διοικήσεως, τὰ ὅποια ὑπερασπίζοντο ἰδίως οἱ πατῶροι καὶ πολιοῦχοι θεοὶ, καὶ χωρὶς τῆς θελήσεως ἐκείνων πόλεμος δὲν ἐγένετο.

Οἱ μὲν ἀγῶνες κοινοῖτε καὶ μερικοὶ διήγειραν φιλοτιμίαν καὶ ἄμιλλαν, ἀκράτηνον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἐγένετο ἡ Ἑλλάς ὡς στρατόπεδον αὐτόματον, ὅπου ἐγυμνάζοντο πάντες οἱ φιλότιμοι καὶ δυνάμενοι, καὶ προπαρασκευάζοντο, ἵνα δοξασθῶσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Οἱ μὲν πλουσιώτεροι ἔτρεφον ἵππους ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐγύμναζον αὐτοὺς, γυμναζόμενοι καὶ αὐτοὶ τὴν ἵππικὴν· οἱ δὲ ἄλλοι κατεγίνοντο εἰς τὰ ἄλλα γυμνάσματα. Καὶ οὕτω διὰ τὴν πρόφασιν τῶν ἀγῶνων προετρέπίζοντο εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Διὰ τοῦτο ἐγίνωσκον ἅπαντες τὴν τακτικὴν, ναυτικὴν καὶ λοιπὰ, καὶ ὅτε ἦτο χρεῖα, ἐγίνοντο στρατηγοὶ καὶ ναύαρχοι δόκιμοι, ὑποφέροντες τοὺς κινδύνους καὶ κακουχίας τοῦ πολέμου, χωρὶς τινος βλάβης τοῦ σώματος καὶ τῆς ὑγείας· ὥσπερ καὶ ὁ Ξενοφῶν λογιώτατὸς ὢν καὶ περιηγητῆς, ἐγένετο στρατηγὸς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ πρωτότυπον τῆς στρατιωτικῆς συνέσεως καὶ ἐμπειρίας, ἐν κινδύνῳ μεγίστῳ, καὶ ἀπογνώσει σωτηρίας.

Ἡ δὲ τιμὴ ἐκ τῶν ἀγῶνων, ἡ ἰσόνομος ἐλευθερία, αἱ κοιναὶ τέρψεις τῶν πομπῶν, τελετῶν, πανηγύρεων, εὐωχιῶν, θεμάτων, καὶ λοιπῶν ἐθίμων, ἐκίνησάν σέβας βαθύτατον, καὶ πόθον ἀμάραντον πρὸς τὴν πατρίδα, ὥστε προέκριναν μυρίου θανάτους, παρὰ τὴν ἀπώλειαν, ἢ ἄρνησιν αὐτῆς. Τὰ πατῶρα ἱερά, οἱ πατῶροι, θεοὶ, τὰ πατῶρα ἔθιμα, οἱ πατῶροι τάφοι, ἦσαν οὕτως ἐντετυπωμένα εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, ὥστε οὐδεὶς κίνδυνος ἐδύνατο, νὰ τὰ ἐξαλείψῃ. Οὐδὲν ἦσαν πρὸς ταῦτα οἱ γονεῖς, τέκνα, συγγενεῖς καὶ φίλοι, ὅτε ἦτον ὁ λόγος περὶ τούτων· καὶ μάλιστα ἔχαιρον λαμπροφροῦντες καὶ σεμνυνόμενοι, ὅτε ἐφονεύοντο τὰ τέκνα αὐτῶν ὑπὲρ τούτων. Ἐπειδὴ ὁ πόθος ἐκείνων ἔσωζε τὴν πατρίδα, ἐπομένως καὶ τοὺς συγγενεῖς. Εἶχον μὲν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι πολλὰ ἔθιμα, ἀλλὰ χαμερπῶς καὶ οὐτιδανῶς προσηρμοσμένα, εἰς στερέωσιν τῆς δουλείας τῶν ὑποκειμένων, καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ τῶν κρατούντων, ὅπου λατρεύεται μόνον ὁ δεσπότης ὡς θεός, καὶ αἱ τελεταὶ καὶ πομπαὶ γίνονται διὰ μεγαλοπρέπειαν τοῦ δεσποτισμοῦ, καὶ κατάπληξιν τῶν δυστυχῶν ὑποκειμένων, τίποτε ὑψηλὸν δὲν γεννᾶται.

Οἱ δὲ ἐννομοὶ πολιτικοὶ ἐλάβανον ἀπὸ τῆς ἄλλης ἄκρας τὴν λαβὴν εἰς τοιαύτης περιστάσεως, ὡς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς. Ἰδὼν γὰρ, ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ πειθῶ, ἐξέδωκε χρησμούς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλάσας, ἐξεδίωξε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὴν σωτηρίαν. Ἐμειναν ὅμως οἱ εὐσεβεστεροὶ, καὶ μαχόμενοι ἐν τῇ ἀκροπόλει, εἰς πρὸς μυρίου ὑπὲρ τῶν πατῶν ἱερῶν, ἀπέθανον ὡς Ἥρωες, ὑποδείγματα τῆς ἀνδρίας, ἀφοβίας, καὶ καταφρονήσεως τοῦ θανάτου ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας, πρὸς τοὺς

μεταγενεστέρους γενόμενοι. Τὴν δὲ περὶ τὴν Σαλαμίνα νίκην προέλεγον οἱ πταρμοὶ, αἱ γλαυκαί, τὸ λαμπρὸν πῦρ, τὰ νέφη, ὁ μυστικὸς Ἰαχχος, οἱ Αἰακίδαι ἀπὸ τῆς Αἰγίνης, φωναὶ γυναικῶν ἀοράτων κράζουσαι. Ἕλληνας, μέχρι τινὸς πρύμναν ἀνακρούετε. Ἐμεινεν ἄρα ἀμφιβολία περὶ τοῦ τέλους τῆς μάχης, ὅτε ὁ στρατηγὸς ἀπέδειξε πρὸς τὸ στράτευμα πάντας τοὺς θεοὺς συμμάχους; Ὁ δὲ Τιμολέων ἰδὼν τὸ στράτευμα εἰς ἀθυμίαν καὶ ἀπελπισίαν διὰ τὸ σέλινον, εὐθύς μετέβαλε τὴν λαβὴν, λέγων δὲν εἶναι σημεῖον θανάτου, ἀλλὰ νίκης· διότι οἱ Κορίνθιοι στεφανοῦσι μὲ σέλινον τοὺς Ἰσθμιονίκας. Καὶ διὰ τῆς ἐπινοίας ταύτης ἔσωσεν τὸ στράτευμα καὶ τὴν Σικελίαν.

Οὕτως ἄρα μετεχειρίσθησαν οἱ Ἕλληνας τὴν κοινὴν θέλησιν τοῦ γένους αὐτῶν πρὸς κοινὸν ὄφελος, καὶ τοιοῦτον τέλος καὶ τοιούτους σκοποὺς εἶχον πάντα τὰ ἔθιμα αὐτῶν, καὶ οὐδὲν ἐγένετο μάταιον, καὶ τῆς κοινῆς ὠφελείας κεχωρισμένων. Οὕτω τοίνυν ἐξεταζόμενα ταῦτα παρέχουσι δύο ἐννοίας μόνον, εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸ θεῖον, καὶ ὠφέλειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν ὁμως εὐρίσκωνται καὶ τινες καταχρήσεις μηδεμίαν ἀναφορὰν πρὸς τὰ τοιαῦτα ἔχουσαι, πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι αἱ μεταβολαί, καὶ ἡ πολυκαιρία, καὶ αἱ στασιάσεις πολιτικάι τε καὶ θρησκευταί, εἰσάγουσι καταχρήσεις εἰς πάντα τὰ συστήματα, καὶ μάλιστα εἰς τὰ θρησκευτικὰ, αἱ ὅποιαι προξενοῦσι καὶ τὴν πτῶσιν τῶν ἐθνῶν, ὅτε οἱ προὔχοντες καὶ διοικοῦντες καταχρῶνται τὴν ἱερὰν θέλησιν τοῦ γένους, δι' ἰδίαν ματαιοδοξίαν, ἢ διὰ πάθος. Καὶ μάλιστα ὅταν δὲν εἶναι ἡνωμένη καὶ ἡ πολιτικὴ δύναμις, μὲ τὴν θρησκευτικήν· ἐπειδὴ ἡ θρησκεία εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ

ἡ δύναμις ἐκάστου ἔθνους, κοινὴ γνώμη οὖσα. Πολλάκις δὲ καὶ τινες συγγραφεῖς ἀπερισκέπτως ὁμιλοῦντες, ψυχραίνουσι τὴν γνώμην καὶ ζέσιν τῶν ἐθνῶν, οὔτινες, ἀντὶ νὰ ὁμιλήσωσι περὶ διορθώσεως τῶν καταχρήσεων, ἀναμοχλεύουσιν ἐκ βάθρων τὴν κοινὴν φιλοσοφίαν τοῦ ἔθνους, νομίζοντες τοῦτο ἐπίδειξιν πολυμαθείας, ὅπερ ἐστὶν ἐπίδειξις ἀκρας ἀμαθείας καὶ μωρίας. Ἄλλ' ἐπίδειξις πολυμαθείας ἐστὶν, ἐννοεῖν τὰ ὄντα ἢ ὄντα ἐστί. Ὅταν τὸ πλοῖον ἀμαρτάνῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, δὲν πρέπει νὰ ὑβρίζηται ὁ εὐρετὴς τοῦ πηδαλίου, ἀλλ' ὁ κρατῶν αὐτὸ τότε. Οὕτω τινὲς κωμωδοῦντες τὸν Δία, ἐλάτρευον τὸν Ἀλέξανδρον ὡς θεὸν ὕστερον· ἔπειτα καὶ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων. Ὅθεν ἡ Πυθία ἐφιλίππιζεν, οἱ μάντιες ἐδωροδοκοῦντο, ὁ Εὐήμερος ἐπλαττε τὴν Πάγγλαιαν κολακεύων τοὺς φιλοδόξους Σελευκίδας, εἰς εὐκολίαν τῆς ἀποθεώσεως αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ Ξενοφῶν ἐθυσίαζεν ἐστεμμένους, ὁ Πλάτων ὠμίλει περὶ ψυχῆς, ὁ Ἡρόδοτος καὶ Πλούταρχος, καὶ ἄλλοι πολλοί, γινώσκοντες τὰ ὄντα ἢ ὄντα ἐστί, ἡγωνίζοντο, νὰ δειχθῶσι φιλοσοφικῶς φιλόσοφοι πρὸς τοὺς φιλοσόφους, καὶ εὐσεβεῖς πρὸς τοὺς πολλούς.

Ταύτην τοίνυν τὴν οὕτω κεκοσμημένην, καὶ εἰς σύστημα πολιτικὸν ἁρμοδιώτατα προσηρμοσμένην θρησκείαν, ἔλαβον οἱ Ῥωμαῖοι παρὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀποκτήσαντες δύναμιν βίαιον, ὑπέταξαν εἰς δουλείαν οὐτιδανὴν τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, δόλῳ καὶ ἀπιστίᾳ· ἐλεηλάτησαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, τὸ ἱερὸν σχολεῖον τῆς οἰκουμένης· ἠνάγκασαν καὶ τοὺς Ἕλληνας, νὰ λατρεύωσι καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντίνοον. Ὅθεν ἐγένετο βίαιος καὶ δουλοπρεπὴς ἡ θρησκεία καὶ λατρεία, ὥστε κατεφρόνησαν αὐτὴν

κοινώτερον, μὴ ὑποφέροντες ἑορτάζειν Τραϊνεῖα, Κορμυδοεῖα, καὶ Ἀντινοεῖα. Ἐν τούτοις δὲ ἅμα ἐφάνη ἡ ἀληθὴς λατρεία τοῦ θεοῦ κηρυττομένη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὥρμησαν προθύμως οἱ Ἕλληνες πρὸς αὐτήν, φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὥστε οἱ Ἀπόστολοι ἐδίδασκον ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ πράξεις, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπίσταντο. Οἱ Ἰουδαῖοι κατεδίωκον τοὺς Ἀποστόλους ἐπὶ θανάτῳ, καὶ οἱ Ἕλληνες ἠκολούθουν αὐτοῖς, ὥστε εὗρισκον καὶ τοῦτο αἰτίαν κατηγορίας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ Παύλου, κράζοντες. «Ἐτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον.» Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἐζήτησαν νὰ ἀκούσωσι τοῦτο πάλιν, καὶ ἐπίστευσαν πολλοί, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρείοπαγίτης, καὶ ἡ Δάμαρις. Ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ἐκάλεσαν εἰς κρίσιν τὸν ἀπόστολον Παῦλον· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀγανακτήσαντες διὰ τὴν ἄλογον κακεντρέχειαν, ἔδειραν τὸν ἀρχισυνάγωγον ἐν τῷ κριτηρίῳ, καὶ ὁ ἀνθύπατος τῶν Ῥωμαίων δὲν ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ μήτε λόγον περὶ τούτου. Καὶ τέλος, οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων εἶπε λόγον ἐναντίον τοῦ κηρύγματος, ἀλλ' ἤκουον αὐτὸ μετὰ λόγου, ἀκολουθοῦντες πανταχοῦ τοῖς ἀποστόλοις. Ἕλληνες ἦσαν οἱ συνοδοιπόροι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀρίσταρχος ὁ Θεσσαλονικεὺς, Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, καὶ Τυχικός, καὶ Τρόφιμος. Ἕλληνες οἱ ὑπηρετοὶ αὐτοῦ, Τιμόθεος καὶ Ἐραστος. Τέλος δὲ οἱ Ἕλληνες ἅπαντες, καταλιπόντες εἰς τοὺς κυρίους αὐτῶν Ῥωμαίους ἐκείνην τὴν σεσθρωμένην καὶ χλευαζομένην θρησκείαν, ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀποστόλων, καὶ φωτι-

ζόμενοι ἐκ πνεύματος ἁγίου, κατέστησαν αὐτὴν σύστημα ἀμίμητον, κόσμον μεγαλοπρεπῆ καὶ κάλῳς μεγαλοφυίας ἔχον, ναοὺς ἀξίους τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ θεοῦ, ἀκολουθίας καὶ ὑμνωδίας πολυεδεῖς καὶ πλουσίας διὰ τῆς θείας καὶ μεγαλοπρεποῦς γλώσσης, λόγους ἠθικοὺς καὶ πανηγυρικοὺς, τελετὰς σεβασμίας, πομπὰς μεγαλοπρεπεῖς, πανηγύρεις χαρμοσύνους, καὶ πάντα, ὅσα διεγείρουσι τὸν ἀνθρώπινον νοῦν πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ μεγαλουργοῦ, ἅπερ ἔδειξαν καὶ ἐνταῦθα τὴν μεγαλοφυίαν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ οὕτως οἱ εἰδωλολάτραι Ἕλληνες, ἐγένοντο Ἕλληνες Χριστιανοί, καὶ πρωτότυπα τοῦ χριστιανισμοῦ.

Τὰ δὲ ἀναφερόμενα εἰς βίους τινὰς τῶν μαρτύρων, ὅτι οἱ Ἕλληνες κατεδίωκον τὸν χριστιανισμόν, τιμωροῦντες καὶ τοὺς μάρτυρας, ἐννοοῦσι τὸν Ἑλληνισμόν, τὸν ὅποιον εἶχον τότε οἱ Ῥωμαῖοι· οἷον τὴν προτέραν Ἑλληνικὴν θρησκείαν. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἦσαν τότε ὑποκείμενοι τῶν Ῥωμαίων, καὶ δὲν εἶχον δύναμιν νὰ καταδικάζωσιν εἰς θάνατον. Μάλιστα δὲ ἐτιμωροῦντο καὶ ἐμαρτύρουν αὐτοὶ, πιστεύοντες, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ἐπειδὴ τὰ μαρτύρια συνέβησαν μετὰ τῶν διωγμῶν, τοὺς ὁποίους ἐψήφισαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὁ πρῶτος διωγμὸς ἐγένετο ἐπὶ Νέρωνος. Δύο ἔθνη ἦσαν οἱ καταδιώκται τοῦ χριστιανισμοῦ· οἱ Ἰουδαῖοι διὰ λόγων, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δι' ὀπλῶν. Τέλος δὲ ἐδέχθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πίστιν, ἀφ' οὗ ἔχυσαν τοσοῦτον αἷμα ἀποστολικόν καὶ μαρτυρικόν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν, νὰ κωλύσωσι τὴν πρόοδον αὐτῆς. Ἐπειτα καὶ πᾶσα ἡ Εὐρώπη, ἐνθα διεμερίσθη εἰς πολλὰ μέρη διαφέροντα ἀλλήλων κατὰ τὰς τελετὰς, καὶ τινὰ δόγματα, καὶ

τῆς πρωτοτύπου Ἐκκλησίας, ἥτις ἐστὶν ἡ ἡμετέρα Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Ἐν ἐνίοις μὲν γὰρ ἐκτελοῦνται τὰ μυστήρια παρρησία, ἐν ἐνίοις δὲ ἅπαντα ἡ τελετὴ συνίσταται εἰς ἓνα λόγον μόνον ἡθικόν, καὶ τινὰς ὕμνους. Τινὲς δὲ ἐτι μεταβάλλουσιν αὐτὰ, ἐνώνοντες δύο εἰς μίαν. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ νὰ λατρεύῃ τὰ ἀόρατα, ἀκατάληπτα, καὶ φαντασίας ἐμφασίν ἔχοντα· διότι καὶ τὸ θεῖον εἶναι ἀόρατον καὶ ἀκατάληπτον. Καὶ διὰ τοῦτο θέλει αὐτὸν ἡ πίστις, πιστεύοντα καὶ μὴ ἐρευνῶντα. Τὰ δὲ ὁρώμενα κρίνει καὶ ἐξετάζει. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τιμᾷ καὶ τὸν ἀνώτερον, ἰσχυρώτερον, ἢ πολυμαθέστερον· τὸν δὲ ἰσοστάσιον καταφρονεῖ, μάχεται, καὶ φιλονεικεῖ. Διὰ τοῦτο καταφρονεῖ, τὰ παρόντα, καὶ ποθεῖ τὰ ἀπόντα· ὅθεν τὸ, οὐδεὶς προφήτης δέκτος ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ· ἐπεὶ δὲ ἡ μὲν συνήθεια προξενεῖ κόρον, ὁ δὲ κόρος ἀηδία· καὶ ἡ ἀηδία καταφρόνησιν· ἡ δ' ἀπουσία πόθον, ὁ δὲ πόθος ἡδονή, ἡ σέβας. Ἡ δὲ πρωτότυπος ἐκκλησία ἐφύλαξε καὶ φυλλάττει, μεταξύ τοσούτων κινδύνων, ἀπαρτρέπτους τὰς εὐαγγελικὰς, ἀποστολικὰς, καὶ πατερικὰς παραδόσεις.

Τοιαῦτα ἄρα ἐγένοντο τὰ συστήματα τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους εἶπε καὶ τότε εὐσεβοῦντας ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπεὶ δὲ ἐλάτρευον καὶ τὸν ἀγνωστον θεόν. » Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεωρῶν τὰ σεβάσματα ἡμῶν, εὔρον καὶ τινὰ βωμόν, τῷ ἀγνώστῳ θεῷ ἐπιγεγραμμένον· ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλω ἡμῖν. Ἐπειτα ἐξαίρει αὐτοὺς καὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς προτέρας ἀγνοίας». Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλει πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

Απὸ τὴν προεισαγωγὴν ἐπληροφορήθημεν ὅπως οὖν, καὶ συνελάθομεν κάποιαν ἰδέαν τῶν ἀρχαίων ἐν γένει, περὶ Ὀρησκείας.

Ἀφοῦ λοιπὸν οὕτως ἐξέκλιναν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἡ ἐννοια ἑνὸς Δημιουργοῦ τῶν ἀδυνάτισεν, ἤρχισαν νὰ τὸν λατρεύωσι μὲ τὰς αἰσθησεις τῶν μόνων· ὅθεν ἐλάτρευον ὡς Θεὸν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Νῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Βήλου, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, ἔστησε τὴν εἰκόνα τοῦ πατρὸς του, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὴν λατρεύωσιν ὡς Θεόν. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν μίμησιν καὶ οἱ πλησιόχωροι λαοὶ ἐπροσκύνησαν τὰς εἰκόνας τῶν βασιλέων, τῶν στρατηγῶν, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν. — Οἱ Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις· ἡ πρώτη περιέχει τοὺς ἔκκοσι μεγάλους Θεοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους μόνον δώδεκα ἐμβαίνουν εἰς τὸ συνέδριον τοῦ οὐρανοῦ, ἦγον ὁ Ζεὺς, ἡ Ἥρα, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Δήμητρα, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἑστία, ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ἄρης, καὶ ὁ Ἥφαιστος· οἱ ἄλλοι ὅκτω ἦσαν ἡ Εἰμαρμένη, ὁ Κρόνος, ὁ ἀγαθὸς Δαίμων, ὁ Πλούτων, ὁ Διόνυσος, ὁ Ἔρως, ἡ Ρέα, καὶ ἡ Περσεφόνη. — Ἡ δευτέρα τάξις περιέχει τοὺς κατωτέρους Θεοὺς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἔφοροι τῶν ἀγρῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν πηγῶν κτλ. καθὼς ὁ Πᾶν καὶ ἄλλοι. — Ἡ τρίτη τάξις περιέχει τοὺς ἡμιθέους, τῶν ὁποίων ἓνας ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἦτον Θεός, καὶ ὁ ἄλλος θνητός· καθὼς ὁ Ἡρακλῆς, καὶ

ἄλλοι. — Ἡ τετάρτη τάξις περιέχει τοὺς ἥρωας, ἤγουν τοὺς ἀνδρείους καὶ μαχίμους βασιλεῖς· τοιοῦτος ἦτον ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ ἄλλοι.

Εἰμαρμένη.

Ἡ *Εἰμαρμένη* εἶναι τυφλὴ Θεὰ, ἡ ὁποία ἐκυβερνοῦσε τὸ πᾶν δι' ἀναπόφευκτον ἀνάγκην. Οἱ ἄλλοι Θεοὶ καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς, ὑπετάσσοντο εἰς τὴν ἀπόφασίν της. Τὴν ἐπαράσταναν μὲ δεμένα ὀμμάτια, καὶ εἰς τὰς χεῖράς της ἐκρατοῦσε τὸν κῆδον, ὅπου ἦτον ἡ τύχη κάθε ἀνθρώπου· κ' ἓνα βιβλίον, εἰς τὸ ὅποιον ἦτον γραμμένον τὸ μέλλον μὲ ἀμετάβλητον τρόπον. Οἱ Θεοὶ ἐλάμβαναν συμβουλὰς ἀπὸ τοῦτο τὸ βιβλίον, ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν τίποτε νὰ μεταβάλλωσιν. Ἡ Θεὰ αὕτη ἦτον θυγάτηρ τῆς νυκτός.

Χάος.

Τὸ χάος εἶναι ἄμορφος ὕλη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ οὐρανὸς, ἡ γῆ, ἡ θάλασσα, καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα ἦσαν χωσμένα.

Κρόνος.

Ὁ *Κρόνος* ἦτον υἱὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀπὸ τοῦς πλέον παλαιότερους Θεοὺς. Ἡ Γῆ ὀνομάζεται καὶ Ἑστία, καὶ ἦτον ἔφορος τοῦ πυρός καὶ τῆς Παρθενίας. Πρωτότοκος υἱὸς τοῦ οὐρανοῦ ἦτον ὁ Τιτάν, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Μητέρα του, παρεχώρησε τὸ βασιλεῖον τοῦ Κόσμου εἰς τὸν Κρόνον, μὲ συμφωνίαν νὰ μὴ ἀναθρέψῃ ἀρσενικὸν τέκνον. Διὰ τοῦτο ὁ *Κρόνος* εὐθύς, ὡς ἐγεννῶντο, τὰ κατέτρωγεν. Ἀλλ' ἡ γυνὴ του Κυβέλη, γεννήσασα εἰς μίαν

μύνην κοίτην τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, ἔκρυψε τὸν Δία, κ' ἔδωκεν εἰς τὸν *Κρόνον* μίαν πέτραν σπαργανωμένην, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος κατέπιεν. Ἡ Κυβέλη ἀνέθρεψε κρυφὰ τὸν Δία εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης, ἀλλ' ὁ Τιτάν τὸ ἐνόησε, καὶ πάραυτα ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του· τὸν ἐνίκησε καὶ τὸν ἐκλείσεν εἰς στενὴν φυλακὴν μὲ τὴν Κυβέλην. Ὁ Ζεὺς φθάσας εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν τοὺς ἐλευθέρωσεν. Ἀναθὰς εἰς τὸν θρόνον ὁ *Κρόνος*, ἐδιδάσεν εἰς τὰ βιβλία τῆς Εἰμαρμένης, ὅτι ὁ Ζεὺς θέλει ἀρπάσει τὴν βασιλείαν. Διὰ νὰ προλάβῃ λοιπὸν τὸ κακὸν, ἐκήρυξε πόλεμον ἐναντίον τοῦ υἱοῦ του, καὶ τὸν ἐπεβουλεύθη διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ χαθῇ. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς τὸν ἐνίκησε, καὶ τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διὰ πάντα.

Ὁ *Κρόνος* κατέφυγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρὸς τὸν Ἰανὸν βασιλέα τῆς χώρας ἐκείνης, ἡ ὁποία ὕστερον ὀνομάσθη Λάτιον, ἀπὸ τὴν Λατινικὴν λέξιν Λάτεο, ἤγουν κρύπτω· διότι εἰς αὐτὴν ἐκρύφθη ὁ *Κρόνος*. Ὁ Ἰανὸς τὸν ἐδέχθη, καὶ τὸν ἔκαμε τοῦ θρόνου του σύντροφον. Ὁ *Κρόνος* ἐδίδασκεν εἰς τὸ Λάτιον τὴν γεωργικὴν, κ' ἔκαμε ν' ἀνθήσουν αἱ τέχναι καὶ ἡ ἀρετὴ. Ὅλος ὁ καιρὸς, εἰς τὸν ὅποιον ἐκεῖ διέτριψεν, ὀνομάσθη Χρυσοῦς αἰὼν, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα αἰῶνες ὀνομάσθησαν ἀργυροὶ, χαλκοὶ καὶ σιδηροὶ· διότι ἐμεταβάλλοντο οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χεῖρον.

Ὁ *Κρόνος* ἐχάρισε εἰς τὸν Ἰανὸν τὴν γνῶσιν τῶν παρελθόντων καὶ τῶν μελλόντων· διὰ τοῦτο ὁ Ἰανὸς παραστένεται μὲ δύο πρόσωπα, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ὀνομάσθη ὁ Ἰανουάριος μῆν. Ἐδίδαν εἰς τὴν δεξιάν του κλειδίον, διὰ νὰ ἀνοίγῃ τὸν χρόνον· καὶ εἰς τὴν ἀριστεράν του, ῥάβδον· διότι ἐνομιζέτο πρόεδρος τῶν μάντεων. Οἱ Ῥωμαῖοι οἰκοδόμησαν ναὸν δι' αὐτὸν, εἰς τὸν ὅποιον ἦσαν δώδεκα θυσια-

στήρια, ἕνα διὰ κάθε μῆνα. Εἰς καιρὸν πολέμου ὁ ναὸς ἦτον πάντοτε ἀνοικτός, καὶ ἐκλείετο εἰς καιρὸν εἰρήνης.

Κρόνος ἐνοεῖτο ὁ χρόνος, ὁ ὁποῖος ἐπαραστένετο εἰς σχῆμα γέροντος, καὶ ἐκράτει μὲ τὴν δεξιὰν δρέπανον, καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν, ὄφιν, ὁ ὁποῖος ἐδάγκανε τὴν οὐράντου· τοῦ ἔδιδαν καὶ περὰ, καὶ σιμά του ὠρολόγιον μὲ ἄμμον. Τὸ δρέπανον σημαίνει, ὅτι ὁ χρόνος ὅλα τὰ θερίζει. Ὁ ὄφιν εἰς σχῆμα κύκλου, παραστένει τὴν αἰδιότητα, ἡ ὁποία δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος. Τὸ ὠρολόγιον σημαίνει τὸ μέτρον τοῦ χρόνου, καὶ τὰ περὰ τὴν ταχύτητά του.

Αἱ ἑορταὶ τοῦ Κρόνου ἐλέγοντο Κρόνια, καὶ τὰς ἐώρταζον εἰς τὴν Ῥώμην τὸν Δεκέμβριον μῆνα. Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐορτῶν δὲν ἐσυνήρχοντο εἰς βουλήν ἢ γερουσίαν, τὰ δημόσια σχολεῖα ἦσαν κλεισμένα, ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου καὶ τὰ δικαστήρια ἔπαυον· οἱ κύριοι ὑπηρετοῦσαν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς δούλους των, διὰ γὰρ δεῖξουν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι, καὶ ὅτι ὅλα τὰ ὑπάρχοντα ἦσαν κοινὰ εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου.

Κυβέλη.

Αὕτη ὠνομάζετο καὶ μεγάλη Μήτηρ· διότι ἦτον ἡ μήτηρ τῶν πλειοτέρων Θεῶν. Ἐλέγετο καὶ Γῆ· διότι ἦτον ἑφορος τῆς γῆς, καθὼς ὁ Κρόνος τοῦ οὐρανοῦ. ὠνομάζετο καὶ Ρέα ἀπὸ τὸ Ρέω, ἤγουν χύνουμαι· διότι, ὅσα ἔρχονται ἀπὸ τὴν γῆν, χύνονται καὶ πρέχουν εἰς αὐτήν. Τὴν ἐπαράσταν καθημένην· διότι οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζαν ἀκίνητον τὴν γῆν. Ἐκρατοῦσε δίσκον, ἢ τύμπανον, σύμβολον τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποῖους περιέχει εἰς τοὺς κόλπους της ἡ γῆ, καὶ ἐθγαίναν μὲ κράτον. Ἐβαλλαν εἰς τὴν κεφαλὴν της

στέφανον μὲ πύργους καὶ ἐπάλλξεις τείχεων, ὅθεν ἐλέγετο Πυργοφόρος.

Αἱ ἑορταὶ τῆς Κυβέλης ἐλέγοντο Μεγαλήσια· διότι ἦσαν τῆς Μεγάλης Θεᾶς· ἐωρτάζοντο μὲ τύμπανα, καὶ μὲ ἀλλοκότους κραυγὰς. Οἱ ἱερεῖς ταύτης τῆς Θεᾶς ἐλέγοντο Κορύβαντες. Οἱ Ποιηταὶ ἀναφέρουν τρεῖς Ἑστίαι· μίαν, γυναῖκα τοῦ οὐρανοῦ, ἄλλην, γυναῖκα τοῦ Κρόνου, καὶ τρίτην τὴν θυγατέρα τούτου τοῦ Θεοῦ. Νουμᾶς ὁ Πομπήλιος, ὁ δεῦτερος τῆς Ῥώμης βασιλεὺς, ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Κυβέλην, μὲ τὸ ὄνομα Ἑστία, τὸ ἄσβεστον πῦρ, τοῦ ὁποῖου εἶχαν τὴν φροντίδα αἱ παρθέναι Ἑστιάδες. Ἀνάπτει τούτο τὸ πῦρ μὲ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου. Ἐὰν ἐσθύνετο, ἢ ἐὰν αἱ Ἑστιάδες ἐμίαιναν τὴν παρθενίαν των, ἐθάπτοντο ζωντανά.

Ζεὺς.

Ὁ Ζεὺς υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ δυνατώτερος καὶ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους τοὺς θεοὺς, καὶ ἦτον ὁ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Οὗτος ἀνετράφη κρυφὰ εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὸ ὄρος, Ἴδην, καὶ διὰ γὰρ μὴν ἀκούωνται τὰ κλαυθυμυρίσματά του ἀπὸ τὸν Κρόνον καὶ ἀπὸ τὸν Τιτᾶνα, οἱ Κορύβαντες ἐπενόησαν εἶδος χοροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκτυπῶντο συναλλήλως μὲ χαλκᾶς ἀσπίδας. Ἀνετράφη μὲ τὸ γάλα τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὑστερον εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἐδωκεν ἕνα της κέρατον εἰς τὰς νύμφας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν τὴν περὶ αὐτοῦ φροντίδα εἰς τὴν βρεφικὴν του ἡλικίαν. Τὸ κέρατον τοῦτο εἶχε τοιοῦτον προτέρημα· ὅποιος τὸ ἀποκτοῦσεν, ἀπολάμβανεν ὅ,τι ἐ-

πιθυμοῦσεν· ὅθεν ἔγεινε παροιμία. «Τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.».

Ἀφ' οὗ ἀνδρύνθη ὁ Ζεὺς, ἐξεθρόνισε τὸν πατέρα του Κρόνον· ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν του Ἡραν, καὶ ἐμοίρασε τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου μὲ τοὺς δύο του ἀδελφούς. ἔδωκεν εἰς τὸν Ποσειδῶνα τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν. Εἰς τὸν Πλούτωνα τὸ βασίλειον τοῦ ᾄδου· καὶ αὐτὸς ἐκράσε τὸν οὐρανόν.

Οἱ Τιτᾶνες, εἴτε Γίγαντες, υἱοὶ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Τιτᾶνος, ἐπεχείρησαν ν' ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον τὸν πατέρα των, καὶ νὰ διώξωσι τὸν Δία. Οἱ πλέον περιφρημοὶ ἦσαν ὁ Βριάρεως, ὅστις εἶχεν ἑκατὸν χεῖρας. Ὁ Ἐγκέλαδος, ὁ ὁποῖος ἐσφενδόνιζε τοὺς φοβεροὺς βράχους πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὁ Τιφὸς, ὅστις ἦτον μισὸς ἄνθρωπος, καὶ μισὸς ὄφις, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἐφθάνεν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτοι ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, κ' ἔβαλαν βουνὰ ἐπάνω εἰς βουνὰ, διὰ νὰ ἀνέβωσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄλλ' ὁ Ζεὺς τοὺς ἐκρήμνισε μὲ τὸν κεραυνόν, καὶ τοὺς ἔχωσεν ὑποκάτω εἰς τὰ βουνὰ, τὰ ὅποια εἶχεν συνάξει. Οἱ θεοὶ, ἀντὶ νὰ βοηθήσωσι τὸν Δία, φοβηθέντες τοὺς γίγαντας, κατέφυγαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐκρύφθησαν, μεταμορφωθέντες εἰς διάφορα ζῶα. Διὰ τοῦτο ἐλάτρευαν οἱ Αἰγύπτιοι τὰ ζῶα· καὶ μόνος ὁ τροφὸς τοῦ Βάχχου Σιληνὸς δὲν ἐπαράιτησε τὸν Δία.

Ἀφ' οὗ ἐκυρίευσεν τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου ὁ Ζεὺς, ἡσυχολήθη εἰς τὸ νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον. Προμηθεὺς, ὁ ἐγγονος τοῦ Οὐρανοῦ, θέλων νὰ μιμηθῇ τὸν Δία, ἔπλασεν ἀπὸ τὸ χῶμα μερικὰ ἀνθρώπινα εἰδῶλα, καὶ διὰ νὰ τὰ ἐμψυχώσῃ, ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Παλλάδος (Ἀθηνᾶς), κ' ἔκλεψε τὴν πῦρ ἀπὸ τὴν ἄμψαν τοῦ

Ἡλίου. Ὁ Ζεὺς, ὀργισθεὶς διὰ ταύτην τὴν τόλμην, ἐπρόσταξε τὸν Ἑρμῆν νὰ δέσῃ τὸν Προμηθεά εἰς τὸ ὄρος Κούκασον, ὅπου ἓνας ἀετὸς τοῦ κατέτρωγε τὸ σῆκότιον, τὸ ὁποῖον πάλιν ἀνεκαινίζετο, καὶ ἡ τιμωρία του ἦτον ἀκατάπαυστος, ἕως ὃ Ἡρακλῆς ἐφόνευσεν τὸν ἀετὸν, κ' ἔλευθέρωσε τὸν Προμηθεά.

Οἱ ἄλλοι θεοὶ παροξυνθέντες, ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς ἐνόμιζεν, ὅτι μόνος αὐτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πλάτῃ ἀνθρώπους, ἐκατασκέυασαν μὲ τὸ μέσον τοῦ ἡφαίστου, μίαν γυναῖκα, καὶ διὰ νὰ τὴν καταστήσωσι τελείαν, τῆς ἐπρόσφερε καθεὶς δῶρον. Ἡ Ἀθηνᾶ τῆς ἔδωκε τὴν σοφίαν, ἡ Ἀφροδίτη τὸ κάλλος, ὁ Ἑρμῆς τὴν εὐγλωτίαν κτλ. καὶ τὴν ὀνόμασαν Πανδώραν. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀλαζονείαν τῶν θεῶν ἐπροσποιήθη, ὅτι θέλει καὶ αὐτὸς νὰ τῆς δώσῃ δῶρα· τῆς ἐπρόσφερε λοιπὸν ἓνα κουτίον, καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν Ἐπιμηθεά ἀδελφὸν τοῦ Προμηθεως. Ὁ Ἐπιμηθεὺς, ἀπὸ ὀλεθρίαν περιέργειαν παρακινήθεις, ἀνοίξε τὸ κουτίον, κ' εὐθὺς ὅλα τὰ κακὰ τῆς φύσεως, τὰ ὅποια ἦσαν ἐκεῖ κλεισμένα, ἐσκορπίσθησαν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, καὶ μόνη ἡ ἐλπίς ἔμεινεν εἰς τὸ βάθος.

Ὁ Ζεὺς πολλάκις μετεμορφώθη, διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς κακοηθεστάτους πράξεις του μὲ ἀπάτην. Μετςχηματίσθη εἰς κύκνον, καὶ ἡπάτησε τὴν Λήδαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Κᾶστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης. Μετεβλήθη εἰς χρυσὴν βροχήν, διὰ νὰ διαπεράσῃ τὸν χαλκοῦν πύργον, ὅπου ἦτον κλεισμένη ἡ Δανάη, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Περσεά. ἔλαβε ταύρου μορφήν, διὰ ν' ἀρπάσῃ τὴν Εὐρώπην, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Μίνωα καὶ τὸν Ραδάμανθυον. Μετεμορφώθη εἰς Σάτυρον, διὰ ν' ἀρπάσῃ τὴν Ἀντιόπην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ζῆθος, καὶ ὁ Ἀμφίων. Παρεστάθη εἰς τὴν Ἄλ-

κμήνην, γυναῖκα τοῦ Ἀμφιτρύωνος, βασιλέως τῶν Μυκη-
νῶν, μετὸ σχῆμα τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐγέννησε τὸν Ἡρα-
κλέα. Μετεμορφώθη εἰς νέον, διὰ ν' ἀρέσῃ εἰς τὴν Σεμέλην,
ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Διόνυσος, ἢ Βάκχος. Ἐλαβε
τὴν μορφήν τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ ν' ἀπατήσῃ τὴν νύμφην
Καλλιστώ, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Ἀρκάδα. Ἐγεινεν αὐτὸς,
καὶ ἤρπαξε τὸν Γαννυμήδην. Τέλος, ἔγεινε βοσκὸς, διὰ νὰ
πλανέσῃ τὴν Μνημοσύνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν αἱ
ἐννέα Μοῦσαι.

Ζωγραφίζουν τὸν Δία καθήμενον ἐπάνω εἰς αἶτον, ἢ εἰς
χρυσοῦν θρόνον, ἢ εἰς σύννεφον. Εἰς τοὺς πόδας του εἶναι
τὰ δύο ποτήρια, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τὰ ὁποῖα χύνει,
κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, εἰς τὸν κόσμον. Τὸ μέτωπόν του
σκεπάζεται ἀπὸ σκοτεινὰ σύννεφα. Τὰ φοβερά του ὀμμάτια
ἀκτινοβολοῦν ὑποκάτω εἰς τὰ μαῦρα του ὀφρύδια. Ὁ πῶγων
σκεπάζεται ἀπὸ μεγαλοπρεπῆ γενειάδα. Μετὴν μίαν χεῖ-
ρα κρατεῖ τὸ σκῆπτρον, καὶ μετὴν ἄλλην ῥίπτει τὸν κε-
ραυνὸν δι' ἐκδίκησιν, ἂν τὸν παροργίσῃ τις. Αἱ ἀρεταὶ
κάθονται σιμά του. Φορεῖ χρυσὴν χλαμύδα, καὶ διάδημα
χρυσοῦν.

Ὁ αὐτὸς τοῦ Διὸς ἐπλάσθη διὰ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν. Ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Περίας, τόσον ἦτον ἡγαπημένος
ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του, ὥστε ἠθέλησαν νὰ τὸν λατρεύσιν
ὡς τὸν Δία. Ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν τόσον ὠργίσθη, ὥστε
ἠθέλησε νὰ κεραυνώσῃ τὸν Περίαντα· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων
ἐμεσίτευσε δι' αὐτὸν, καὶ ἐπέτυχεν, ὥστε νὰ τὸν μεταβά-
λῃ εἰς αἶτον, τὸν ὁποῖον ἐμεταχειρίζετο ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ
ταξειδεύῃ εἰς τὸν αἶρα.

Ἡρα.

Ἡ Ἡρα ἦτον θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, καὶ
ἀδελφὴ τοῦ Διὸς. Ἦτον ἡ θεὰ τῶν βασιλειῶν, καὶ ἔφορος
τοῦ γάμου, καὶ τῆς γέννας. Ἦτον ὑπερήφανος, ζηλότυπος,
καὶ ἐκδικήτρια, καὶ ἀκατάπαυστα ἐκατασκόπευε τὰ κινή-
ματα τοῦ ἀνδρός της. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν Ἰῶ, θυγα-
τέρα τοῦ Ἰνάχου, ἀπὸ τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Ἡρας, μετεμόρ-
φωσεν εἰς ἀγελάδαν. Ἡ Ἡρα, ὑποπτευθεῖσα, ἔδωκε τὴν
ἀγελάδα εἰς τὸν Ἄργον, διὰ νὰ τὴν φυλάττῃ, ὅστις εἶχεν
ἐκατὸν ὀμμάτια, καὶ τὰ πενήντα ἦσαν ἀνοικτὰ, ὅταν τ' ἄλ-
λα πενήντα ἦσαν κλεισμένα εἰς ὕπνον. Ὁ Ἑρμῆς μετὴν
σύριγγά του τὸν ἀπεκοίμισε, καὶ τὸν ἐφόνευσε, καὶ ὁ Ζεὺς
τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς ταῦνα, κ' ἔβαλε τὰ πολλὰ του ὀμ-
μάτια εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ ταῦνος. Ἡ Ἡρα ἔβαλε τὴν βο-
δόμυιαν νὰ δαγκάνῃ ἀκατάπαυστα τὴν ἀγελάδα Ἰῶ, καὶ
τὴν ἔκαμε νὰ περιέρχεται ὅλην τὴν γῆν. Ὅταν ἐπέραςε
σιμὰ ἀπὸ τὸν πατέρα της, ἔγραψε τὸ ὄνομά της ἐπάνω εἰς
τὴν ἄμμον μετὸν πόδα της. Ὁ Ἰναχὸς τὴν ἐγνώρισε, καὶ
ὑπῆγε νὰ τὴν πάρῃ, ἀλλ' ἡ βοδόμυιαι τὴν ἐδάγκασε δυνα-
τὰ· τότε ὤρμησε καὶ τὴν ἐσκότωσε, καὶ κολυμβῶσα ἔφθα-
σεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ὁ Ζεὺς τὴν ἔδωκε τὴν προ-
τέραντης μορφήν. Ἐκεῖ ἐγέννησε τὸν Ἑραπον, καὶ ἔλα-
τρεύετο ὕστερον μετὸ ὄνομα Ἰσις, κ' ἐπαραστένετο μετὸ
σχῆμα γυναικὸς, ἥτις εἶχε κεφαλὴν ἀγελάδας.

Ἡ Ἡρα ἦτον ἄσπονδος τῶν Τρῶων ἐχθρά· διότι ὅταν ἐ-
φιλονείκησε περὶ εὐμορφίας μετὴν Ἀφροδίτην καὶ Ἀθηνᾶν,
ὁ Πάρις, υἱὸς τοῦ Πριάμου, ἔδωκε τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφρο-
δίτην, προτιμήσας αὐτήν. Ἡ Ἡρα λοιπὸν κατέτρεχε τοὺς
Τρῶας, ἕως ἡφάνισε τὴν πόλιν των· καὶ ὁ θυμὸς της ἀκόμη
κατεδίωκε τὸν Τρῶα Αἰνεΐαν.

Φιλέκοδικος οὔσα καὶ φθονερά, κατέτρεξε τὴν Εὐρώπην ἕως εἰς τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀδελφοῦ της Κάδμου. Ἠφάνισε τὴν Σεμέλην μητέρα τοῦ Διονύσου. Ἐκίνησε πολλοὺς κινδύνους ἐναντίον τοῦ Ἡρακλέους. Τέλος, ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της. Τὸν ἀφῆκε λοιπὸν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σάμον. Ὁ Ζεὺς ἐσυμβουλευθῇ τὴν Ἀρροδίτην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν Ἥραν νὰ γυρίσῃ ὀπίσω. Ἐκείνη τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ βάλῃ εἰς ἄμαξαν ἄγαλμα ἀνθρώπου στολισμένου, καὶ νὰ κηρύξῃ, ὅτι εἶναι ἡ Πλάτεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἥρα, ἐδαμονίσθη καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ ἄγαλμα, καὶ τὸ ἐσύντριψεν. Ἡ πράξις αὕτη τὴν ἔκαμε νὰ ἐντραπῇ, ὅμως δὲν τὴν ἐσωφρόνισεν.

Ἡ Ἥρα ἐτιμᾶτο μάλιστα εἰς τὴν Σάμον, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ Ἄργος. Ἐπαρστένετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπάνω εἰς λαμπρὰν ἄμαξαν συρομένην ἀπὸ δύο ταῶνας. Ἐνέριστε εἰς χεῖρας τὸ σκῆπτρον, καὶ ἦτον στεφανωμένη μὲ κρίνα καὶ ῥόδα. Ἐβαλλον σιμά της ταῶνα· ἐνίοτε ἐπρόσθεταν καὶ τὸ οὐράνιον τόξον· διότι ἡ Ἥρα ἀγαποῦσε κατὰ πολλὰ τὴν Ἴριν, ἡ ὁποία ἔφερε πάντοτε εἰς αὐτὴν καλὰς εἰδήσεις· διὰ τοῦτο τὴν μετεκόμισεν εἰς τοὺς οὐρανούς.

Δημήτηρ.

Ἡ Δημήτηρ ἦτον θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, θεᾷ τοῦ θερισμοῦ· διότι ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν γεωργικὴν, περιερχομένη τὴν οἰκουμένην, καὶ ζητοῦσα τὴν θυγατέρα της Περσεφόνην. Ὁ Πλούτων θεὸς τοῦ ἄδου, ἦτον τόσον μαῦρος, καὶ τὸ βασιλείον του τόσον φοβερόν, ὥστε καμμία θεὰ δὲν τὸν ἠθελε. Μίαν ἡμέραν εἶδε τὴν Περσε-

φόνην, ἡ ὁποία ἐσύναζεν ἄνθη εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ τὴν ἄρπαξε, μ' ὅλον ὅτι δυνατὰ ἐναντιώθη ἡ νύμφη Κυανὼ, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐμετάβαλεν εἰς βρύσιν, καὶ ἀνοίξας πάραυτα τὴν γῆν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ βασιλείον του μὲ τὸ ἄρπαγμα.

Ἡ Δημήτηρ ἀναψὲ δύο λαμπάδας ἀπὸ τὴν Αἴτνην, καὶ τὴν ἐζητοῦσε νύκτα καὶ ἡμέραν. Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσίνος, ἐδίδαξεν ἰδιαιτέρως τὴν γεωργικὴν τὸν Τριπτόλεμον, υἱὸν τοῦ βασιλέως. Ἐξηκολούθησε τὸν ὁρόμον της, καὶ ἀπήντησε τὴν νύμφην Ἀρέθουσαν, ἡ ὁποία ἔδωκε τὴν εἰδησιν αὐτῇ, ὅτι ἡ Περσεφὸνὴ εὐρίσκεται εἰς τὸν ἄδην. Τότε ἡ Δημήτηρ ὑπῆγεν εἰς τὸν Δία, πατέρα τῆς Περσεφόνης, καὶ τὸν ὥρτισε νὰ κάμῃ τρόπον νὰ λάβῃ τὴν θυγατέρα της. Ὁ Ζεὺς ἐσυγκάτανευσε, μόνον ἂν δὲν ἔφαγε τίποτε εἰς τὸν ἄδην· ἀλλ' ὁ Ἀσκάφος ἐμαρτύρησεν, ὅτι εἶδε τὴν Περσεφόνην νὰ ῥοφᾷ ἕνα ῥόδι. Ἡ Δημήτηρ τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς Κουκουβάϊαν, κακὸν οἰωνόν. Ὁ Ζεὺς διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴν Δημήτρα, ἐπρόσταξε νὰ ζῇ ἡ Περσεφὸνὴ ἕξ μῆνας μὲ τὴν μητέρα της, καὶ ἕξ μῆνας μὲ τὸν Ποσειδῶνα.

Παραστένεται ἡ Δημήτηρ στεφανωμένη μὲ ἄνθη καὶ μὲ στάχνας, κρατοῦσα λαμπάδα εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἕνα δεμάτιον ἀπὸ στάχνας, ἢ κλάδον μήκωνος (παπαρούνας). Ἐνίοτε βάλλεται ἐπάνω εἰς ἄμαξαν συρομένην ἀπὸ ὄφεις. Τῆς κατασκευάζουν μεγάλα βυζία, διὰ νὰ φανερῶσιν, ὅτι τρέφει τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ποσειδῶν.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης. Ὁ πατήρ του ἐσυνεῖθιζε νὰ καταπίνῃ τὰ ἀρσενικά του παιδία, ὡς εἶπα-

μεν· ἀλλ' ἡ Κυβέλη, ἡ ὁποία ἐπέτυχε νὰ τὸν δώσῃ λίθον ἀντὶ τοῦ Διὸς, ἐμεταχειρίσθη παρομοίαν πονηρίαν, καὶ ἀνέθρεψε κρυφὰ τὸν Ποσειδῶνα ἀπὸ βοσκούς. Τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν ἔπεσεν εἰς τὸ μεριδίόν του.

Ἐκαμε συνωμοσίαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἔμαθεν ὁ Ζεὺς, τὸν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ μὲ τοὺς ἄλλους συνωμότας. Ὁ Λαομέδων ἔκτιξε τότε τὰ τείχη τῆς Τρωάδος, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἀπόλλων τὸν ἐβοήθησαν εἰς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ὁ Λαομέδων δὲν ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνταμοιβήν, ὅθεν ὁ Ποσειδῶν ἐκαταπόντισε τὴν πόλιν, καὶ ἤγειρε τέρας, τὸ ὁποῖον ἀφάνιζε τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἔστειλε τὴν λοιμικὴν. Ὁ χρησμὸς ἐρωτηθεὶς εἶπεν, ὅτι, διὰ νὰ ἐξιλεωθῶσιν οἱ θεοὶ, πρέπει νὰ δίδουν κάθε χρόνον μίαν κόρην εἰς ἐκεῖνο τὸ τέρας. Ὁ κληρὸς ἔπεσε πρῶτον εἰς τὴν Ἡσιόνην, θυγατέρα τοῦ Λαομέδοντος· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς τὴν ἐλευθέρωσε, καὶ ἐπειδὴ ὁ Λαομέδων παρέβη πάλιν τὴν ὑπόσχεσίν του εἰς τὸ νὰ τὴν δώσῃ γυναικᾶ εἰς τὸν ἐλευθερωτὴν της, ὀργισθεὶς ὁ Ἡρακλῆς, τὸν ἐφόνευσεν. Ὁ Ποσειδῶν ἔκαμεν εἰρήνην μὲ τὸν Δία, κ' ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἀμφιτρίτην.

Θαλάσσιοι Θεοί.

Ἀπὸ τοὺς θαλασσίους θεοὺς πρῶτος ἦτον ὁ Ὠκεανὸς, ὁ πάππος τοῦ Ποσειδῶνος, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει πολλὰς γυναικας, τὴν Δωρίδα, μητέρα τῆς Ἀμφιτρίτης, καὶ τὴν Τετθίδα, ἡ ὁποία ἐγέννησε πολλὰς νύμφας, λεγομένας Ὠκεανίδας. Ἐνίοτε λαμβάνεται ἡ Τετθὶς ὡς θεὰ τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς ἡ θάλασσα. Ἡ Τετθὶς παραστένεται εἰς ἁμάξαν μὲ σχῆμα κογχύλης συρομένη ἀπὸ δελφῖνας.

Ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τετθὶς ἐγέννησαν τὸν Νηρέα καὶ τὴν Δωρίδα, καὶ οὗτοι ἐγέννησαν πενήντα θυγατέρας ὀνομαζομένας Νηρηίδας, ἡ νύμφας τῆς θαλάσσης. Αὗται εἶχαν τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος εἰς σχῆμα οὐρᾶς ὀφάρου. Πολλὰς Νηρηίδας εἶχαν οἱ Ἕλληνες, τὰς ὁποίας ὠνόμαζαν διαφόρως, κατὰ τὴν ἐπιστάσιν καθεμιᾶς. Αἱ νύμφαι τῶν ποταμῶν καὶ τῶν πηγῶν ὠνομάζοντο Ναϊάδες, τὰς ἐπαράσταναν στηριγμένας εἰς δεξιαμενὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔβγαινε νερόν. Αἱ νύμφαι τοῦ ὄρους ὠνομάζοντο Δρυάδες, καὶ Ἀμαδρυάδες ἐλέγοντο, ὅσαι ἐγεννῶντο καὶ ἀπέθνησκον ὁμοῦ μὲ τὰς δρυς (βαλανιδιάς). Αἱ νύμφαι τῶν κοιλάδων καὶ τῶν πεδιάδων ὠνομάζοντο Νάπειαί, καὶ τῶν βουνῶν Ὀρειάδες.

Ἡ Θέτις ἦτον ἡ πλέον περίφημος ἀπ' ὅλας τὰς νύμφας· ἦτον ὠραιότατη, ὥστε ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ τὴν λάβῃ εἰς γυναῖκα· ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς ἐπροεῖπεν, ὅτι αὕτη θέλει γεννήσει υἱόν, ὁ ὁποῖος θέλει γένειν λαμπρότερος καὶ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν πατέρα του. Τότε παραίτησε τὸν σκοπὸν του, καὶ ἡ Θέτις ἔλαβεν εἰς σύζυγον τὸν Πηλεῖα, ὁ ὁποῖος ἐγέννησε τὸν Ἀχιλλεῖα.

Υἱοὶ τοῦ Ὠκεανοῦ ἦσαν καὶ οἱ ποταμοὶ, ἕως τρεῖς χιλιάδες τὸν ἀριθμὸν. Ἐπαραστένοντο γυμνοί, στεφανωμένοι μὲ καλάμους, καὶ μὲ μακρὰ γένεια, καὶ στηριγμένοι εἰς δεξιαμενὴν, ἡ ὁποία ἔχυνεν ἄσπρον κῆμα. Τέλος, ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τετθὶς ἐγέννησαν υἱὸν τὸν Πρωτέα. Οὗτος ἐφύλαττε τὰ κοπάδια τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐχρησιμολογοῦσεν, ὅμως ἔπρεπε νὰ τὸν δένουν, διὰ νὰ τὸν ἀναγκάζουν εἰς τοῦτο. Ἐμεταμορφόνετο λοιπὸν εἰς πῦρ, εἰς θηρίον, εἰς νερόν, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκρατοῦσαν.

Ὁ Αἰόλος ἦτον θεὸς τῶν ἀνέμων, καὶ ἐσυναριθμεῖτο μὲ τοὺς θαλασσίους θεοὺς. Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς, καὶ ἑκατοικοῦσεν εἰς τὴν Αἰολίαν, νῆσον κειμένην μεταξὺ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας (τὴν σήμερον Λειπάρη),

Αἱ Σειρῆνες, θυγατέρες τοῦ Ἀγγελώου ποταμοῦ, καὶ τῆς μουσῆς Καλλιόπης, ἦσαν τέρατα, τὸ ἥμισυ γυναῖκες, καὶ τὸ ἥμισυ πτηνὰ. Ἐκατοικοῦσαν τοὺς βράχους εἰς τὰ παραθαλάσσια μεταξὺ τῆς νήσου Καπριήνης, καὶ τῶν παραθαλασσιῶν τῆς Ἰταλίας. Ἐτραγουδοῦσαν μὲ τόσῃν μελωδίᾳ, ὥστε ἐστυρναν τοὺς διαβάτας. καὶ τοὺς ἔτρωγαν. Ὁ χρησμός εἶχε προειπεῖ εἰς αὐτάς, ὅτι, ὅταν ἓνας μόνος ἄνθρωπος περάσῃ, καὶ δὲν θελγῇ ἀπὸ τῆν μελωδίαντων, θέλουσιν ἀποθάνει. Ὁ Ὀδυσσεὺς διδαχθεὶς ἀπὸ τὴν Κίρκην, ἔφαρξε μὲ κηρία τὰ αὐτιά τῶν συντρόφων του, καὶ αὐτὸς ἐδέθη εἰς τὸ κατάρτιον. Ἡ πρόβλεψις αὕτη τὸν ἔσωσε, καὶ αἱ Σειρῆνες ἀπὸ πείσμα ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τόπον, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη ὕστερον Σειρηνοῦσσα, καὶ ἐκεῖ μετεβλήθησαν εἰς βράχους.

Αἱ Ἄρπυιαι εἶναι τέρατα, καὶ εἶχαν κεφαλὴν γυναικὸς, αὐτιά ἀρκούδας, σῶμα γυτὸς, πτερὰ νυκτερίδος, καὶ ὄνυχας εἰς τὰς χεῖρας καὶ πόδας, ἐφαρμάκευαν ὅ,τι ἐγγίζον.

Ὁ Γλαῦκος ἦτον ψαῖς ἀπὸ τὴν Ἀνθηδόνα, πόλιν τῆς Βοιωτίας. Ἐπαρατήρησε μίαν ἡμέραν, ὅτι τὰ ὀφάρια, τὰ ὅποια ἔβαλεν ἐπάνω εἰς ἓνα χόρτον θαλάσσιον, ἐλάμβαναν δύναμιν. καὶ ἔπιπταν εἰς τὴν θάλασσαν. ὅθεν ἔφαγεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ χόρτον, διὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ πάραυτα ἐπλήθυνεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου ἐσυναριθμήθη μὲ τοὺς θαλασσίους θεοὺς.

Σκύλλα, θυγάτηρ τοῦ Φόρκυος, ἦτον ὥραία νύμφη, τὴν ὁποίαν ἡγάγησεν ὁ Γλαῦκος. ἀλλ' ἡ Κίρκη ζηλοτυπή-

σατα, ἐφαρμάκευσε τὴν βρύσιν, ὅπου ἐσυνείθιζεν ἡ Σκύλλα νὰ λούεται. ὅθεν μετεμορφώθη εἰς φοβερὸν τέρας, τοῦ ὁποῦ τοῦ κάτω μέρος ἐπαρομοίαζε σκύλλου, καὶ τόσον ἐσιχάθη τὸν ἑαυτὸν της, ὥστε ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μετεμορφώθη εἰς βράχον.

Ἡ Χάρυβδις, ἐπειδὴ ἔκλεψε μερικὰ βώδια τοῦ Ἡρακλέους, ἐκεραυνώθη ἀπὸ τὸν Δία, καὶ μετεμορφώθη εἰς βράχον, ὁ ὁποῖος κεῖται ἔμπροσθεν εἰς τὴν σκύλλαν.

Ἡ σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδις ἦσαν δύο βράχοι πολλὰ σιμὰ ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ περάσῃ τινὰς, διὰ τὴν ὑπάγῃ εἰς τὴν Σικελίαν. Τὸ πέρασμα ἦτον τόσον ἐπικίνδυνον, ὥστ' ἔγινε παροιμία « πεσεῖν εἰς Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν ».

Ὁ Ποσειδῶν παρεστένετο μὲ ἄμαξαν εἰς σχῆμα κογχύλης, καὶ συρομένην ἀπὸ θαλάσσια ἄλογα, ἡ δελφίνας. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν κυμάτων ἦτον σκεπασμένη ἀπὸ τρίτωνας καὶ νηριίδας. Τὸ μέτωπον σκεπασμένον μὲ διάδημα. μὲ τὴν μίαν χεῖρα καταπαύει τὰς ταραχὰς τῶν κυμάτων, καὶ μὲ τὴν ἄλλην κρατεῖ τὴν Τρίαιναν, σημεῖον τῆς τριπλῆς του βασιλείας, τῆς θαλάσσης, τῶν ποταμῶν, καὶ τῶν πηγῶν.

Πλούτων.

Ὁ Πλούτων, ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, ἐβασίλευσεν εἰς τὸν Ἅδην, ἡγουν εἰς τοὺς ὑπογείους τόπους, ὅπου ὑπῆγαιναν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθνήσκόντων, διὰ τὴν ἀνταμειφθῶσι κατὰ τὰ ἔργα των. ὁ Ἅδης περιέχει τὸν Τάρταρον, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία. Ὁ πρῶτος ἦτο καταδίκης τόπος διὰ τοὺς κακοὺς, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία ἦτο τόπος

τερπνός, ὅπου αἱ σκιαὶ τῶν ἐναρέτων ἀπελάμβανον τελείαν εὐδαιμονίαν.

Τὸν Πλούτωνα εἶχε καταπίει ὁ πατήρ του, καθὼς καὶ τοὺς ἄλλους υἱούς· ἀλλ' ὁ Ζεὺς τὸν ἔδωκε ποτὸν, καὶ ἡ-
ναγκάσθη νὰ ξεράσῃ τὸν Πλούτωνα, ὅστις ἔλαβεν εἰς με-
ρίδιον τὸν ἄδην. Ἦρπασε τὴν Περσεφόνην καὶ τὴν ἔλαβεν
εἰς γυναικα. Τὸν παραστένουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπὶ
ἀμάξης ἀπὸ ἔβενου (ἀμπανόζι), συρομένης ἀπὸ μαῦρα ἄ-
λογα, στεφανωμένον μὲ ἔβενον, μὲ Νάρκισσον, καὶ μὲ
Κυπάρισσον. Ἐκρατοῦσεν εἰς τὴν δεξιάν του μακρὸ δίκρα-
νον, καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν, Κλειδίον, διὰ νὰ κλείει τὴν
αἰωνιότητα. Τὸ βασιλείον του ἔχει τρεῖς κριτὰς, τὸν Μίνω,
τὸν Δίακον, καὶ τὸν Ῥαδάμανθυ· ὁ Ἑρμῆς ἔφερεν τὰς
ψυχὰς ἔμπροσθεν εἰς τὸν θρόνον του. Οἱ κριταὶ τὰς παρέ-
διδαν εἰς τὰς Εὐμενίδας, ἢ Ἑρινύας, θυγατέρας τῆς νυ-
κτὸς καὶ τοῦ Ἀχέρωνος. Αὗται ἦσαν τρεῖς.

Ἀλκτιὼ, Τισιφὼνῃ, καὶ Μέγαιρα· εἶχαν ὄφεις ἀντὶ
τριχῶν εἰς τὴν κεφαλὴν· ἐκράτουν εἰς τὴν μίαν χεῖρα
λαμπάδα, καὶ εἰς τὴν ἄλλην, μάστιγα ἀπὸ ὄφεις· σύν-
τροφοὶ τῶν ἦσαν ὁ Τρόμος, ἡ Μανία, ἡ Χλωμότης καὶ ὁ
Θάνατος. Τὸ ἔργον τῶν δὲν ἦτον μόνον νὰ τιμωρῶσι τὰς
σκιάς τῶν κακῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἤρπαζαν καὶ ζωντα-
νοὺς. Ἐπεριφέροντο ὀλόγυρα εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν κακο-
ποιῶν· καὶ ἔχοντες εἰς τοὺς κόλπους τῶν τὰς φθαρτικὰς
λαμπάδας τῶν, ἤρχιζαν ἀπὸ αὐτὰς νὰ τιμωρῶσι τοὺς κα-
κοτρόπους. Ὁ μητροκτόνος Ὁρέστης ἐπαράστανεν εἰς τοὺς
Ἕλληνας τρομερὸν παράδειγμα τῆς σκληρότητος τῶν Ἑ-
ρινυνῶν· καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐλατρεύοντο ὡς θεαί· διότι ἦ-
σαν φοβεραί. Ἦτον τόσοι τὸ πρὸς αὐτὰς τῶν ἀνθρώπων
σέβας, ὥστε δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ προφέρουν τὸ ὄνομά των,

οὔτε νὰ ἰδῶσιν τὸν ναόν των. Ὅθεν τὰς ὠνόμαζον σεμνάς
θεάς. Οἱ πολλοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ναοί των ἦσαν ἱερὰ ἄσυλα
τῶν ἐνόχων, ἐθυσίαζον εἰς αὐτὰς ὀλόκληρα ἀρνία, κριά-
ρια καὶ τρυγόνας.

Εἰς τὸν ἄδην ἦσαν καὶ ἄλλαι τρεῖς θεαὶ ἀδελφαί, λε-
γόμεναι Μοῖραι, ἡγουν, ἡ Κλωθῶ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἄ-
τροπος. Αὗται ἦσαν θυγατέρες τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτὸς·
ἐκλωσαν τὴν τύχην τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Κλωθῶ ἐκρατοῦσε
τὴν ἡλακτικήν (ρόκκν), καὶ ἡ Ἄτροπος ἔκοπτε τὴν κλω-
στήν μὲ τὸ ψαλίδιον. Οἱ ποιηταὶ πλάττουν, ὅτι αὗται
ἐμεταχειρίζοντο ἄσπρον λινάρι κλωσμένον μὲ χρυσὸν καὶ
μὲ μετὰξι, διὰ νὰ φανερόνουν τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, καὶ
μαῦρον λινάρι, διὰ τὰς δυστυχεῖς.

Ἦσαν καὶ ἄλλοι θεοὶ τοῦ ἄδου. π. χ. Ἡ νύξ ἦτον θεὰ
τοῦ σκότους, θυγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Παρα-
στένεται μὲ μαῦρον φόρεμα κεντημένον μὲ ἄσπρον· ἔνα
σκῆπτρον ἀπὸ μόλυβδον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα, τρέχοντα
μὲ σιωπὴν ὀλόγυρα εἰς τὸν οὐρανόν. ἐπάνω εἰς ἀμαξάν
ἀπὸ ἔβενου, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Ὁ ὕπνος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ
πατὴρ τῶν ὄνειρων. ἔχει τὸ παλάτιόν του εἰς σπηλαῖον,
ὅπου δὲν προσβάλλουσιν αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Ποτὲ οἱ
σκύλλοι, οἱ πετεινοί, καὶ αἱ γῆνες δὲν ταράττουν ἐκεῖ τὴν
ἡσυχίαν. Ὁ ποταμὸς τῆς λήθης τρέχει ἡσυχὰ ὀλόγυρα εἰς
τὸ παλάτιον. Εἰς τὸ ἔμβασμα φυτρὸνουν μήκωνες (παπα-
ροῦνα), καὶ ἄλλα ὑπνωτικὰ φυτά. Οὗτος ὁ θεὸς κοιμᾶται
ἐπάνω εἰς κράββατον ἀπὸ ἔβενου μὲ μαῦρα παραπετάσμα-
τα. Ὀλόγυρά του κοιμοῦνται ἐξαπλωμένοι οἱ υἱοὶ τοῦ ὀ-
νειροῦ.

Ὁ θάνατος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς νυκτὸς· κρατεῖ

εἰς τὴν χεῖρα αἵματωμένον δρέπανον· ἓνα μαῦρον φόρεμα, κεντημένον μὲ ἄστρο, ἐσκέπαζε τὰ στιλβωμένα κόκκαλα τοῦ κιτρίνου σκελετοῦ του. Ἀφιερόνουν εἰς αὐτὸν τὸ κυπαρίσσιον καὶ τὸν πετεινόν· διότι τὸ κελάδισμά του ταράττει τὴν σιωπὴν, ἣ ὅποια πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸν τάφον.

Οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Νερτέρους τὰς σκιὰς καὶ ψυχὰς τῶν νεκρῶν, ὁμοίως καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς προστάτας τῶν τάφων. Εἰς τούτους ἐθυσίαζαν μαῦρα πρόβατα· καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν φίλων γάλα, μέλι, κρασίον, καὶ θυμιάματα.

Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τοῦ ἔθους ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι. Ὁ Ἀχέρων, υἱὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς· δὲν ἔτρεχεν ἄλλοτε εἰς τὸν ἄδην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔδωκε νερὸν εἰς τοὺς Τιτᾶνας, ὅταν ἤθελαν νὰ ἀνέθωσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ τιμωρῇ τὴν ἀποστασίαν του, τὸν ἐκρήμνισεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν ἀποθαμένων· ὅθεν τὰ νερά του ἔγειναι θοὰ καὶ πικρά.

Ὁ Κωκυτὸς ὀλογύριζε τὸν τάταρον, καὶ τὰ νερά του ἦσαν ἀπὸ τὰ δάκρυα τῶν κακοποιῶν. Ἄγρια δένδρα ἐπάνω εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ἐσχημάτιζαν θλιβεράν σκιάν καὶ σκοτεινήν· καὶ μία θύρα ἐπάνω εἰς στροφέας ἀπὸ χαλκὸν ἦτον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἔθους.

Ὁ Φλεγέθων, ἢ Πυριφλεγέθων ἔχυνε χειμάρρους ἀπὸ φλόγας, καὶ ἐπερικύκλωνεν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τὰς φυλακὰς τῶν κακοτρόπων· εἰς τὰς ὄχθας του δὲν ἐφύτρωνε κἀνένα φυτόν· ἐχύνετο καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ἀχέρωνα.

Ἡ Στύξ ἐπερικύκλωνεν ἐννέα φοραῖς τὸν ἄδην, ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τιθύος. Ἐγέννησε μὲ τὸν Ἀχέρωνα μίαν κόρην λεγομένην Νίκην. Ὅταν ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ νικήσῃ τοὺς Τιτᾶνας, ἐκάλεσε τοὺς ἀθανάτους πρὸς βοήθειάν του, ἢ Στύξ ἔστρεψε πρώτη μὲ τὴν θυγατέρα της. Ὁ

Ζεὺς, δι' εὐγνωμοσύνην, τὴν ἔκαμε πολλάς εὐεργεσίας, καὶ ἐψήφισε νὰ ὀμνύουν οἱ θεοὶ εἰς τὸ ὄνομά της, καὶ ὅποιοι παραβῇ τὸν ὅρκον του, θέλει ἐξοριθῇ διὰ δέκα χρόνους ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ θέλει στερηθῇ τὴν ἀμβροσίαν καὶ τὸ νέκταρ. Ἡ ἀμβροσία ἦτον ἡ συνειθισμένη τροφὴ τῶν θεῶν, καὶ τὸ νέκταρ ἦτον τὸ ποτόν.

Ὁ Ἔρεβος ἦτον υἱὸς τοῦ Χάους καὶ τῆς Νυκτός, κ' ἐμεταμορφώθη εἰς ποταμόν, κ' ἐρρίφθη εἰς τὸν ἄδην, διότι ἐβοήθησε τοὺς Τιτᾶνας· ὁ Ἔρεβος θεωρεῖται καὶ ὡς μέρος τοῦ ἔθους, ἢ ὡς ὁ ἄδης αὐτός.

Αἱ σκιάι ἐπρεπε νὰ πίνωσιν ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς Λήθης, διὰ νὰ λησμονήσωσι τὰ περασμένα.

Ἡ εἴσοδος τοῦ ἔθους ἐμυθολογεῖτο, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Καμπανίαν, ἐπικρίαν τῆς Ἰταλίας, εἰς τὴν λίμνην Αὐέρην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξατμίζοντο φθαρτικοὶ ἀτμοί· ὅσα πτηνὰ ἐπατοῦσαν ἐπάνωθεν της, ἀπέθνησκον.

Ὁ Κέρβερος ἐφύλαττε τούτην τὴν εἴσοδον, ὅστις ἦτον σκύλλος μὲ τρεῖς κεφαλὰς, καὶ ἐχάιδευε τοὺς ὅσοι ἐμβαινον· κατέτρωγεν ὅμως ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ ἐβγουν, ἢ νὰ ἐμβωσι, πρὶν ἀποθάνουν. Ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἔδεσεν, ὅταν ἐβγαλεν ἀπὸ τὸν ἄδην τὴν Ἄλκηστιν, σύζυγον τοῦ Ἀδμήτου. Ἡ Σιδύλλα, ἡ ὁποία ὠδήγησε τὸν Αἰνείαν εἰς τὸν ἄδην, ἀπεκοίμισε τὸν Κέρβερον μὲ πλακοῦντα ἀπὸ μέλι καὶ μήκωνας (παπκροῦνας)· καὶ ὁ Ὀρφεὺς τὸν ἀπεκοίμισε μὲ τὴν λύραν του, ὅταν ὑπῆγε νὰ ζητήσῃ τὴν Εὐρυδίκην.

Ὁ Χάρων ἦτον ὁ παρθμεύς, υἱὸς τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς Νυκτός· ἐπεροῦσε τὰς σκιάς μὲ τὸ σκαφίδιον, κ' ἐλάμβανε μισθὸν ἓνα ὀβολόν. Διὰ τοῦτο οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐβαλλον ὀβολὸν εἰς τὸ στόμα τῶν ἀποθαμένων.

Ὅσοι δὲν ἡξιώθησαν νὰ ταφῶσιν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἐπλανῶντο ἐκατὸν χρόνους εἰς τὰ περραθαλάσσια, κ' ἐπειτα τοὺς ἐδέχετο ὁ Χάρων εἰς τὸ σκαφίδιον.

Οἱ κατότροποι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐτιμωροῦντο εἰς τὸν ἄδην, ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι. Ὁ Σίσυφος, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, ἦτον περίφημος ληστής εἰς τὴν Ἀττικὴν, κ' ἐθανάτωνε μὲ διαφόρους κολάσεις ὅλους τοὺς ξένους. Ὁ Θησεὺς τὸν ἐφόνευσε, καὶ οἱ θεοὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν ἄδην, ὅπου κατεδικάσθη νὰ ἀνεβᾷ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἕνα βράχον, ὅστις ἀκατάπαυστα ἐπίπτε κατ' ὡ.

Ὁ Φλογίας ἦτον υἱὸς τοῦ Ἄρεος· οὗτος ἠθέλησε νὰ ἐδικηθῇ, διὰ τὴν ἀτιμίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν θυγατέρα του Κορωνίδα τὴν νύμφην· ὅθεν ἔβριχε πῦρ εἰς τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν. Ὁ Ἀπόλλων τὸν ἐτόξευσε, καὶ τὸν ἐθανάτωσε, καὶ τὸν ἐκρήμυνεν εἰς τὸν Τάρταρον, ὅπου εὐρίσκετο εἰς παντοτατὸν φθῶν· διότι ἕνας βράχος κρέμεται ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ Σαλμωνεύς, ἀδελφὸς τοῦ Σισύφου, αὐθαδίσας νὰ φανῇ θεός· ἐκτασκέυασε λοιπὸν γέφυραν ἀπὸ χαλκόν, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔτρεχε μὲ ἄμαζαν, καὶ ἐμιμεῖτο τὴν βροντὴν· ἐκεῖθεν ἔρριπτεν ἀναμμέναν λαμπάδα ἐπάνω εἰς κἀνένα δυστυχῇ· ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὰ τάρταρον.

Ὁ Ἰξίων ἦτον βασιλεὺς τῶν Λαπίθων· δὲν ἐπλήρωσε τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα ὑπέσκηθη εἰς τὸν Δειονέα, διὰ νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα του· ὅθεν τοῦ ἄρπαξε τὰ ἄλογα· ὁ Ἰξίων προσποιηθείς, ἔφερε τὸν πενθερόν του, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς ἀναμμένην κάμινον. Πάραυτα ἤρχισε νὰ τὸν ἐλέγχῃ ἡ συνείδησις, κ' ἔπεσεν εἰς μανίαν· ὁ Ζεὺς, σπλαγχνισθεὶς διὰ τὴν μετάνοιάν του, τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν

τράπεζαν τῶν θεῶν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπεβούλευσε τὴν Ἥραν, ἥτις ἐφάνέρωσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Δία, καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ἄδην, καὶ αἱ Εὐμενίδες τὸν ἔδεσαν μὲ ὀφείδια εἰς τροχόν, ὅστις περιστρέφεται ἀκατάπαυστα.

Ὁ Τιτυὸς ἦτον γίγας, τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα ἀπλωμένον, ἐσκέπαζεν ἐννέα στρέμματα γῆς. Ἐπεβούλευσε τὴν Ἀητώ. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, διὰ νὰ ἐκδικήσωσι τὴν μητέρα των, τὸν ἐτόξευσαν· κ' ἕνας ἀχόρταγος γῦψ, κολημένος ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν του, κατέτρωγεν ἀκατάπαυστα τὸ σηκότιον καὶ τὰ σπλάγχνα του, τὰ ὁποῖα πάλιν ἀνεκκινίζοντο.

Ὁ Τάνταλος ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς, καὶ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. Διὰ νὰ δοκιμάσῃ τοὺς θεοὺς, ἔβαλεν εἰς τὴν τράπεζαν τὰ μέλη τοῦ υἱοῦ του Πέλοπος. Ἡ Δήμητρα, λυπημένη διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς θυγατρὸς της, καὶ διὰ τοῦτο μὴ προσέχουσα, ἔφαγε τὸν ἕνα ὄμον· οἱ ἄλλοι ἐβδελύχθησαν ταύτην τὴν τράπεζαν, καὶ ἀνέστησαν τὸν Πέλοπα, καὶ ἀντ' ἐκείνου τοῦ ὄμου, ἐχάρισαν εἰς αὐτὸν ἐλεφάντινον ὄμον. Ἐρρίψαν ἔπειτα τὸν Τάνταλον εἰς τὸν ἄδην, καὶ τὸν κατεδίκασαν εἰς πείναν καὶ εἰς δίψαν. Ἦτον μέσα εἰς τὸ νερὸν βουτημένος, ἕως τὸν λαιμόν, καὶ εἶχε ἐμπροσθέν του κλάδον μὲ ἐξαίρετα πορικὰ· καὶ ὅταν ἤθελε νὰ πῖν, ἔφευγε τὸ νερὸν, καὶ ὁ κλάδος ἐσύρετο εἰς τὰ ὀπίσω, ὅταν ἤθελε νὰ φάγῃ.

Ὁ Δαναὸς βασιλεὺς τοῦ Ἀργους, εἶχε πενήντα θυγατέρας, καὶ τὰς ὀνόμαζεν Δαναίδας. Ὁ ἀδελφὸς του Αἴγυπτος εἶχε πενήντα υἱούς, οἱ ὅποιοι ἔλαβαν εἰς γυναῖκας τὰς Δαναίδας· ὁ γάμος ἔγινε τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἀλλ' ὁ Δαναὸς, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν χρησμὸν, ὅτι θίλει ἐκθο-

νισθῇ ἀπὸ ἑναυτοῦ γαμβρὸν, ἐπρόσταξε τὰς θυγατέρας του νὰ σφάζωσι τοὺς ἀνδρας των. Τὸ ἐκατόρθωσαν· καὶ μόνη ἡ Ὑπερμνήστρα ἔσωσε τὸν ἄνδρα τῆς Λυγκέα. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν, διὰ νὰ τὰς τιμωρήσῃ μετὰ θάνατον, τὰς ἐκαταδίκασε νὰ ἀνασύρῳσι νερὸν εἰς τρυπημένον πῖθον.

Ὁ Πλούτος ἦτον θεὸς τοῦ πλούτου, καὶ υἱὸς τῆς Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος· συναριθμεῖται μὲ τοὺς θεοὺς τοῦ ἅδου· διότι ὁ πλούτος ἐβγαίνει ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς. Τὸν παρραστένουν ἐνίοτε τυφλὸν, καὶ ἄλλοτε χωλόν.

Ἑρμῆς.

Ὁ Ἑρμῆς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, ἦτον ὁ ἄγγελος καὶ μηνυτὴς τῶν θεῶν, καὶ ἰδίως τοῦ πατρός του· ὠδηγοῦσεν εἰς τὸν ἅδην τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων. Ἦτον ἔφορος τῆς εὐγλωττίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Τὸν παρραστένουν μὲ πετὰ εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ εἰς τοὺς πόδας, καὶ μὲ κηρύκειον εἰς τὴν χεῖρα, τὸ ὅποιον ἦτον ῥάβδος, καὶ εἰς αὐτὴν ἦσαν περιπλεγμένοι ὄφεις μὲ πετερυγία ὡς τὰ τῶν ὀψαρίων. Ὁ Ἑρμῆς εὐρὼν μίαν ἡμέραν, δύο ὄφεις, οἱ ὅποιοι ἐπολεμοῦσαν συναλλήλως, τοὺς ἐχώρισε μὲ τὴν ῥάβδον του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνώθησαν. Τὸ κηρύκειον ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνώσεως.

Παρραστένουν τὸν Ἑρμῆν μὲ χρυσᾶς ἀλύσους, αἱ ὁποῖαι ἐβγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα του, διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι ἡ εὐγλωττία ἀλυσσοδένει καὶ αἰχμαλωτίζει τὰ πνεύματα. Ὡς ἔφορον τοῦ ἐμπορίου τὸν παρραστένουν μὲ σακκούλιον εἰς τὴν ἀριστεράν, καὶ μὲ κλάδον ἐλαίας καὶ μὲ βακτηρίαν εἰς τὴν δεξιάν· ὁ κλάδος εἶναι σύμβολον τῆς ἀναγκαιᾶς εἰς τὸ ἐμπόριον εἰρήνης· ἡ βακτηρία εἶναι

σύμβολον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀρετῆς, αἱ ὁποῖαι χρειάζονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἦτον ἔφορος καὶ τῆς κλοπῆς, καὶ ἦτον καὶ αὐτὸς κλέπτης. Ἐκλεψε μίαν ἡμέραν τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὰ ὅπλα του, καὶ τὰ κοπάδια τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου, τὰ ὅποια ἐφύλαττεν ὁ Ἀπόλλων. Ἕνας μόνος βοσκὸς ὀνομαζόμενος Βάττος, εἶδε ταύτην τὴν κλοπὴν. Ὁ Ἑρμῆς φόβούμενος, μὴ τὸν φανερώσῃ, τὸν ἐχάρισε τὴν εὐμορφὴν ἀγελάδαν· καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πίστεως του, ἐπέστρεψε πάλιν εὐθύς μὲ σχῆμα χωρικοῦ, καὶ τὸν ἐπρόσφερε βώδιον καὶ ἀγελάδαν, ἂν τὸν φανερώσῃ, ποῦ εὕρισκετο τὸ κλεμμένον κοπάδιον. Ὁ Βάττος, διὰ τὸ κέρδος, ἐπρόδωκε τὸν Ἑρμῆν, ὅστις, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τὸν μετεμόρφωσεν εἰς βάσανον λίθον (Τουρκισι Μεέγκι).

Ὁ Ἑρμῆς ἐδίδαξε τὴν καταμέτρησιν τῶν χωραφίων, καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ζυγαρίας καὶ τοῦ κοιλοῦ. Ὁ Ὀμηρος ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν εὐρεσιν τῆς λύρας· διότι εὐρὼν χελώνην εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Νείλου, τὴν ἐκένωσε μ' ἑνα σίδηρον, ἔκαμε πολλὰς τρύπας, ἔβαλε χορδὰς ἀπὸ λινάρι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐννεα εἰς τιμὴν τῶν Μουσῶν, καὶ ἐχάρισε τοῦτο τὸ ὄργανον εἰς τὸν Ἀπόλλων.

Ἀθηνᾶ.

Ὁ Ζεὺς ἐδοκίμασε, μίαν ἡμέραν, σφοδρότατον πόνον εἰς τὴν κεφαλὴν· ἐπρόσταξε λοιπὸν τὸν Ἥφαιστον νὰ τοῦ σχίσῃ τὴν κεφαλὴν μὲ τὸν πέλεκυν· ὅθεν ἐβγήκεν ἡ Ἀθηνᾶ ὠπλισμένη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Αὕτη εἶναι θεὰ τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ πολέμου. Ὡς ἔφο-

ρος τοῦ πολέμου λέγεται Παλλάς· καὶ ὡς ἔφορος τῆς σοφίας καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, λέγεται Ἀθηνᾶ.

Ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ποσειδῶν ἐφίλονεῖκῃσαν συναλλήλως διὰ τὸ ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν. Κριταὶ ὄντες οἱ μεγάλοι θεοὶ εἶπαν, ὅτι θέλει λάβει τὰ νικητήρια, ὅποιος ἀπὸ τοῦς δύο κάμῃ τὸ ὡραιότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἔργον. Ὁ Ποσειδῶν λοιπὸν ἐκτύπησε τὴν γῆν μὲ τὴν τρίαιναν, καὶ ἐβγῆκεν ὡραιότατον ἄλογον. Ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ, μ' ἐνὰ κτύπον τῆς λόγχης ἔκαμε νὰ φυτρώσῃ ἡ ἐλαία, σύμβολον τῆς εἰρήνης. Ὅθεν ἔλαβε τὰ νικητήρια, καὶ ὠνόμασε τὴν πόλιν Ἀθήνας, ἥτις ἐλέγετο πρότερον Κεκροπία· καὶ ἦτόν εἰς αὐτὴν ἀφιερωμένη ἡ ἐλαία.

Ἡ ἀράχνη ἐκαυχᾶτο, ὅτι υπερβαίνει τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ ὕψος καὶ κέντημα. Ὁργισθεῖσα ἡ Ἀθηνᾶ, ἔκοψε τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ τὴν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ ζῴδιον.

Παραστένεται ἡ Ἀθηνᾶ μὲ ἀσπίδα, μὲ περικεφαλαίαν καὶ μὲ λόγχην, ἔχουσα εἰς τοὺς βραχίονας τὴν Αἰγίδα, καὶ σιμά της τὴν Γλαῦκα (κουκουβάϊαν), ὡς σημεῖον τῆς φρονήσεως, καὶ τῆς σοφίας. Ἡ Αἰγίς ἦτον ἀσπίς ἀπὸ δέρμα ἐνὸς τέρατος λεγομένου Αἰγέως, τὸ ὁποῖον ἐξερνοῦσε φλόγας, καὶ τὸ ἐφόνευεν ἡ Ἀθηνᾶ. Ἡ Θεὰ, διὰ νὰ καταστήσῃ φοβερωτέραν τὴν ἀσπίδας της, ἐκόλλησεν εἰς αὐτὴν καὶ τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, μιᾶς ἀπὸ τὰς τρεῖς Γοργόνας.

Ἄρης.

Ἦτον υἱὸς τῆς Ἥρας, τὸν ὁποῖον συνέλαβεν, ἐπειδὴ ἐγ-γιξεν ἓνα ἄνθος. Ἦτον ἑφόρος τοῦ πολέμου, καὶ παραστένεται πάντοτε ὠπλισμένος ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς

τοὺς πόδας. Ἐχει σιμά του ἓνα πετεινόν, σύμβολον τῆς ἀναγκαιᾶς εἰς τὸν μαχητὴν ἀγρυπνίας. Λέγουσιν, ὅτι ἐγέννησεν ἀπὸ τὴν Ῥέαν Συλβίαν, θυγατέρα τοῦ Νομίτορος, τὸν Ῥωμύλον, καὶ τὸν Ῥῶμον.

Ἥφαιστος.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας· ἐγεννήθη τόσόν ἄσχημος, ὥστε ὁ Ζεὺς, ὀργιζόμενος διὰ τὴν ἀσχημίαν του, τὸν ἐκρῆμνισεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν· ὀλόκληρον ἡμέραν ἐκυλίετο εἰς τὸν αἶρα, καὶ τὸ ἐσπέρας ἔπεσεν εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον, καὶ ἐσυντρίφθη ὁ μηρός του, καὶ ἔμεινε διὰ πάντα χωλός. Ἦτον θεὸς τοῦ πυρὸς, καὶ πρῶτος τῶν χαλκῶν, οἵτινες κατεσκευάζαν τὸν κεραυνὸν τοῦ Διὸς. Τὰ χαλκεία του ἦσαν εἰς τὴν Λῆμνον, εἰς τὴν Λιπάρην καὶ εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ βουνοῦ τῆς Αἴτνης· σύντροφοί του ἦσαν οἱ Κύκλωπες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἓν μόνον ὀμμάτιον εἰς τὴν μέσσην τοῦ μετώπου.

Ἀφροδίτη.

Ἡ Θεὰ τῆς ὡραιότητος καὶ τῶν ἐρώτων, ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Διώνης. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν ἀφρόν τῆς θαλάσσης. Εὐθὺς ὡς ἐγεννήθη, ὁ Ζεῦρος τὴν ἔφερεν εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, ὅπου αἱ ὦραι εἶχαν τὴν ἐπιστασίαν νὰ τὴν τρέφωσι, καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἔφεραν μὲ πομπὴν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὅλοι οἱ θεοὶ τὴν ἔκριναν ὡραίαν, καὶ καθεὶς ἤθελε νὰ τὴν λάβῃ εἰς γυναῖκα· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐπροτίμησε τὸν Ἥφαιστον, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς τὸ χαλκεῖον ἐναντίον τῶν γιγάντων· ὅθεν ὁ ἀσχημότερος θεὸς ἔλαβε τὴν ὡραιότεραν Θεάν· καὶ ἐπειδὴ αὕτη

δὲν εὐχαριστεῖτο ἀπὸ αὐτὸν, ἀπέκτησε πολλοὺς ὁπαδοὺς καὶ φίλους, μάλιστα τὸν Ἄρην, τὸν Διόνυσον, τὸν Ἀγχίστην, βασιλέα τῆς Τρωάδος, καὶ τὸν κυνηγὸν Ἄδωνιν.

Μὲ τὸν Ἄρην ἐγέννησε τὸν Ἑρώτα, τὸν ὁποῖον παραστένουν ὡς παιδίον γυμνὸν, μὲ πονηρὸν χαμογέλασμα, μὲ δεμένα ἐμμάτια, μὲ τόξον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ ἐνίοτε μὲ λαμπάδα, μὲ πτέρυγας, καὶ βελοθήκην μὲ πολλὰ βέλη ἀναμμένα.

Μὲ τὸν Διόνυσον ἐγέννησε τὸν Ἰμένα, ἢ Ἰμέναιον, προστάτην τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖον παραστένουν μὲ σχῆμα ξανθοῦ νέου, στεφανωμένου μὲ τριαντάφυλλα, καὶ μὲ λαμπάδα εἰς τὴν χεῖρα.

Λέγουσιν, ὅτι ἐγέννησε μὲ τὸν Διόνυσον τὰς τρεῖς Χάριτας, Ἀγλαΐαν, Θάλειαν καὶ Εὐφροσύνην. Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι αὗται εἶναι θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης, καὶ ἦσαν ἀχώριστοι ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην. Ἀκολουθοῦσιν αὗται καὶ τὰς Μούσας. Τὰς παραστένουν γυμνάς, καὶ πιασμένας ἀπὸ τὰς χεῖρας, διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι αἱ χάριτες ἔχουν τὸ φυσικὸν κάλλος.

Ὁ Ἄδωνις ἦτον νέος, τὸν ὁποῖον ἡ Ἀφροδίτη παρήτησε τὸν Ὀλυμπον καὶ τοὺς θεοὺς, διὰ νὰ τὸν ἀκολουθῇ· ὅθεν τὸν ἐσυνόδευεν εἰς τὰ δάση ὁ Ἄρης· μετεχειρίσθη πρὸς ἐκδίκησιν τὴν βοήθειαν τῆς Ἀρτέμιδος, ἥτις ἐκίνησεν ἕνα μέγαν ἀγριόχοιρον, τὸν ὁποῖον ἐρέθισεν ὁ Ἄδωνις, θέλων νὰ τὸν φονεύσῃ. Τὸ ζῶον ἔπεσεν ἐπάνω του, καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῆς ἐλυπεῖτο, ὅτι ἦτον ἀθάνατος, καὶ μετέβαλε τὸν Ἄδωνιν εἰς Ἀνεμώνην (εἶδος παπαρούνας).

Ἐτιμᾶτο ἡ Ἀφροδίτη, κατ' ἐξοχὴν, εἰς τὴν Κύπρον, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο Κύπρις. Ἐκεῖ εἶχε πολλοὺς ὠ-

ραίους ναοὺς, καὶ οἱ ἀξιολογώτεροι ἦσαν εἰς τὴν Πάφον, Ἀμαθοῦντα καὶ εἰς τὸ Ἰδάλιον. Εἶχε προστούτοις ναοὺς καὶ εἰς τὴν Κύθηραν, Κνίδον κτλ.

Παραστένεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς ἁμαξάν συρομένην ἀπὸ περιστερᾶς, ἢ ἀπὸ κύκνου, ἢ καὶ ἀπὸ σπουργίτας. Σιμάτης κάθεται ὁ υἱὸς τῆς Ἑρώς. Ἦτον εἰς αὐτὴν ἀφιερωμένον τὸ τριαντάφυλλον· διότι ἦτον βαμμένον μὲ τὸ αἶμα τοῦ Ἀδωνιδος, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς Ἀφροδίτης, ἥτις ἀγκυλώθη ἀπὸ μίαν ἄκανθαν τοῦ τριανταφύλλου, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένε κόκκινον, ἐνῶ πρῶτον ἦτον ἄσπρον.

Διόνυσος.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θηβῶν. Ἡ Ἥρα, ὡς ζηλότυπος, εὗρηκε τρόπον, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν Σεμέλην, ἐρωμένην τοῦ Διὸς. Ἐλαβε τὴν μορφὴν τῆς Βηρόνης τροφοῦ τῆς Σεμέλης, καὶ τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ παρακαλέσῃ τὸν Δία νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὴν μὲ ὅλην τὴν λαμπρότητα τῆς δόξης του. Ὁ Ζεὺς ὤμοσεν εἰς τὴν Στύγα, ὅτι θέλει ἔλθῃ κατὰ τὸ θέλημά της. Ἡ Σεμέλη λοιπὸν ἐκάη ἀπὸ τὸν κεραυνὸν, καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν ἐπῆρε τὸν Διόνυσον ἐμβρυον εἰς τὸν μηρόν του, ἕως ἐγεννήθη.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Διόνυσος ἐπαραδόθη εἰς τὴν φροντίδα τῆς Ἰνούς, ἥτις τὸν ἀνέθρεψε μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ἰάδων, τῶν Ἠρώων καὶ τῶν Νυμφῶν. Ἐδιδάχθη ἔπειτα ἀπὸ τὰς Μούσας, καὶ ἀπὸ τὸν Σιληνὸν, τὸν γέροντα Σάτυρον, ὅστις τὸν ἀκολούθησεν ἔπειτα εἰς τὴν κατὰκτησιν τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ Σιληνὸς ἐπεριήρχετο ἐπάνω εἰς γάδαρον, καὶ δὲν ἔλειπεν ἡμέραν νὰ μὴ μεθύσῃ.

Ἀφ' οὗ ἐμεγάλωσεν ὁ Διόνυσος, περιῆλθε τὴν γῆν, καὶ ἐκυρίευσεν τὰς Ἰνδίας μὲ στρατεύματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἱ ὅποιοι εἶχαν ὄπλα, θύρσους, καὶ τύμπανα. Ἰπῆγεν ἔπειτα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἐδίδαξε τὴν γεωργικὴν ἐφύττευσε τὴν ἄμπελον, καὶ ἐλατρεύετο ὡς θεὸς τοῦ κρασίου.

Ζωγραφίζεται εἰς σχῆμα νέου, μὲ χρῶμα ῥοδοκόκκινον, καὶ μὲ φαιδρὸν πρόσωπον, καθὼς ἀρμόζει εἰς τὸν θεὸν τοῦ τρυγητοῦ. Ἐκάθετο ἐπάνω εἰς ἓνα βαρέλλιον μ' ἓνα ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ εἰς ἅμαξαν συρομένην ἀπὸ τίγρεις καὶ πάνθηρες, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα θύρσον, ἥγουν ῥάβδον περιτυλιγμένην μὲ κρεμαστά σταφύλια καὶ κισσόν, καὶ ἐπάνω εἶχε μῆλα τῆς κουκουναριᾶς.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἐπανηγουρίζετο μὲ πολλοὺς ἀλαλαγμοὺς ἀπὸ τὰς ἱερεῖας τὰς λεγομένας Βάκχας, Θυάδας καὶ Μαινάδας, αἱ ὁποῖαι ἐφοροῦσαν δέρματα τίγρεων, κ' ἔτρεχαν εἰς τὰ βουνά, ἐπικαλούμεναι τὸν θεὸν τῶν. Εἶχαν τὰ μαλλία τῶν ἐκτυλιγμένα, καὶ ἐκρατοῦσαν εἰς χεῖρας τῶν λαμπάδας, ἢ θύρσους. Αἱ ἑορταὶ αὗται ἐλέγοντο Διονύσια, ἢ Ὀργια. Οἱ χωρικοὶ τῆς Ἀττικῆς τὰς ἐώρταζαν πηδῶντες μὲ τὸν ἓνα πόδα σηκωμένον, ἐπάνω εἰς φουσκωμένα ἀσκήα, καὶ μὲ λάδι ἀλειμμένα, κ' ἐπροξενοῦσαν γέλιον, ὅσοι ἐπιπταν.

Ἀπόλλων.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς, καὶ τῆς Λητοῦς. Ἡ ζήλοτυπία τῆς Ἥρας, ἐκίνησε ἐναντίον τῆς Λητοῦς τὸν δράκοντα Πύθωνα, ὅστις τὴν ἀκολουθοῦσεν ἀκατάπαυστα. Ἡ Γῆ ὑπεσχέθη μὲ ὄρκον νὰ μὴ δώσῃ ἄσυχον εἰς τὴν Λητώ, ἥτις, ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον δὲν ἠμποροῦσε πλέον

νὰ ἀποφύγῃ τὰς καταδρομὰς τοῦ δράκοντος· ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ἦλθεν εἰς βοήθειάν της, καὶ ἔσπρωξε πρὸς τὴν ξηρὰν τὴν νῆσον Δῆλον, ἣ ὁποία ἔπλεε, καὶ τότε ἐστερώθη. Ἡ Λητώ κατέφυγεν εἰς αὐτήν, κ' ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν· ὅθεν ὁ Ἀπόλλων ὠνομάσθη Δῆλιος.

Οὗτος ἦτον θεὸς τῆς ποιήσεως, τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς ἱατρικῆς· θεωρεῖται καὶ ὡς θεὸς τῆς ἡμέρας. Ἐφόνευσε τὸν τερατῶδη ὄφιν, ὅστις εἶχε γεννηθῇ ἀπὸ τὸν πηλὸν τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος. Ἐπρόσταξε νὰ σκεπάσουν μὲ τὸ δέρμα του τὸν τρίποδα, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον ἐκάθητο ἡ Πυθία καὶ ἐδίδε τοὺς χρησμούς. Εἰς ἐνθύμησιν τούτου τοῦ ἔργου ἐωρτάζοντο τὰ Πύθια.

Ἀσκληπιός.

Ὁ Ἀσκληπιὸς υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀπὸ τὸν Κένταυρον Χείρωνα τὴν ἱατρικὴν τέχνην, καὶ ἔγεινε τόσον ἐπιτήδειος, ὥστε ἀνέστησε τὸν Ἰππόλυτον υἱὸν τοῦ Θησέως, τὸν ὅποιον εἶχαν κατακόψει τὰ θαλάσσια τέρατα. Ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς, ἐπειδὴ ἓνας θνητὸς ἀσέβησεν εἰς τὰ δικαιώματά του, ἐκεραύνωσε τὸν αὐθάδη ἱατρὸν. Ὁ Ἀπόλλων, ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐκδικηθῇ ἀπὸ τὸν Δία, ἐφόνευσε τοὺς Κύκλωπας, οἱ ὅποιοι εἶχαν κατασκευάσει τὸν κεραυνόν. Ὁ Ζεὺς ὀργισθὴ διὰ τούτου, κ' ἐδίωξε τὸν Ἀπόλλωνα ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Γυμνωθεὶς ἀπ' ὅλας του τὰς ἀκτίνας ὁ Ἀπόλλων, ἠναγκάσθη νὰ γένῃ βοσκὸς, καὶ νὰ φυλάττῃ τὰς μάνδρας τοῦ Ἀδμήτου, βασιλέως τῆς Θεσσαλίας, καὶ μὲ τούτο

ἐτιμήθη ἔπειτα ὡς θεὸς τῶν βοσκῶν. Ἠγάπησε τὴν Δάφνην, θυγατέρα τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν ἠκολούθησεν ὁλόκληρον χρόνον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκδουράσθη ἡ Δάφνη, ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ πατρὸς της, ὅστις τὴν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ φυτόν. Ὁ Ἀπόλλων ἔκοψε κλάδον ἀπὸ αὐτὴν, καὶ μὲ αὐτὸν ἐστεφανώθη, καὶ ἠθέλησε νὰ ᾖται ἀφιερωμένη εἰς αὐτὸν ἡ Δάφνη, ἥτις ἐγένετο ἔπειτα βραβεῖον τῶν πδιητῶν.

Ἠγάπα κατὰ πολλὰ τὸν νέον Ἰάκινθον· ἀλλὰ μίαν ἡμέραν παίζων μὲ αὐτὸν τὸ παιγνίδιον τῶν δίσκων, τὸν ἐφόνευσεν, ὅθεν τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ ἄνθος. Οἱ γονεῖς τοῦ νέου ἠθέλησαν νὰ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ των, ὅθεν ἔφυγεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν Τρωάδα, ὅπου ὁ Λαομέδων μετεχειρίσθη καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Ποσειδῶνα, διὰ νὰ κτίσῃ τὰ τεῖχη τῆς Τρωάδος.

Ἐπαυσε τοῦ Διὸς ἡ ὀργή, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐστράφη πάλιν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔλαβε τὸ ἀξίωμα του, καὶ τὴν ἐπιστάσιν νὰ μοιράζῃ τὸ φῶς εἰς τὸ πᾶν· ὅθεν ὡς πατὴρ τοῦ φωτός, ἐλέγετο Φοῖβος, ἡ Ἥλιος· διὰ τοῦτο παρascένεται εἰς ἅμαξαν ἀκτινοβολοῦσαν, καὶ συρομένην ἀπὸ τέσσαρα ἄγρια ἄλογα.

Τοῦ ἡλίου οἱ πλέον περιβόητοι υἱοὶ ἦσαν ἡ Αὐγὴ καὶ ὁ Φαέθων.

Διὰ τὴν αὐτὴν λέγουσιν οἱ Ποιηταί, ὅτι, ὅταν ὁ ἥλιος ἐβγαίνει ἀπὸ τὸν κράθβατον τῆς Τετθίδος, ἡ Αὐγὴ ἀναβαίνει εἰς χρυσὴν ἅμαξαν συρομένην ἀπὸ δύο ἄλογα πλέον ἄσπρα ἀπὸ τὴν χιόνα. Οἱ δρόμοι τῆς ἁμάξης χαράττουσιν εἰς τὸν ἀέρα μικρὰν αὐλακὰ ἀπὸ πορφύραν κεντημένην μὲ χρυσοῦν καὶ γαλάζιον χρῶμα· ἡ θεὰ φθάνει εἰς τὰς διαφανεῖς πύλας τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τὰς ἀνοίγει μὲ

τοὺς ῥοδοδακτύλους της, ἤγουν μὲ τοὺς δακτύλους της, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπὸ τριαντάφυλλα. Ἐκεῖ σταματᾷ ἐπάνω εἰς ἓνα σύννεφον, καὶ μὲ ἀνυπόμονον ὀμμάτιον προσμένει τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς της. Πάραυτα εἰς τὸ μέσον τῆς ἁρμονίας τῶν οὐρανίων σφαिरῶν νομίζει, ὅτι ἀκούει τοὺς χρεμετισμοὺς τῶν ἵππων. Τέλος, βλέπει τὸν πατέρα της, ὅς τις μὲ τὰς ἀθανάτους χεῖρας του κρατεῖ τοὺς ἀκτινοβολοῦντας χαλινούς. Τότε ἡ θυγάτηρ τῆς ἡμέρας χύνει δάκρυα χαρᾶς, οἱ ζέφυροι τὰ συναΐζουν ἐπάνω εἰς τὰ πτερὰ των, καὶ τὰ χύνουν ὡς δρόσον ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθη.

Ὁ Φαέθων εἶχε λογοτριβὴν μὲ τὸν Ἐπαφρον, ὅστις τὸν ἔλεγεν, ὅτι δεν ἦτον υἱὸς τοῦ Ἥλιου. Ὁ Φαέθων ἠρώτησε τὴν μητέρα, καὶ αὕτη τὸν ἔστειλεν εἰς τὸν Ἥλιον, διὰ νὰ βεβαιωθῇ. Ἰπῆγε λοιπὸν πρὸς ἐκεῖνον, καὶ τὸν ὥρμισε, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον μὲ τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς. Ὁ Ἥλιος, ἐπειδὴ ὤμοσε, πρὶν ἀκούσῃ τὸ ζήτημά του, μάταια ἐπάσχισε νὰ τοῦ μεταβάλῃ τὸν σκοπὸν· ὅθεν τὸν ἔδωκε τὴν ἅμαξαν. Τὰ ἄλογα τοῦ Ἥλιου ἐνόησαν πάραυτα, ὅτι ἄλλος τὰ ὠδηγοῦσέν· ὅθεν ἄλλαξαν δρόμον· καὶ πότε ὑψονόμενα, ἐφοβέριζαν νὰ καύσωσι τὸν οὐρανὸν, πότε χαμηλονόμενα, ἐστεγνώσαν τοὺς ποταμοὺς, καὶ ἔκαυσαν τὰ βουνά. Ἡ Γῆ, ξηρανθεῖσα ἕως εἰς τὰ σπλάγχνα της, ἐπαραπονέθη εἰς τὸν Δία, ὅστις διὰ νὰ θεραπεύσῃ ὀγλήγορα ταύτην τὴν ἀταξίαν, ἐκεραύνωσε τὸν Φαέθοντα, καὶ τὸν ἐκρέμνισεν εἰς τὸν Ἡριδανὸν ποταμόν. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Ἠλιάδες, θρηνηοῦσαι ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ, ἐμεταβάλλθησαν εἰς αἰγείρους (λεύκας) καὶ τὰ δάκρυά των εἰς ἤλεκτρον (κεχρομπάρι). Κύνος, ὁ Συγγενὴς τοῦ Φαέθοντος, ἐμεταβάλλθη εἰς πτηνόν.

Ἀναρίθμητα ἦσαν τὰ χρηστήρια τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὰ πλέον περίφημα ἦσαν τῶν Δελφῶν, τῆς Τενέδου, καὶ τῆς Κλάρου· ὁ πλέον εὐμορφος καὶ περίφημος ναὸς τοῦ ἦτον τῶν Δελφῶν, καὶ ἡ Ἱέρεια ἐλέγετο Πυθωνίς. Ὁ Ἀπόλλων, ὡς θεὸς τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ὥραιων τεχνῶν, ἦτον ὁ διδάσκαλος τῶν ἐννέα Μουσῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐκατοικοῦσεν εἰς τὸ ἱερὸν ὄρος· αὕτη ἡ οἴκησις ὠνομάσθη Παρνασσός, Ἑλικῶν, Πιερία ἢ Πίνδος· διότι ὅλα ταῦτα τὰ βουνὰ ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ εἰς τὰς Μούσας. Ἐλέγετο καὶ ἱερὰ Κοιλὰς, ἥτις ἐποτίζετο ἀπὸ τὴν Κασταλίαν πηγὴν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἴπποκρίνην, τὴν ὁποίαν ὁ Πήγασος ἵππος ἔκαμε νὰ ἀναβρύσῃ μὲ τὸ κτύπημα τοῦ ποδός. Ὁ Πήγασος ἦτον ἄλογον πτερωτὸν, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ αἶμα τῆς Μεδοῦσης, ὅταν ὁ Περσεὺς ἐκοψέ τὴν κεφαλὴν της.

Ὁ Πάν ἐκαυχῆθη, ὅτι ὁ αὐλὸς τοῦ υπερβαίνει τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὁ Μίδας, βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, γενόμενος κριτὴς, ἔδωκε τὰ νικητήρια εἰς τὸν φίλον τοῦ Πᾶνα. Ὁ Ἀπόλλων, πρὸς ἐκδίκησιν, τὸν ἐχάρισε δύο αὐτιά γαδάρου· ὁ βασιλεὺς δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρύψῃ τὴν ἄσχημίαν τοῦ ἀπὸ τὸν ξυριστὴν τοῦ, καὶ τὸν ἐφοβέρισεν, ἂν δὲν φυλάξῃ τὸ μυστικόν. Ὁ ξυριστὴς, μὴν ὑπόφρων, ἔκαμε τρύπαν εἰς τὴν γῆν, κ' ἔβαλε τὸ στόμα του, καὶ εἶπε χαμηλὰ «ὁ βασιλεὺς ἔχει γαδάρου αὐτιά»· ἐκτὶ ἐφύτρωσαν κάλαμοι, οἱ ὅποιοι κινούμενοι ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἔλεγον «ὁ βασιλεὺς ἔχει γαδάρου αὐτιά».

Ὅταν ὁ Διόνυσος ὑπήγαγε διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς Ἰνδίας, ὁ Σιληνὸς ἐσταμάτησεν εἰς μίαν βρύσιν, ὅπου ὁ Μίδας πρὸς ταῖς νὰ χύσουν κρασίον· ὁ γέρον Σιληνὸς ἐμεθύσθη, καὶ μερικοὶ χωρικοὶ τὸν ἐστόλισαν μὲ στεφάνους, κα

τὸν ἔφεραν εἰς τὸν Μίδα, ὅστις τὸν ἐδέχθη μὲ πολλὴν φιλοφροσύνην. Ὁ Διόνυσος, ἐπειδὴ εὗρηκε τὸν τροφόν του, ἐχάρη, καὶ ὑπεσχέθη εἰς τὸν Μίδα νὰ τὸν δώσῃ, ὅ,τι ζητήσῃ. Ὁ Μίδας ἐζήτησεν, ὅ,τι πιάνῃ νὰ γίνεταί μάλαγμα· καὶ ὁ Διόνυσος ἔκαμε τὸ θέλημά του· ἀλλὰ πάραυτα μετενόησεν ὁ Μίδας· διότι τὰ φαγητὰ, ὅταν ἐσίμοναν εἰς τὸ στόμα του, μετεβάλλοντο εἰς μάλαγμα. Ὁ Διόνυσος λυπηθεὶς διὰ τὴν μετάνοιαν τοῦ Μήδου, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, τὸν ἐδιόρισε νὰ νιφθῇ εἰς τὰ νερά τοῦ Πакτωλοῦ, ὅστις διέβαιναν ἀπὸ τὴν Λυδίαν, καὶ φέρει χρυσοφόρον ἄμμον.

Παραστένεται ὁ Ἀπόλλων ὡς εὐμορφος νέος, μὲ ξανθὰ μαλλία, καὶ μὲ βελοθήκην εἰς τὸν ὦμον, μὲ τόξον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μὲ στέφανον ἀπὸ δάφνην εἰς τὴν κεφαλὴν, ἢ ἐπάνω εἰς τὴν χρυσὴν ἄμαξαν τὴν συρομένην ἀπὸ τέσσαρα ἄλογα. Ἦτον εἰς αὐτὸν ἀφιερωμένος ὁ κόραξ· διότι τὸ πτηνὸν τοῦτο ἦτον εἰς τὰς μαντείας διωρισμένον· καὶ πολλάκις τὸ πέταμα, ἢ τὸ κράξιμόν του ἐδίδε νὰ καταλάβουν οἱ μάντιες. Ὁ μῦθος λέγει, ὅτι ὁ κόραξ εἶχεν ἄλλοτε ἄσπρα πτερὰ, ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων τὰ ἔκαμε μαῦρα, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ· διότι ὁ κόραξ ἐξεσκέπασε τὴν ἀπιστίαν τῆς Κορωνίδος, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Ἀπόλλων. Καὶ εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τῆς ζηλοτυπίας τοῦ τὴν ἐφόνευσεν, ἀλλὰ πάραυτα μετενόησε, καὶ μετέβαλε τὴν Κορωνίδα εἰς κορώνην.

Μοῦσαι.

Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, θεᾶς τῆς ἐνθυμήσεως. Ἦσαν δὲ ἐννέα. Οὐρανία, Κλειώ, Καλλιόπη, Θάλεια, Μελπομένη, Ἐρατώ, Εὐτέρπη, Πολύμνια

καὶ Τερψιχόρη, ἐκπαινοῦσαν μὲ τὸν Ἀπόλλωνα εἰς τὸ ἱερὸν ὄρος.

Ἡ Οὐρανία ἦτον ἑφορος τῆς Ἀστρονομίας· ἡ Κλειὼ τῆς Ἱστορίας, ἡ Καλλιόπη τῆς Εὐγλωττίας, καὶ τοῦ Ἡρωϊκοῦ ποιήματος· ἡ Θάλεια τῆς κωμωδίας, ἡ Μελοπομένη τῆς Τραγωδίας, ἡ Ἐρατώ τῆς Ἑρωτικῆς ποιήσεως, Εὐτέρπη τῶν Μουσῶν ὀργάνων, ἡ Πολύμνια τῆς ᾠδῆς, καὶ ἡ Τερψιχόρη τοῦ χοροῦ.

Ἄρτεμις.

Ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς· ὠνομάζετο Σελήνη εἰς τὸν οὐρανὸν, Ἄρτεμις εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς τὸν ἄδην Ἑκάτη· διὰ τοῦτο οἱ Ποιεῖται τὴν ὠνομάζαν Τριπλὴν Ἑκάτην. Εἰς τὴν γῆν ἐθεωρεῖτο ὡς ἑφορος τῶν κυνηγῶν· ἐκπαινοῦσε τὰ δάση μὲ πλῆθος νυμφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκυνηγούσαν. ὠνομάζετο Σώφρων Ἄρτεμις· διότι δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ὑπανδρευθῇ· καὶ τόσῃ σεμνότητι εἶχεν, ὥστε ἐμεταμόρφωσεν εἰς ἔλαφον τὸν κυνηγὸν Ἀκταίωνα, ὅστις ἐτόλμησε νὰ τὴν ἰδῇ εἰς τὸ λουτρόν· ὁ Ἀκταίων ἐφαγώθη ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοῦ σκύλους. Λέγουσιν ὅμως, ὅτι ἡ Ἄρτεμις ἠγάπησε τὸν βοσκὸν Ἐνδυμίωνα, ἀλλὰ τότε θεωρεῖται ὡς οὐρανία θεά.

Ὁ πλέον περιήγητος τῆς Ἀρτεμιδος ναὸς ἦτον τῆς Ἐφέσου. Ὡς ἡ Ἀσία ἐσύντρεξεν εἰς διάστημα διακοσίων εἴκοσι πέντε χρόνων εἰς τὸ νὰ στολίσωσι καὶ νὰ πλουτίσωσι τὸν ναὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐσυναριθμήθη μὲ τὰ ἑπτὰ θεάματα τοῦ κόσμου· ἐκὰς ἀπὸ τὸν Ἐρόστρατον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ Ἐρόστρατος τὸν ἔκαυσε, διὰ νὰ μείνῃ ἀθάνατον τὸ ὄνομα

τοῦ· διότι δὲν ἦτον ἄξιος νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μὲ ἐναρέτους πράξεις. Οἱ Ἐφέσιοι ἐμπόδισαν τὸ νὰ ἀναφέρηται τὸ ὄνομα του. Μ' ὅλον τοῦτο ἔμεινεν ἀθάνατον διὰ τὴν κακίαν, ἥ διὰ τὴν μωρίαν του.

Παραστένεται ἡ Ἄρτεμις μὲ κόθορνον (γαλέντζα) εἰς τοὺς πόδας, μὲ τόξον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ βέλη εἰς τὴν ἄλλην, καὶ βελοθήκην εἰς τὸν ὦμον, καὶ ἡμισέληνον εἰς τὸ μέτωπον. Ἄλλοτε παραστένεται εἰς ἄμαξαν συρομένην ἀπὸ ἐλάφους.

Θεοὶ τῆς δευτέρας τάξεως. — Πεδινοὶ Θεοί. Πάν.

Ὁ Πάν ἦτον πρῶτος πεδινὸς Θεὸς, ὅστις ἐπενόησε τὸν αὐλὸν, καὶ ἦτον Θεὸς τῶν βοσκῶν, τῶν δασῶν καὶ τῶν πεδιάδων. Τὸν παραστένουν μὲ κέρατα εἰς τὴν κεφαλὴν, μὲ κόκκινον πρόσωπον, καὶ κρατοῦντα αὐλὸν σύνθετον ἀπὸ πολλοὺς σωλήνας, καὶ ἐλέγετο Σύριγξ. Ὁ Πάν ἔχυνεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αἰφνίδιον φόβον, χωρὶς νὰ ἡξεύρωσι τὴν αἰτίαν, καὶ οὗτος ἐλέγετο Πανικὸς φόβος.

Σάτυροι. Οὗτοι παραστένονται ὡς μικροὶ ἄνθρωποι, μαλλιαροὶ, μὲ κέρατα καὶ αὐτὰ αἰγῶς, μὲ μηροὺς καὶ σκέλη τοῦ ζώου· κατέτρεχον τοὺς βοσκούς, καὶ τοὺς ἐφόβιζαν.

Πρίαπος. Ἦτον Θεὸς τῶν περιβολίων, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττε, καὶ τὰ ἔκαμνε νὰ καρποφορῶσιν.

Ἡχώ. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ἄερος καὶ τῆς γῆς· ἡ Ἥρα τὴν κατεδίωκε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰς ὑστερινὰς συλλαβάς. Αὕτη ἠγάπησε τὸν εὐμορφον Νάρκισσον, υἱὸν τῆς νύμφης Λυριόπης, καὶ τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ὅ

Νάρκισσος τὴν ἐκαταφρόνησεν. Ἡ Ἥχὼ κατατηκομένη, ἔμεινεν μὲ μόνον τὰ κόκκαλα, καὶ μὲ τὴν φωνήν, καὶ μετεβλήθη εἰς βράχον. Αἱ σύντροφοί της παρεκάλεσαν τὸν Ἔρωτα νὰ ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφήν των· ὁ Ἔρως ἔφερε τὸν Νάρκισσον ἐπάνω εἰς μίαν βρύσιν· καὶ αὐτὸς ὥρμησε νὰ φιλήσῃ τὴν εἰκόνα του, ἐπειδὴ εἶδεν εἰς τὸ νερὸν τὴν εἰκόνα του εὐμορφίαν· ὅθεν ἐπνίγη, καὶ μετεμορφώθη εἰς τοῦτο τὸ ἄνθος.

Οἰκίδιοι Θεοί. — Ἐφέστιοι Πατῶροι.

Οἱ Ἐφέστιοι ἦσαν τῶν κατὰ μέρος οἰκίων Θεοί· οἱ δὲ Πατῶροι ἦσαν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν πόλεων. Ἐνόνο-
το εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν, ἢ ὀ-
λόγυρα εἰς τὴν Ἑστίαν. Ἡ λατρεία τούτων προήλθε, διότι
ἐσυνεθίζαν νὰ θάπτωσι τοὺς νεκροὺς εἰς τὰς οἰκίας, καὶ
ἐπίστευαν, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν συγγενῶν ἐκατοικοῦσαν ἐ-
κεῖ, καὶ τὰς ἐθέωρουσαν ὡς εὐμενεῖς καὶ βοηθοὺς Θεούς.

Ἄλλοι Θεοὶ τῆς δευτέρας τάξεως.

Κῶμος. Ἦτον Θεὸς τῶν συμποσίων· τὸν παρέστενον
παχὺν καὶ ἀχμαῖον, μὲ στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφα-
λήν, μὲ ἀγγεῖον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ λεκάνην εἰς
τὴν ἄλλην.

Μῶμος. Ἦτον υἱὸς τῶν ὀνείρων καὶ τῆς νυκτός, καὶ
Θεὸς τοῦ περιπαίγματος καὶ τοῦ ἀστεϊσμοῦ· τίποτε δὲν
τὸν ἄρεσκε, καὶ αὐτοὺς τοὺς Θεοὺς ἐπερίπεζε. Ὁ Πο-
σειδῶν εἶχε κατασκευάσει ταῦρον· ὁ Ἥφαιστος ἄνθρωπον,
καὶ ἡ Ἀθηνᾶ οἰκίαν. Ὁ Μῶμος ἐμέμφθη τὸν Ποσειδῶνα·
διότι δὲν ἔβαλε τὰ κέρατα τοῦ ταύρου ἐμπρὸς εἰς τὰ ὄμ-

μάτιά του, διὰ νὰ κερατιζῇ ἀσφαλέστερα· ἔλεγεν, ὅτι τοῦ
Ἥφαιστου ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ παραθύριον εἰς τὸ
στῆθος, διὰ νὰ βλέπωμεν τοὺς κρυφοὺς τοῦ διαλογισμοῦ·
καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ οἰκία ἔπρεπε νὰ ἦναι κινητὴ, διὰ νὰ
τὴν φέρωμεν εἰς ἄλλον τόπον, ὅταν ἔχωμεν κακοὺς γει-
τονας· διὰ τοῦτον τὸν χαρακτηρὰ του ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν
οὐρανόν. Τὸν παραστένουσιν ὡς νὰ σηκώνῃ τὴν προσωπί-
δα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τινός, καὶ εἰς τὴν χεῖραν ῥάβδον
μὲ κεφαλὴν εἰς τὴν ἄκρην, καθὼς ἐκρατοῦσαν ἄλλοτε οἱ
μωροί.

Μορφεύς. Ἦτον ὑπουργὸς τοῦ πατρὸς του Ἵπνου ἢ
Θεὸς τοῦ ὕπνου. Τὸν παρέστεναν μὲ πτερὰ χρυσαλίδος
διὰ τὴν ἐλαφρότητα· κρατεῖ εἰς χεῖρας φυτὸν μήκωνος
(παπαρούνας) ὑπνωτικόν, μὲ τὸ ὅποιον ἐγγίζει ἐκείνους,
τοὺς ὁποίους θέλει ν' ἀποκοιμίσῃ.

Ὀνειροί. Εἶναι υἱοὶ τοῦ ὕπνου· ἔλεγον, ὅτι οἱ ἀληθι-
νοὶ ὄνειροι περνοῦν ἀπὸ κερατίνην θύραν, καὶ μηνύουσι
τὰ βέβαια· οἱ δὲ ψευδεῖς περνοῦν ἀπὸ ἐλεφαντίνην, καὶ
εἶναι ἀπλᾶ ἀπάται, καὶ τῆς φαντασίας πλάσματα.

Ἀρποκράτης. Ἦτον Αἰγύπτιος θεὸς, υἱὸς τοῦ Ὀσίρι-
δος καὶ τῆς Ἰσιδος, ἔφορος τῆς σιωπῆς. Ὁ ἀλληγορικὸς
οὗτος θεὸς παρεστένετο μὲ ἀνθρώπινον σχῆμα, ἢ μὲ γυ-
ναικεῖον, καὶ εἶχεν ἓνα δάκτυλον εἰς τὸ στόμα.

Θέμις. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ
θεὰ τῆς δικαιοσύνης· παρεστένετο μὲ ζυγίον εἰς τὴν χεῖ-
ρα, καὶ μὲ δεμένα ὀμμάτια, ἢ μὲ σπαθίον εἰς τὴν χεῖρα.

Ἀστράτα. Ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος,
ἐθεωρεῖτο ὡς αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη· κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρα-
νόν, εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, διὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν
γῆν, ἀλλ' αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων τὴν ἠνάγκασαν νὰ

παρκιτήση τὰς πόλεις, εἶτα καὶ τοὺς ἀγρούς· ὅθεν ἐσράφη εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπου ἐσύστησε τὸ ζῳδιακὸν σημεῖον τῆς παρθένου.

Φήμη. Ἦτον Ἄγγελος τοῦ Διός. Παραστένεται ὡς μεγαλόσωμος θεὰ μ' ἑκατὸν αὐτίκα, καὶ μ' ἑκατὸν στόματα, καὶ ἐνόησε μὲ πτερὰ εἰς τὴν ῥάχην, καὶ μὲ σάλπιγγα εἰς τὴν χεῖρα.

Τύχη. Ἦτον θεὰ τῶν συμβαινόντων, καὶ ἐμοίραζε τὰς εὐτυχίας, καὶ τὰς δυστυχίας, κατὰ τὴν φαντασίαν της. Παρεστένετο φαλακρὰ, τυφλὴ, πάντοτε ὀρθή, μὲ πτερὰ εἰς τοὺς δύο πόδας, καὶ ὁ ἕνας ἐστηρίζετο ὀλίγον ἐπάνω εἰς τροχόν, ὅστις ἀκατάπαυστα ἐκυλίστο, καὶ ὁ ἄλλος ὑψωμένος εἰς τὸν ἀέρα· Εἰς τὸ Ἄντιον ἦτον ὁ πλέον περιβόητος νάος της.

Ἡ Νέμεσις, τὴν ὁποίαν μερικοὶ ὀνομάζουσι καὶ Ἀδράστειαν, ἦτον θεὰ τῆς ἐκδικήσεως, καὶ ἐτιμωροῦσεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐκακομετεχειρίζοντο τὰ ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς· Παρεστένετο μὲ πτερὰ, ὠπλισμένη ὀφείδια, καὶ μὲ ἀναμμένας λαμπάδας, καὶ μὲ στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν.

Φθόρος. Ἦτον υἱὸς τῆς νυκτός. Παραστένεται ὡς γερόντικόν φάντασμα θηλυκόν, μὲ κεφαλὴν τυλιγμένην μὲ ὀφείδια, μὲ ὀμμάτια γαλανὰ καὶ χλωμένα, κατὰξηρος καὶ λιγνὴ, μὲ ὀφείδια εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μὲ ἄλλο ἓνα, τὸ ὅποιον τοῦ κατατρῶγει τὸ στήθος.

Ἑρις. Ἦτον κακοποιὰ θεὰ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέδιδαν τοὺς πολέμους καὶ τὰς λογομαχίας. Ὁ Ζεὺς τὴν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν· διότι ἐπροξενούσε σκάνδαλα μετὰ τῶν Θεῶν. Παραστένεται μὲ τρίχας ἀπὸ ὄφεις δεμένους μὲ αἵματωμένους σημαίας, μὲ ἀφρισμένον στόμα,

μὲ τρίζοντας ὀδόντας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα της στάζει φαρμάκιον, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κρατεῖ ξιφίδιον, ἢ λαμπάδα.

Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης.

Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ τῆς Λήδας· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἦτον πατὴρ τοῦ Πολυδεύκου· καὶ ὁ Τύνδαρος, βασιλεὺς τῆς Οἰβαλίας, καὶ σύζυγος τῆς Λήδας ἦτον πατὴρ τοῦ Κάστορος· ἡ Λήδα ἐγέννησε καὶ δύο θυγατέρας, τὴν μίαν ἀπὸ τὸν Δία, ἣγουν τὴν περίφημον Ἑλένην, καὶ τὴν ἄλλην ἀπὸ τὸν Τύνδαρον, ἣγουν τὴν Κλυταιμνήστραν, γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης ἐλέγοντο Τυνδαρίδαι, καὶ Διόσκουροι, καὶ ἦσαν πολλὰ ἀγαπημένοι ἀδελφοί. Πρῶτον ἔργον των ἦτον νὰ καθαρίσωσι τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπὸ τοὺς πειρατὰς· καὶ διὰ τοῦτο ἐσυναριθμήθησαν μὲ τοὺς θαλασσίους θεοὺς· ὅθεν τοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς τὰς τρικυμίας. Ἀκολούθησαν τὸν Ἰάσονα εἰς τὴν Κολχίδα, καὶ ὅταν ἐστράφησαν εἰς τὴν πατρίδα, ἐξαναπῆραν τὴν ἀδελφὴν των Ἑλένην, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρπάσει ὁ Θησεύς. Ὁ Κάστωρ ἐφρονεῦθη ἔπειτα εἰς ἰδιαιτέραν μάχην, σιμὰ εἰς τὸ ὄρος Ταύγετον· ὁ Πολυδεύκης ἐκδίκησε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἦτον λυπημένος, ὥστε ὤρκισε τὸν πατέρα του Δία νὰ μοιράσῃ τὴν ἀθανασίαν του μὲ τὸν ἀδελφόν του. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἐδίδοι νὰ ζῇ τὴν μίαν ἡμέραν ὁ ἕνας, καὶ τὴν ἄλλην ὁ ἄλλος· τέλος, ἐβάλλθησαν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶναι τὸ σημεῖον τῶν διδύμων, ἀπὸ τὰ δύο ἄστρα, τὰ ὁποῖα συστένουν τοῦτον τὸν ἀστέρα· διότι, ὅταν φανῇ τὸ ἓνα, τὸ ἄλλο εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Ἀσκληπίδος. Ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Νύμφης Κορωνίδος· εἶναι ἐφευρετὴς καὶ θεὸς τῆς ἰατρικῆς·

ἐσυνόδευσε τὸν Ἰάσονα εἰς τὴν Κολχίδα· ἐκεραυνώθη ἀπὸ τὸν Δία· διότι ἀνέστησε τὸν Ἰππόλυτον· ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸν θάνατόν του ἐτιμήθη ὡς θεός. Ἐλατρεύετο πρῶτον εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, ὅπου ἐγεννήθη, εἶτα διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἡ λατρεία του. Εἰς τὴν Ἐπίδαυρον τὸν ἐλάτρευαν εἰς σχῆμα ὄφεως, καὶ ἐθυσίαζαν εἰς αὐτὸν ὄρνιθας καὶ πετεινοὺς.

Ὁρφεύς. Ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κλειῦς· ἐπαίξε θαυμαστά τὴν λύραν· ἀπὸ τὰς γλυκείας του ἀρμονίας ἡμερόνοντο τὰ θηρία· τὰ δένδρα καὶ οἱ βράχοι ἐκινουῦντο, καὶ οἱ ποταμοὶ ἐσταματοῦσαν. Ἐχασε τὴν γυναῖκα του Εὐρυδίκην εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου καὶ ἐπειδὴ ἐλυπήθη θανάσιμα, κατέβη εἰς τὸν ᾗδην, καὶ τὴν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Πλούτωνα. Ὁ Πλούτων θελχθεὶς ἀπὸ τὴν μουσικὴν του, τὴν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν, μὲ συμφωνίαν ὅμως νὰ τὴν κρατῇ ὀπίσω του, καὶ νὰ μὴ τὴν ἴδῃ, ἕως νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὸν ᾗδην. Ὁ Ὁρφεὺς ἀνυπόμονος, ἐγύρισε τὸ πρόσωπόν του, διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν τὸν ἀκολουθῇ, καὶ πάραυτα ἐχάθη ἡ Εὐρυδίκη. Ἡ δυστυχία τὸν ἔκαμε νὰ παραιτήσῃ τὰς γυναῖκας. Αἱ βάνχαι ὀργισθεῖσαι διὰ τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας ἀδιαφορίαν του, τὸν κατέκοψαν, καὶ ἔρριψαν τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸν Ἑβρον ποταμὸν (Μαρίτσαν). Ὁ πατήρ του τὸν μετεμόρφωσεν εἰς κύκνον, καὶ παραστένεται μὲ λύραν εἰς τὴν χεῖρα.

Ἀριστέως. Ἦτον ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς γονεῖς τοῦ Ὁρφέως. ἡγάπησε τὴν Εὐρυδίκην, ἥτις φεύγουσα ἀπὸ αὐτὸν, ἔδαγκάσθη ἀπὸ ὄφιν, καὶ πάραυτα ἀπέθανε, τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου της μὲ τὸν Ὁρφέα· αἱ νύμφαι πρὸς ἐκδίκησιν, ἐφόνευσαν ὅλας τὰς μελίσσας τοῦ Ἀριστέως. Οὗτος ἐπεκαλέσθη τὴν μητέρα του, καὶ αὕτη εὐσπλαγχνισθεῖσα

τὸν ἔστειλε νὰ λάβῃ συμβουλὴν ἀπὸ τὸν Πρωτέα, ὅστις τὸν εἶπε νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν σκιάν τῆς Εὐρυδίκης μὲ θυσίας. Τοιοῦτοτρόπως ἔκαμε, καὶ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς θυσίας ἐκβῆκε πλῆθος μελίσσων, τὸ ὅποιον ἀνεπλήρωσε τὴν ζημίαν του· οὗτος λατρεύεται κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τοὺς βοσκούς.

Περίφημοι Ἄνδρες.

Θησεὺς, ἦτον υἱὸς τοῦ Αἰγέως βασιλέως τῶν Ἀθηναίων· ἦτον συγγενὴς καὶ σύγχρονός τοῦ Ἡρακλέους. Ὦθεν ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἔργα ἐκείνου, ἤγουν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν γῆν ἀπὸ τὰ τέρατα.

Φάλαρις, ὁ τύραννος τῶν Ἀκραγαντίνων, εἰς τὴν Σικελίαν κατεσκεύασε ταῦρον χαλκοῦν, ὅπου ἔκλειε ζωντανούς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀνάπτειν ὑποκάτω ὀλίγον πῦρ, καὶ ἐνοστιμεύετο νὰ ἀκούῃ τὰς κραυγὰς των, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὡς μουγκρίσματα βωδίου. Πέριλλος ὁ ἐφευρετὴς ταύτης τῆς βδελυρᾶς μηχανῆς, ἐβάλλθη πρῶτος εἰς αὐτήν. Ἄλλ' ὁ Θησεὺς ἐθανάτωσε τὸν Φάλαριν.

Ὁ Προκρούστης ἦτον ληστὴς εἰς τὰ περὶ τοῦ Κηφισσοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἦπλωνε τοὺς ξένους ἐπάνω εἰς σιδηροὺν κράββατον· καὶ ἂν τὰ μέλη των ἦσαν μακρότερα, τὰ ἐκοπτεν· ἐὰν δὲ ἦσαν κοντότερα, τὰ ἐσυρνεν, ἕως νὰ γείνωσιν ἴσα μὲ τὸν κράββατον. Ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε καὶ τοῦτον.

Ὁ Σκίρων ἦτον καὶ αὐτὸς ληστὴς εἰς τὴν Ἀττικὴν· ὁ Θησεὺς τὸν ἐνίκησε καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου μετεβλήθη εἰς βράχον.

Ὁ Κερκύων ἄλλος ληστὴς τῆς Ἀττικῆς, ἦτον τόσον

δυνατὸς, ὥστε ἐλύγιζε τὰ πλέον χονδρὰ δένδρα, καὶ ἔφερνε κάτω τὰς κορυφάς των, καὶ ἔδενεν εἰς αὐτάς, ὅσους ἐνικοῦσεν εἰς τὸ πάλαισμα· τὰ δένδρα ὑψονόμενα κατέσχιζαν τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους. Ὁ Θησεὺς, ἐπειδὴ τὸν ἐνίκησε, τὸν ἐτιμώρησε παρομοίως.

Περιφήτης, γίγας, υἱὸς τοῦ Ἡφίστου. Ἐτρέφετο μὲ ἀνθρώπινον κρέας· ἐκαιοικοῦσεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἐπιδαύρου, καὶ ἐφόνευε τοὺς διαβάτας. Ὁ Θησεὺς, ὅταν ὑπῆγαιεν ἀπὸ τὴν Τροίζην εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἐκρατοῦσεν εἰς τὸ ἑξῆς τὸ ῥόπαλόν του εἰς ἐνθύμησιν τῆς νίκης· ἐσκόρπισε τὰ κόκκαλά του εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἐπιδαύρου.

Ὁ Θησεὺς ἐκκαθάρισε τὴν πεδιάδα τοῦ Μακραθῶνος ἀπὸ ἑνα ἄγριον ταῦρον· ἐφόνευσε τὸν ἀγριόχοιρον τῆς Καλυδόνης, ὅστις ἡρήμενε τὴν Αἰτωλίαν. Ἡ Ἄρτεμις ὀργισθεῖσα, διότι εἶχαν πρκαθλέψει τὴν λατρείαν της, ἔστειλε τοῦτο τὸ τέρας, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Αἰτωλοὺς, καὶ τοὺς Καλυδονίους.

Ὁ Μινώταυρος ἦτον τέρας, τὸ ἦμισυ ἄνθρωπος, καὶ τὸ ἦμισυ Ταῦρος· ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Πασιφάνην, γυναῖκα τοῦ Μίνως βασιλέως τῆς Κρήτης. Ὁ Μίνως τὸν ἐφύλαττεν εἰς τὸν Λαβύρινθον, τὸν ὅποιον ἐπίτηδες κατεσκεύασεν ὁ Δαίδαλος. Ὁ Μινώταυρος ἐτρέφετο μὲ ἀνθρώπινον κρέας. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν εἰς χρέος νὰ πέμπωσι κάθε χρόνον ἑπτὰ νέους μὲ λαχρὸν πρὸς τροφήν τοῦ Μινωτάουρου. Εἰς τοῦτο τοὺς ὑποχρέωσεν ὁ Μίνως, ἀφοῦ τοὺς ἐνίκησεν εἰς μάχην, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν υἱόν του Ἀνδρόγαϊον, τὸν ὅποιον ἐκεῖνος ἐφόνευσαν.

Οἱ Ἀθηναῖοι τρεῖς φορὰς εἶχαν πληρώσει τοῦτον τὸν φόρον, ἀλλ' ὁ Θησεὺς ἀπεφάτισε νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πα-

τρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην. Ἀριάδνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνως, τὸν ἐβοήθησεν· διότι τὸν ἔδωκεν ἕνα κουβάρι ἀπὸ κλωστήν, μὲ τὴν ὁποῖαν ὀδηγούμενος, δέσας αὐτὴν εἰς τὴν εἴσοδον, ἐβγήκεν ἀπὸ τὸν Λαβύρινθον, ἀφοῦ ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον. Ὁ Θησεὺς ἐπῆρε τὴν Ἀριάδνην, ὅμως ἐφάνη πρὸς αὐτὴν ἀχάριστος· διότι τὴν ἀφήκεν εἰς τὴν Νάξον· ἀλλ' ὁ Διόνυσος τὴν ἐπαρηγόρησε, καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα.

Εἰς τὸν Λαβύρινθον εἶχε βαλθῇ πρῶτος ὁ Δαίδαλος μὲ τὸν υἱόν του Ἰκαρον. Ἀλλ' ὁ Δαίδαλος κατεσκεύασε πτερὰ διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ διὰ τὸν υἱόν του, καὶ τὰ ἐκόλλησε μὲ κηρίον, καὶ οὕτως ἐπέταζαν καὶ οἱ δύο· παρήγγειλεν ὅμως τὸν υἱόν του μῆτε χαμηλὰ νὰ πετᾷ, διὰ νὰ μὴ ξηραυθῇ τὸ κηρίον, μῆτε ὑψηλὰ, διὰ νὰ μὴ ἀναλυθῇ. Ἀλλ' ὁ νέος Ἰκαρος ἠθέλησε νὰ πετάξῃ ὑψηλὰ, καὶ πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπνίγη, ὅπου τὴν σήμερον λέγεται Ἰκάριον Πέλαγος.

Ὅταν ὁ Θησεὺς ἀναχωροῦσεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἔβαλεν εἰς τὸ πλοῖον του μαῦρα πανία, καὶ ὑπεσχέθη εἰς τὸν πατέρα του Αἰγέα, ὅταν ἐπιστραφῇ νικητής, τὸ πλοῖον θέλει ἔχει ἄσπρα πανία· ἀλλ' ἡ χαρὰ του τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ τὴν ὑπόσχεσιν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ πατὴρ εἶδε μαῦρα πανία εἰς τὸ πλοῖον, ἐνόμισεν, ὅτι ἐφονεύθη ὁ υἱός του· ὅθεν ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπνίγη, καὶ ἐκ τούτου ὠνομάσθη Αἰγαῖον πέλαγος.

Ὁ Πειρίθους, βασιλεὺς τῆς Θεσσαλίας, φθονήσας τὰς ἐπιτυχίας τοῦ Θησεῶς, ἤλθε μὲ στράτευμα, διὰ νὰ λεηλατήσῃ τοὺς τόπους του, καὶ τὸν ἐκάλεσεν εἰς μονομαχίαν. Ὅταν παρεστάθησαν καὶ οἱ δύο, ἡ καρδιά των μετεβλήθη, καὶ ἀγκαλιάζεσθαι, ἀντὶ νὰ πολεμῇσωσι, καὶ ὤμοσαν πικνότενὴν φιλίαν. Ὁ Πειρίθους ἐπαραιπονέθη

ἀπὸ τοὺς Κενταύρους, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν πολλοὺς ὑπηκόους του τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του μετὰ τὴν Ἱπποδάμειαν. Οἱ Κένταυροι ἦσαν ἐπιτήδειοι ἵππεις· ὅθεν ἐμυθολογήθη· ὅτι ἦσαν τὸ ἥμισυ ἄνθρωποι, καὶ τὸ ἥμισυ ἵπποι· οἱ δύο ἥρωες τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ τοὺς ἐνίκησαν· ἔβαλαν ἔπειτα σκοπὸν ν' ἀρπάσῃ τὴν Περσεφόνην· ὅθεν κατέβησαν εἰς τὸν ἅδην, ἀλλὰ τὸν μὲν Πειρίθουν τὸν ἔφαγεν ὁ Κέρβερος, τὸν δὲ Θησέα τὸν ἠλευθέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Θησεὺς ἐπολέμησαν ἐναντίον τῶν Ἀμαζόνων· καὶ ὁ Θησεὺς ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν βασιλισσάν των Ἱππολύτην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγέννησεν υἱόν, καὶ τὸν ὠνόμασε Ἱππόλυτον. Ἡ Φαίδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνως, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ἔπειτα ὁ Θησεὺς, ἠγάπησε τὸν Ἱππόλυτον· ἀλλ' ὁ φρόνιμος νέος, καταγιγνώμενος διόλου εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ εἰς τὸ κυνήγιον, δὲν συγκατένευσεν εἰς τὰ θελήματά της. Ἡ Φαίδρα λοιπὸν τὸν ἐσυκοφάντησεν εἰς τὸν Θησέα· ὁ πατὴρ τὸν ἐδίωξε, καὶ ἐπεκλήσθη πρὸς ἐκδίκησιν τὸν Ποσειδῶνα· ὁ Ποσειδῶν ἔστειλεν ἕνα τέρας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξιπάσθησαν οἱ ἵπποι τοῦ Ἱππολύτου, καὶ τὸν ἐρρίψαν κάτω, καὶ οὕτως ἀπέθανεν.

Ἀλλ' ὁ Ἀσκληπιὸς ἀνέστησε τὸν Ἱππόλυτον. Ἡ Φαίδρα ἐλεγχομένη ἀπὸ τὴν συνειδησίν της, ἐκρεμάσθη. Καὶ οἱ ὑπηκοοὶ τοῦ Θησεῶς ἐπαναστατήσαντες, τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὸν θρόνον. Ὁ Θησεὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν Σκύρον, διὰ νὰ ζήσει εἰς τὸ ἐξῆς εἰς ἡσυχίαν· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Λυκομήδης φθονήσας τὴν δόξαν του τὸν ἐκρήμνισεν ἀπὸ ἕνα βράχον· οἱ Ἀθηναῖοι διὰ νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα των, ἔστησαν εἰς τιμὴν του βωμόν.

Ὁ Βελλεροφόντης ἦτον υἱὸς τοῦ Γλαύκου, βασιλέως

τῆς Κορίνθου· πρῶτος ἔδειξε τὸν χαλινὸν διὰ τοὺς ἵππους. Ἐπειδὴ ἐφόνευσεν τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸ κυνήγιον, ἔφυγε πρὸς τὸν Προῖτον, βασιλέα τοῦ Ἀργεῶς. Καὶ ἔπειδὴ τὸν ἠγάπησεν ἡ βασίλισσα, καὶ αὐτὸς ὡς ἐνάρετος καὶ σώφρων, δὲν συγκατένευσεν εἰς τὰ θελήματά της, ἐκείνη τὸν ἐσυκοφάντησεν εἰς τὸν Προῖτον. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ μὴ παραβῇ τῆς φιλοξενίας τοὺς νόμους, τὸν ἐπεμψεν εἰς τὴν Λυκίαν μετὰ γράμματα πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα καὶ πενθερόν του, πρὸς τὸν ὅποιον ἐδιηγείτο τὸ ἔγκλημα τοῦ Βελλεροφόντου, καὶ τὸν παρεκάλει νὰ κάμῃ τὴν ἐκδίκησιν. Καὶ ἐκ τούτου ἡ παροιμία «Βελλεροφόντεια γράμματα» δι' ἐκείνον, ὅστις φέρει κατ' ἐαυτοῦ γράμματα πρὸς ἄλλον. Ὁ βασιλεὺς τὸν ὑπεδέχθη μετὰ φιλοφροσύνην καὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν, ἀφοῦ ἐδιάβασε τὰ γράμματα, δὲν ἠθέλησε νὰ μολύνη τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ τὸν ἔστειλε μετὰ ὀλίγους, διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σολύμους. Ὁ Βελλεροφόντης ἐστράφη νικητὴς τὸν ἐξέθεσεν ἔπειτα καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς κινδύνους.

Εἰς τὴν Λυκίαν ἦτον ἡ Χίμαιρα, ἡγουν τέρας, μετὰ κεφαλὴν λέοντος, μετὰ οὐρὰν δράκοντος, καὶ τὸ σῶμα ἦτον αἰγίδας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα ἐξερνοῦσε φλόγας. Ὁ Ποσειδῶν ἔδωκε τὸν ἵππον Πήγασον εἰς τὸν Βελλεροφόντην, καὶ μετὰ αὐτὸν ὑπῆγε καὶ ἐφόνευσεν τὴν Χίμαιραν· τότε ὁ βασιλεὺς Ἰοθάλτης ἐγνώρισεν, ὅτι οἱ θεοὶ τὸν φυλάττουσι, καὶ ὅτι ἦτον ἀθῶος· ὅθεν τὸν ἔδωκε τὴν δευτέραν του θυγατέρα, καὶ τὸν ἐκήρυξε διάδοχον. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Προῖτου, μὴ ὑποφέρουσα τὸν ἐλεγχον τῆς συνειδήσεως, ἐφαρμακεύθη.

Ἰάσων καὶ οἱ Ἀργοναῖται. Ὁ Ἰάσων ἦτον υἱὸς τοῦ Αἴσονος βασιλέως τῆς Ἰολκοῦ (τοῦ Βόλου). Πηλίας ὁ ἀ-

δελφός του ἐκυρίευσεν τὸ βασίλειον τοῦ Αἴσσονος, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Ἰάσωνα, διὰ νὰ μὴ ζητήσῃ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς. Ἐπρόβαλε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἔνδοξον, ὅμως ἐπικίνδυνον ἐκστρατεῖαν, ἥγουν νὰ ὑπάγῃ νὰ κυριεύσῃ τὸ χρυσοῦν δέρας· τοῦτο ἦτον χρυσοῦν μαλλίον κριαρίου, τὸ ὅποιον οἱ θεοὶ ἐχάρισαν εἰς τὸν Ἀθάμαντα βασιλέα τῶν Θηβῶν. Φρίξος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, καὶ Ἑλλη ἡ ἀδελφή του ἀπεφάσισαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν, διὰ τὴν καταδρομὴν τῆς μητρὸς των· ἐπῆραν λοιπὸν καὶ τὸ χρυσοῦν μαλλίον, καὶ ἐκάθισαν ἐπάνω, διὰ νὰ παράσωσι τὴν θάλασσαν, ἡ ὁποία χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Ἡ Ἑλλη ἐφοβήθη ἀπὸ τὰ κύματα, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Ἑλλησπόντος.

Ὁ Φρίξος, ἐφθασεν ὑγιὴς εἰς τὴν Κολχίδα, ὅπου ἐθυσίασε τὸ κριάριόν του, διὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς ἓνα χρησμόν, καὶ ἐκρέμασε τὸ μαλλίον εἰς ἓνα δένδρον τοῦ δάσους, τὸ ὅποιον ἦτον ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἄρην. Ὁ Αἰήτης, συγγενὴς τοῦ Φρίξου καὶ βασιλεὺς τῆς Κολχίδος, τὸν ἔδωκε τὴν θυγατέρα του εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἔπειτα ἐζήλευσε τοὺς θησαυροὺς τοῦ γαμβροῦ του, καὶ τὸν ἐθανάτωσε, διὰ νὰ τοῦς δίκαιοποιήσῃ. Ὁ Ἰάσων, καὶ πολλοὶ ἡγεμόνες Ἕλληνες, μαθόντες ταύτην τὴν κακίαν, ἀπεφάσισαν νὰ ἐξολοθρεύσωσι τοῦτον τὸν φονέα, καὶ ν' ἀποκτήσωσι τὸ χρυσοῦν μαλλίον.

Τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβῆκαν, ὠνομάζετο Ἀργώ, καὶ μεταξὺ τούτων τῶν ἡρώων ἦτον ὁ Ἡρακλῆς, Κάστωρ, Πολυδεύκης, Ὀρφεὺς, Λαέρτης πατὴρ τοῦ Ὀδυσσεως, Πηλεὺς, πατὴρ τοῦ Ἀχιλλέως, Θησεὺς, Πειρίθους καὶ ἄλλοι. Ἀλλ' ὁ Ἰάσων ἦτον ὁ ἀρχηγός· τὸ μαλλίον ἐφυλ-

λάττετο ἀπὸ ταύρους, οἱ ὅποιοι ἐξηρνούσων φλόγας, καὶ ἀπὸ ἓνα φοβερὸν δράκοντα, ἔπρεπε κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Εἰμαρμένης, νὰ ζεύζωσι τούτους τοὺς ταύρους εἰς τὸν ζυγόν, καὶ νὰ τοὺς δέσωσιν εἰς τὸ ἄροτρον, διὰ νὰ γεωργήσωσι τὸ χωράφιον τοῦ Ἄρεος, καὶ νὰ σπείρωσιν εἰς αὐτὸ τοὺς σπόρους ἐνὸς δράκοντος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔμελλαν νὰ γεννηθῶσιν ἄνθρωποι ὠπλισμένοι. Καὶ αὐτοὺς ὅλους ἔπρεπε νὰ τοὺς φονεύσωσι. Τέλος, νὰ φονεύσωσι καὶ τὸν δράκοντα. Μὲ τὴν βοήθειαν λοιπὸν τῆς Μηδείας, θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, ἥτις ἤξευρε καλὰ τὴν μαγικὴν, ἐνίκησεν ὁ Ἰάσων ὅλας τὰς τὰς δυσκολίας. Ὁ Ἰάσων λοιπὸν ἐκυρίευσεν τὸ χρυσοῦν μαλλίον, καὶ ἡ Μηδεία ἐπαράκτισε τὸν πατέρα της, καὶ ἔφυγε μὲ τὸν Ἰάσωνα. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἔγινεν ἐβδμήμητα ἐννέα χρόνους, πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.

Ὅταν ἔφυγεν ἡ Μήδεια, ἐπῆρε καὶ τὸν μικρόν της ἀδελφόν· καὶ ἐπειδὴ ὁ Αἰήτης τὴν ἐκυνηγούσεν, αὕτη κατέκοψε τὸν ἀδελφόν, καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸν δρόμον της τὰ μέλη του· ὁ Αἰήτης, διὰ νὰ συνάξῃ τὰ μέλη τοῦ δυστυχοῦς βρέφους, ἀργοπόρησεν εἰς τὸν δρόμον· καὶ οὕτως ἔφυγεν ἐκείνη. Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας, μετεμόρφωσε μὲ τὰς μαγείας της εἰς νέον, τὸν γέροντα Αἴσσονα· οἱ υἱοὶ τοῦ Πελίου τὴν πρερκάλεσαν νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Πατέρα των Πελίων. Καὶ αὕτη, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Αἴσσονα, τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ κατακόψωσι τὸν πατέρα των, καὶ νὰ ρίψωσι τὰ κομμάτια εἰς ἓνα κάλαβον μὲ βραστόν νερόν, καὶ οὕτως ἔχασεν τὴν ζωὴν του ὁ Πελίας.

Ὁ Ἰάσων ἡγάπησε τὴν Κρέουσταν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Κόρινθου· ἡ Μήδεια ἐδυσχερестήθη διὰ τὴν

ἀχαριστίαν του· ὅθεν ἔστειλεν, ὡς δῶρον εἰς τὴν Κρέουσαν ἕνα κιθῶτιον μὲ πολυτίμους λίθους μαγευμένους· τὸ πῦρ ἀναψεν εἰς τὸ Κιθῶτιον, καὶ ἔλαυσε καὶ τὴν Κρέουσαν καὶ τὸν πατέρα της· ἤλεγξεν ἔπειτα ἡ Μήδεια τὸν Ἰάσωνα διὰ τὴν ἀχαριστίαν του· ἐπνιξεν ἔμπροσθέν του καὶ τοὺς δύο υἱούς του· καὶ ὑψωθείσα εἰς τὸν ἀέρα μὲ μίαν ἀμαξάν συρομένην ἀπὸ δράκοντα περωτούς, ἀνέχωρησεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Εὗρηκεν ἄσυλον εἰς τὸν Αἰγέα βασιλέα τῶν Ἀθηναίων, ὅστις καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα· ἤλθε τότε εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Θησεύς, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἀπὸ τὸν πατέρα του· ὑπόπτεισαν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἡ Μήδεια ἔβαλε σκοπὸν νὰ φαρμακεύσῃ τὸν Θησέα· ὅθεν πάλιν ἔφυγεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Φοινίκην, ἔπειτα εἰς τὴν μεγάλην Ἀσίαν, καὶ ἔλαβε σύζυγον ἕνα μέγαν βασιλέα· ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Μῆδον, ἐξ οὗ ὠνομάσθησαν οἱ Μῆδοι.

Κάδμος.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀγήνωρος, βασιλέως τῆς Φοινίκης. Ὁ θεὸς μεταμορφωθείς εἰς ταῦρον, ἤρπασε τὴν Εὐρώπην, ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου. Ὁ Ἀγήνωρ ἐπρόσταξε τὸν Κάδμον νὰ ὑπάγῃ νὰ τὴν ζητήσῃ, καὶ νὰ μὴ γυρίσῃ, χωρὶς αὐτήν. Ὁ Κάδμος, ἐπειδὴ δὲν τὴν εὗρισκεν, ἠρώτησε τὸν Δελφικὸν χρησμόν, ὅστις τὸν εἶπε, νὰ σταθῇ ὅπου τὸν ὀδηγήσῃ ἕνα βόδιον, καὶ ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ἡ πόλις ὠνομάσθη Θῆβαι, καὶ ἡ ἐπαρχία Βοιωτία· ἐκεῖ ἐδίδασκε τοὺς κατοίκους τὰ γράμματα.

Ἀμφίων Ἀρίων.

Ὁ Ἀμφίων ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀντιόπης γυναικὸς τοῦ Λύκου, βασιλέως τῶν Θηβῶν· ἦτον μουσικὸς, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν τὴν λύραν, μὲ τὸν ἦχον τῆς ὁποίας ἐκτίσθησαν τὰ τείχη τῶν Θηβῶν, τῶν ὁποίων ὁ Κάδμος εἶχε βάλει τὰ θεμέλια.

Ὁ Ἀρίων, ὁ ἀνταγωνιστὴς τοῦ Ἀμφίωνος, καὶ τοῦ Ὀρφείως, ἐγεννήθη εἰς τὴν Μεθύμνην τῆς Λέσβου. Ὅταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς τὴν πατρίδα του, οἱ ναῦται ἔβαλαν σκοπὸν νὰ τὸν φονεύσωσι, διὰ νὰ λάθωσι τοὺς θησαυρούς του. Ὁ Ἀρίων ἐζήτησε νὰ παίξῃ τὴν λύραν, πρὶν ἀποθάνῃ, ἀφοῦ ἔπαιξεν, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου πολλοὶ δελφῖνες ἦσαν συνηγμένοι διὰ τὴν μελωδίαν του· ἕνας τὸν ἐσῆκωσε, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν Λακωνίαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κόρινθον. Ὁ Περίανδρος ἐτιμώρησε τοὺς ναύτας.

Πυγμαλίων.

Ἦτον περίφημος λιθοδόος· κατεσκεύασε τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης, ἡ ὁποία ἀφοῦ τὸ ἐμψύχωσε, τὸ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ὁ Πυγμαλίων, καὶ ἐγέννησε τὸν Πάφον, ὅστις ἔκτισε τὴν πόλιν Πάφον.

Πύραμος καὶ Θίσβη.

Οἱ συγγενεῖς τούτων τῶν δύο Ἀσσυρίων νέων εἶχαν διανοίας· ἀλλ' οἱ νέοι ἀγαποῦσαν ἀλλήλους. Ἐσυμφώνησαν μίαν ἡμέραν νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὴν δεῖνα συκαμινέα. Ἦλθε πρώτη ἡ Θίσβη· καὶ ἐπειδὴ εἶδεν ἐκεῖ Λέαιναν, ἐφοβήθη, καὶ ἐν ᾧ ἔφευγεν, ἔπεσε τὸ σκέπασμα τῆς κεφαλῆς.

λῆς της· ἡ Λέαινα τὸ κατέσχισε, καὶ τὸ αἱμάτωσεν, ἀφοῦ ἤλθεν ὁ Πύραμος, καὶ εἶδε τὸ σκέπασμα, ἐνόμισεν, ὅτι ἐφαγώθη ἡ Θίσθη· ὅθεν ἐφρονεῦθη ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐγύρισεν ὀπίσω ἡ Θίσθη, καὶ βλέπουσα τὸν Πύραμον ψυχομαχοῦντα, ἐφρονεῦθη μὲ τὸ σπαθίουτου.

Φιλήμων καὶ Βαυκίς.

Ἦτον ἀνδρόγυνον ἐνάρτεον καὶ πτωχόν, καὶ οἱ δύο γέροντες. Ὁ Ζεὺς μὲ μορφὴν ἀνθρώπου, συνωδευμένος ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν, ἠθέλησε νὰ περιέλθῃ τὴν Φρυγίαν. Μόνοι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου οἱ δύο οὗτοι ἐδέχθησαν τούτους τοὺς ξένους. Ὁ Ζεὺς τοὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν· ἀφοῦ ἐφθασαν, εἶδαν καταποντισμένον τὸ χωρίον των, παρεκτός τῆς μικρᾶς των καλύβης, ἡ ὁποία μετεβλήθη εἰς ναόν· ὁ Ζεὺς εἶπεν εἰς τούτους τοὺς δύο, νὰ ζητήσωσιν ὅ, τι θέλουν· ἐζήτησαν λοιπὸν νὰ ᾔναι ἱερεῖς ἐκείνου τοῦ ναοῦ, καὶ νὰ μὴν ἀποθάνῃ ὁ εἷς, χωρὶς τὸν ἄλλον· ὅταν ἐφθασαν εἰς γῆρας βαθύ, ἡ Βαυκίς μετεβλήθη εἰς φίλυραν (φλαμουρίαν) καὶ ὁ Φιλήμων εἰς Βελανιδιάν.

Φιλομήλα καὶ Πρόκνη.

Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν· ἡ Πρόκνη ἔλαβε τὸν Τηρέα βασιλέα τῆς Θράκης. Μετὰ πέντε χρόνους, αὕτη ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὴν ἀδελφὴν της Φιλομήλαν. Ἐπῆγε λοιπὸν ὁ Τηρεὺς εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ νὰ φέρῃ τὴν Φιλομήλαν· εἰς τὸν δρόμον τὴν ἐβίασε. Τῆς ἔκοψε τὴν γλῶσσαν, καὶ τὴν ἀφῆκε κλεισμένην εἰς ἕνα φρούριον, καὶ εἶπεν εἰς τὴν Πρόκνην, ὅτι ἡ Φιλομήλα ἀπέθανεν εἰς τὸν δρόμον. Κλεισμένη εἰς τὸ φρούριον ἡ Φι-

λομήλα, ἐκέντησε πανίον, καὶ ἐφανερώσε τὰ συμβάντα, καὶ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρίσκετο, καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της. Ἡ Πρόκνη ἔλαβε πολλὰς γυναικᾶς εἰς συνοδίαν της, ἐνδυμένας βακχικὰ, εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Διονύσου, καὶ ὑπῆγε νὰ εὔρῃ τὴν ἀδελφὴν της. Ἰδοῦσα τὴν κατάστασιν, ἐθύμωσε τόσο, ὥστε ἐφόνευσε τὸν Ἴτυν, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἀπὸ τὸν Τηρέα, καὶ ἔβαλε τὰ μέλη του ἐμπροσθεν τοῦ πατρός του, διὰ νὰ τὰ φάγῃ, καὶ ἡ Φιλομήλα ἐφάνη εἰς τὸ τέλος, καὶ ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδιοῦ. Ὁ Τηρεὺς θυμώσας, τὰς ἐκυνήγησε μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας· ἀλλ' ὁ Ζεὺς μετεμόρφωσε τὴν Πρόκνην εἰς χελιδόνα, τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα, τὸν Τηρέα εἰς ἔσποπα (ἀγριοπετεινόν) καὶ τὸν Ἴτυν εἰς φασιανόν.

Ἀφοῦ ἐμάθαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Μυθολογίας ταύτης τὰ προεισαγωγικά, ἐν οἷς ἀνεπτύχθησαν ἀρκετὰ αἱ ἀλληγορίαι αὐτῆς κτλ. θέλομεν ἐκθέσει ἐπὶ τέλους ἐνταῦθα, καὶ τινὰς τῶν μύθων ἀληθείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξάγονται καὶ πολλὰ ὠφέλημα νοήματα, κατ' ἐρωταπόκρισιν:

Ἐρώτ. Τί ἐννοοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι, λέγοντες, ὁ οὐρανὸς εἶναι πατὴρ τοῦ Κρόνου;

Απ. Ἐννοοῦσαν τὸν χρόνον, ἢ τὸν καιρὸν, ὅστις τρέχει μὲ ἄκραν ταχύτητα· ὁ δὲ οὐρανὸς διὰ τὴν τακτικὴν του κυκλοφορίαν, χρησιμεύει ὡς μέτρον, διὰ νὰ γνωρίσωμεν τὴν διάρκειαν τῶν πραγμάτων.

Ερ. Διὰ τί τὸν Κρόνον ἐζωγράφιζαν μὲ δρέπανον, καὶ εἰς μορφὴν Γέροντος πτερωτοῦ;

Απ. Διότι ὁ χρόνος φανερόναι τὰ πάντα, καὶ φθείρει, ὅσα βλέπομεν, καὶ ὅσα γεννῶνται εἰς τὴν φύσιν, καὶ τὰ

ἴδια αὐτοῦ τέχνα καταπίνοντα, ὡς ἴδομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ προηγουμένου.

Ερ. Διὰ τί ἐπλαττον οἱ παλαιοὶ διπρόσωπον τὸν βασιλέα Ἴανον;

Απ. Διὰ νὰ παραστήσωσι τὴν Σοφίαν τοῦ Βασιλέως, ὅστις σκοπῶν τὰ παρελθόντα, προβλέπει τὰ μέλλοντα, καὶ δὲν ἐνεργεῖ ἔξω τοῦ προκειμένου. Τοιοῦτοτρόπως ὁ φρόνιμος καὶ προνοητικὸς ἄνθρωπος, παρατηρεῖ ὅσα γεννῶνται εἰς τὸν Κόσμον, διὰ νὰ ὠφεληθῇ, μιμούμενος τὸν περίφημον ἐκείνον Γύγην, ὅστις εἶχε ὀακτύλιον θαυμαστὸν, τοῦ ὁποῦ τοῦ τῆς τῆς λίθου στρέφω πρὸς τὰ ἔσω, ἔβλεπε τὰ πάντα, αὐτὸς μὴ βλέπομενος.

Ερ. Διὰ τί ἐδόξαζον οἱ ἄρχαῖοι, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐπλασε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ἔθηκεν εἰς τὸν Κόσμον;

Απ. Θέλοντες ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι αὐτὸς ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ πολίτευμα, καὶ τοὺς ἐξημέρωσεν ἀπὸ τὸν ἄγριον βίον,

Ερ. Διὰ τί ὁ Προμηθεὺς ἔλεγον ὅτι κατέβασε τὸ πῦρ εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὸν οὐρανόν;

Απ. Ἐννοοῦσαν οἱ ἄρχαῖοι μὲ τοῦτο, ὅτι αὐτὸς ἐφεῦρε τὸν τρόπον νὰ ἀνάπῃ πῦρ ἐκ τῶν λίθων.

Ερ. Διὰ τί κατόκει εἰς τὸ Καύκασον ὄρος;

Απ. Κατοικῶν ἐκεῖ παρετήρει τὸν ὁρὸν τῶν Ἀστέρων, καὶ ἐμελέτα τὴν ἐπιστήμην αὐτήν.

Ερ. Διὰ τί λέγουν ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐπροσηλωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο, καὶ τὸ ὄρεον ἔτρωγε τὸ ἥπαρ αὐτοῦ;

Απ. Ἐφάνερον μὲ τοῦτο, ὅτι αἱ φροντίδες κατέτρωγον αὐτὸν, ἐνεκα τῆς σταθερᾶς ἐπιμελείας του.

Ερ. Διὰ τί τὸν ἀδελφόν του Ἄτλαντα ἐμυθολόγουν ὅτι ἐβάσταζε τὸν οὐρανὸν εἰς τοὺς ὤμους του;

Απ. Διότι ἦτο μέγας Ἀστρονόμος, καὶ ἐφευρετὴς τῆς οὐρανοῦ Σφαίρας.

Ερ. Διὰ τί ὁ Δευκαλίων, καὶ ἡ Πύρρα μετεμόρφωσαν τοὺς λίθους εἰς ἀνθρώπους;

Απ. Διὰ τὴν αὐτὴν ἀνωτέρω αἰτίαν. Διότι μετέβαλλον αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἀναισθησίαν, καὶ τοὺς ἔδωσαν ἀνατροφήν ἀνθρωπίνην.

Ερ. Διὰ τί μυθολογεῖται, ὅτι ὁ Ἀμφίων ἔκτισε τὰ τεῖχη τῶν Θηβῶν, κροῖων τὴν Λύραν;

Απ. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὡς ἀνωτέρω· διότι διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ κατέπεισε τὸν λαόν, πλανώμενον εἰς τὰ ὅρη καὶ τὰ ὄρη, νὰ ζῶσιν ὁμοῦ πάντες ἐν μιᾷ πόλει.

Ερ. Διὰ τί ὁ Ἄργος ἦτο πολυόφθαλμος;

Απ. Διότι κτίσας τὴν πόλιν εἰς ὄνομά του, ἡγρύνει ὡς βασιλεὺς μὲ ἄκραν προσοχὴν, καὶ πρόνοιαν εἰς αὐτήν.

Ερ. Ὁ πτερωτὸς ἵππος Πήγασος τί ἐφάνερον;

Απ. Πλοῖον μὲ ἀναπεπταμένα ἱστία, διὰ τοῦ ὁποῦ ὁ Βελερεφόντης ὑπῆγεν ἐναντίον τῆς Χιμαίρας· ὁ δὲ Περσεὺς εἰκόνιζεν ἰδέαν μεγάλου στρατηγοῦ.

Ερ. Τὰ πτερά τοῦ Δαίδαλου τί ἐσήμαιναν;

Απ. Ἐφάνεροναν ἱστία τοῦ πλοίου, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐφεῦρε, καὶ τὴν χρῆσιν των ἀκόμη, ὅταν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ τῆς Κρήτης.

Ερ. Τί ὁ Δαίδαλος υἱὸς Ἰκάρου, καὶ ὁ Φαέθων ἐφάνερωναν;

Απ. Ἀνθρώπον ὑπερήφανον, καὶ ματαιόφρονα. Καθὼς διὰ τοῦ Ταντάλου, καὶ τῶν Ἀρπυιῶν, τοὺς φυλαργύρους. Αἱ δὲ Σειρῆνες, ἐφάνερωναν τὴν τρυφήν καὶ τὴν ἡδονήν.

Ερ. Τί ἐννοοῦσαν οἱ ἄρχαῖοι μὲ τὸ ἰσόθεος;

Απ. Ὅστις ὑπερέβαινε τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν καλοκἀγαθίαν, ἀγχίνοιαν, δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, ἐνομιζέτο ἰσόθεος· ὅθεν καὶ ὁ Ζεὺς, βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ἐπωνομάσθη Θεὸς, καὶ ὡς Θεὸς ἐτιμᾶτο. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων· ὁ μὲν, ὡς Θεὸς τῆς θαλάσσης, διότι ἤρχε τῆς Ναυτικῆς δυνάμεως· ὁ δὲ Πλούτων, ὡς Θεὸς τοῦ ἥδου, ἐπειδὴ ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν νεκρῶν.

Ἡ Αὐλὴ τῶν βασιλέων ἐνομιζέτο ὡς κατοικία τῶν Θεῶν. Ἐάν τις λοιπὸν ἐδιώκετο, ἔλεγον, ὅτι ἐξωρίζετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἄν δὲ ἔφρουγε, διὰ νὰ μὴ περιπέσῃ εἰς τινα δυστυχίαν, ἔλεγον ὅτι μετετρέπετο εἰς ὄρνεον καὶ ἐπέτα. Ἄν δὲ ἐκρύπτετο εἰς τὰ δάση, ὅτι μετεμορφῶτο εἰς θηρίον, ὡς συνέθη εἰς τὸν Λυκάονα, υἱὸν τοῦ Πελασγοῦ, βασιλέως Ἀρκαδίας, ὅστις διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς, διότι περιέπαιζε τὴν τιμὴν, τὴν πρὸς τοὺς Θεοὺς, μετεμορφώθη εἰς Λύκον.

Ερ. Τί φανερώνει ὁ Νάρκισσος, ὅστις βλέπων εἰς τὴν πηγὴν τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα, ὠρέχθη τοῦ ἰδίου κάλλους, καὶ μετεμορφώθη εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος;

Απ. Φανερώνει τοὺς ματαιόφρονας, οἱ ὅποιοι δὲν ἀγαπῶσι, μῆτε τιμῶσι τινα, εἰμὴ μόνον ἑαυτοὺς. Τὰ ὀλίγα ταῦτα μᾶς δεικνύουσι τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν· ὅπως δὲ καὶ ἂν ἤρχισαν ὅλα τάτε σύμβολα, καὶ αἱ ἀλληγορίαι, καὶ ὅσα εἴπομεν εἰς τὰς μυθώδεις καὶ παραδόξους μεταμορφώσεις αὐτῶν, δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ἐπιστεύθησαν διὰ πολλῶν αἰώνων ἀπὸ ἅπειρον πληθὺς λαοῦ. Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς φιλοσόφους, οἱ ὅποιοι εἴτε διὰ φόβον, εἴτε ἀπὸ δεισιδαιμονίαν, ἐσυμφωνοῦσαν εἰς τὰς ἱεροσύλους ἐννοίας τοῦ κοινοῦ λαοῦ. Πρὸς τοῦτοις, καὶ οἱ δυνάσται τῆς Γῆς, καὶ

τοὶ ὑπερέχοντες κατὰ τὸν νοῦν καὶ προτερήματα, ἦσαν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὶ ἀποτετυφλωμένοι τόσον ὥστε ἐπροσκύνουν τοὺς ἀστέρας, καὶ τὰ στοιχεῖα, ἀπονέμοντες εἰς αὐτὰ σέβας καὶ τιμὴν.

Οἱ Χαλδαῖοι ἐλάτρευον τὸν Βάαλ, λεγόμενος καὶ Βήλος, Βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων. Οἱ Βαβυλώνιοι ἐσέβοντο τὸ εἰδῶλον αὐτοῦ, καὶ τὸν Μέγαν δράκοντα· ἀκόμη, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Προφήτης Δανιὴλ, ἔδωκε πίσσαν, καὶ στέαρ, καὶ τρίχας ὁμοῦ ψήσας, καὶ κατασκευάσας εἰς μάζαν ὅλα, καὶ φαγὼν διεφύραγῃ· οὕτως ἀπέδειξε, τίς εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεός.

Καθ' ὃν καιρὸν οἱ Αἰγύπτιοι ἐφημίζοντα καθ' ὅλα, ἀφίεροναν τοὺς Θεοὺς εἰς τὸν Θεὸν Ἄπιν, ὅστις ἦτο Βοῦς μέλας, ἔχων λευκὰς κηλίδας, καὶ τῶν ἄλλων ἀνόμοιος. Ἐνόμιζαν ἐν τοσοῦτῳ ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ὀσιρις, ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς, μετεμορφώθη μετὰ θάνατον εἰς τὸν Βόα τοῦτον. Οἱ Αἰγύπτιοι τὸν μὲν Ὀσιριν ἡλληγόρουσαν εἰς τὸν ἥλιον, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ, τὴν Βασίλισσαν Ἴσιν, εἰς τὴν Σελήνην· ἐσέβοντο καὶ τοὺς Κροκοδείλους, καὶ ἄλλα ζῶα πολλὰ, καὶ τὰ κρόμμυα αὐτὰ, ἐπειδὴ ἐν τῷ πολέμῳ τῶν Γιγάντων ἦλθον οἱ Θεοί, ὡς αὐτοὶ ἔλεγον, νὰ κρυφθῶσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, μεταμορφωμένοι εἰς τὰ τοιαῦτα.

Οἱ παλαιοὶ Ρωμαῖοι ἐθεοποίησαν κατὰ δόγμα τῆς συγκλήτου πολλοὺς Καίσαρας. Καὶ τὸν αἰσχροὺν ἀκόμη Ἀντίνοον τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ ἀγαπητόν· ἤγειραν θυσιαστήρια, πρὸς παρηγορίαν του. Τέλος κατέπεισαν αὐτόν, ὅτι ὁ Ἀντίνοος μετεμορφώθη εἰς φωτεινὸν ἀστέρα.

Εκ τούτων συμπεραίνομεν, ὅτι δὲν ἐπεκράτουν εἰς τὸν κοινὸν μόνον λαὸν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄνδρας μεγάλους, οἱ ὅποιοι ἐδοξάζοντο παρὰ πάντων ὡς ἀρχαὶ καὶ

ἀξιώματα τῆς θρησκείας, εἶναι δὲ πιθανόν, ὅτι ὀλίγοι, δὲν περιέπον εἰς τοιαύτας ἀτόπους γνώμας· ἀλλ' ὀλίγιστο ὄντες δὲν ἔσχον, ὥστε νὰ καταπαύσωσι τὸν δρόμον τούτων ἀνομιῶν.

Ἡ λατρεία τῆς Ἰσιδος ἐξηπλώθη τόσον πολὺ εἰς τὴν Γαλλίαν ὥστε ἐθεωρεῖτο πολιούχος τῶν Παρίσιων· ἐνομίζετο ὅτι ἦλθεν ἐπὶ πλοίου, ὅθεν οἱ Παρίσιοι εἶχον ὡς ἔμβλημα ἐπὶ τῶν Παρισίων πλοίων· ἦτο ποτὲ πλησίον τῆς πόλεως, Νυκτὶς τῆς Ἰσιδος. Ἐκ τούτου ἡ πόλις Παρίσι (ἢ παρὰ Ἴσιν)· οἱ παλαιοὶ, ὅταν ἡδικοῦντο ἔλεγον ἀπειλοῦντες· ἡ θεὰ Ἴσις εἶναι παρούσα.

Περὶ τῆς Ἀποθεώσεως.

Ἡ ἀποθέσις ἦτον ἱεροπραξία, διὰ τῆς ὁποίας οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεοποιοῦν τοὺς Βασιλεῖς αὐτῶν. Ἐφευρέθη δὲ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτὴν, καὶ οὕτως ἐτελεῖτο. Ἀφοῦ ἀπέθνησκειν ὁ Βασιλεὺς, καὶ τὸν ἔθαπτον, κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος ἕσταινον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐκ κηροῦ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Παλατίου, ἐπὶ κλίνης Ἐλεφαντίνης, κεκοσμημένης μεγαλοπρεπῶς, δι' ἑπτὰ ἡμερῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεσκέπτοντο εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὴν εἰκόνα ταύτην οἱ ἱατροὶ ὡς ἀσθενῇ, καὶ οἱ συγκλητικοὶ πενθηφοροῦντες.

Μετὰ ταῦτα διεκηρύττετο ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἀπέθανε, καὶ μετεκομίζετο εἰς τὸν τόπον, ὅπου συνείβηεν ν' ἀποθέτωσι τὸ ἀξίωμα αὐτῶν, ὅπου εὐρίσκοντο ἐν ἀρχῇ. Ὁ δὲ διαδεχόμενος τὴν Βασιλείαν, ἀνέβαινε εἰς τόπον ὑψηλόν, κατεσκευασμένον ἐκ ξύλων πλοίου, εἰς μνήμην τῶν ἐν θαλάσῃ πολλῶν νικῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου ἐξεφώνετο ἐπιτάφιον λόγον εἰς τιμὴν τοῦ τεθνεώτος. Ἐπειτα ἐξήρχοντο ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδὶον τοῦ Ἄρεος, ὅπου ἦτον

ἡτοιμασμένη πυρὰ ἐξ ἀρωματικῶν ξύλων πρὸς κατάκαυσιν τοῦ νεκροῦ, περὶ τὸν ὅποιον οἱ προύχοντες τῆς Ῥώμης ἔτρεχον κατὰ πυρρῆχον ρυθμὸν (α). Τελευταῖον δὲ ὁ διάδοχος Βασιλεὺς προσήρμοξε τὸ πῦρ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς πυρᾶς ἀετὸς ἐπέτα, καὶ οὗτος ἐνομίζετο ὅτι ἔφερε τὴν ψυχὴν τοῦ νέου Θεοῦ τούτου εἰς τὸν οὐρανόν. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς ἀποθεώσεως ταύτης ἐγίνοντο ἀγῶνες καὶ συμπόσια καὶ θυσιά, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἐπανηγυρίζετο ὡς ἐορτή.

(α) Χορὸς μεθ' ὕπλων γινόμενος. Ἀπὸ Πυρρῆχου τοῦ Λάκωνος τὸ γένος ἐλαθε τὴν προσχηρίαν. Λέγεται καὶ ᾠδὴ τις ἐν τῇ ὀρχήσῃ ταύτῃ, ἀδομένη—Ἀναλίκτ. β'. σελ. 368. « ὀρχεῖσθαι Πυρρῆχην. »

Τ Ε Λ Ο Σ.

	Σελ.
Πῶς ἐπείσθησαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐδέχθησαν τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ;	5
Τί ἐπροξένησεν ἡ περὶ τούτου περιέργειά των; Ἀπελπισθέντες ἀπὸ τὰς περιέργους ἐρεῦνας των τί παρεδέχθησαν;	—
Ποῖος ἦτον ὁ πρῶτος τῆς ἐνεργητικῆς τάξεως;	6
Πῶς ἐθεοποίησαν αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ πῶς οἱ Ἕλληνες;	—
Ποία ἦτον ἡ δευτέρα δύναμις τοῦ δημιουργοῦ	—
Ποία ἡ τρίτη; Ποία ἡ τετάρτη; καὶ ποία ἡ πέμπτη;	7
Ποία ἦτον ἡ πρώτη τάξις Παθητικῆς; Ποία ἡ δευτέρα;	—
Ποία ἡ τρίτη; καὶ ποία ἡ τετάρτη;	—
Ποία ἡ πέμπτη;	—
Ποῖαι μετὰ ταῦτα ἦσαν αἱ δύο ἀρχαί, οἱ μέγιστοι καὶ τῆς πρώτης τάξεως Θεοί,	8
Πῶς ἔπειτα ἐλάτρευσαν τὰ μέρη τοῦ Παντός;	—
Ποῖος ἦτον ὁ πρῶτος τῆς δευτέρας τάξεως Θεός;	—
Ποῖος ἦτον ὁ δεύτερος;	9
Ποῖοι οἱ Θεοὶ τῆς τρίτης τάξεως;	—
Πόθεν ἀρχονται οἱ 4 αἰῶνες;	10
Ποία εἶναι ἡ τετάρτη τάξις τῶν Θεῶν;	11
Ἐδέχθησαν ὁμοφώνως οἱ ἄνθρωποι τὴν ὑπαρξίν τοῦ Δημιουργοῦ;	—
Ποῖον ἐκίνησε τοὺς ἀνθρώπους εἰς προσοχὴν, χάριν τοῦ Πολιτισμοῦ;	13
Ποῦ ἀπεκατεστάθη ὁ Δεσποτισμός;	13

Ποῦ κατεστάθη ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ πρὸς εὐδαιμο- νίαν τοῦ ἀνθρώπου;	17
Πῶς διετηρήθη ἡ ἰσονομία καὶ ἡσυχία;	18
Τί ἔκαμαν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἑξαψιν φιλοτιμίας;	20
Εἰς τί ἀπέβλεπον οἱ ἄγωνες κτλ.	22
Πόθεν ἔλαβον οἱ Ῥωμαῖοι τὴν Θρησκείαν;	25
Πῶς διαίρουνται οἱ Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων;	29
Τί ἐστὶν Εἰμαρμένη; — Χάος; Κρόνος; Κρόνια;	30
Τί ἐστὶ Κυβέλη;	34
Ζεὺς;	33
Ἥρα;	37
Δημήτηρ;	38
Ποσειδῶν;	39
Θαλάσσιοι Θεοί;	40
Πλούτων;	43
Στύξ;	46
Εἵσοδος Ἄδου;	47
Ἑρμῆς;	50
Ἀθηνᾶ;	51
Ἄρης;	52
Ἡφαιστος; Ἀφροδίτη;	53
Διόνυσος;	55
Ἀπόλλων;	56
Ἀσκληπιός;	57
Υἱοὶ τοῦ ἡλίου;	58
Μοῦσαι; Ἄρτεμις;	62
Πεδινοὶ Θεοί;	63
Πατρῶοι; τῆς β'. τάξεως Θεοί;	64
Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης;	67
Περίφημοι ἄνδρες;	69

Οἱ Ἀργοναῦται;	73
Κάδμος;	76
Ἀμφίων Ἀρίων.	77
Πυγμαλίων;	—
Πύραμος καὶ Θίσβη;	—
Φιλήμων καὶ Βαυκίς; Φιλομήλα καὶ Πρόκνη;	78
Διὰ τί ὁ Οὐρανὸς καὶ ὁ Κρόνος ἦναι Πατὴρ καὶ υἱός;	79
Διὰ τί διπρόσωπος ὁ Ἴανος;	80
Πῶς ἔπλασεν ὁ Προμηθεὺς τοὺς ἀνθρώπους;	
Πῶς ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα τοὺς λίθους εἰς ἀνθρώπους;	
Πῶς ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ;	—
Πῶς ἔτρωγε τὸ ὄρνειον τὰ σπλάγχνα του;	—
Πῶς ὁ Ἄτλας ἐδάσταζεν εἰς τοὺς ὤμους του τὸν Οὐρανόν;	84
Τὰ περὶ τοῦ Ἀμφίωνος;	—
Ἄργος.	—
Δαίδαλος.	—
Τί ἐστὶν Ἰσόθεος;	82
Τὰ περὶ τοῦ Ναρκίσσου;	—
Οἱ φιλόσοφοι καὶ δυνάσται ἦσαν καὶ αὐτοὶ δεισιδαίμονες	
Ὁ Δανιὴλ καὶ ὁ Μέγας Δράκων.	83
Ὁ Θεὸς Ἄπις, καὶ Ὁσιρις κτλ.	—
Πῶς οἱ Αἰγύπτιοι ἐσέβοντο καὶ τὰ Κρόμμυ κτλ.	—
Περὶ τῆς Λατρείας τῆς Ἰσιδος	—
Περὶ τοῦ Πάρα—Ἰσις—Παρίσι.	—
Περὶ τῆς Ἀποθεώσεως.	84

